

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน
ดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตการดนตรี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรี)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล
Copyright by Mahidol University

สารนิพนธ์

เรื่อง

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน
ดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตนาการดนตรี

พิมลมาศ พร้อมสุขกุล

นางสาวพิมลมาศ พร้อมสุขกุล
ผู้วิจัย

ศิริชัย หิริณัฐรักษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย หิริณัฐรักษ์,
ศศ.บ., ศศ.ม.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลัก

อรุณ- อรรจน

รองศาสตราจารย์อรุณวรรณ บรรจงศิลป์,
กศ.บ., กม.ม., M.M.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม

เอี่ยมพร มัชฌิมวงศ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอี่ยมพร มัชฌิมวงศ์
Ph.D.
รักษาการแทนคณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

สุกรี เจริญสุข

รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข,
กศ.บ., M.M.E., D.A.
ผู้อำนวยการ
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

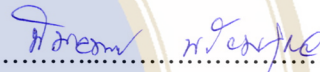
สารนิพนธ์

เรื่อง

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน
ดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตนาการดนตรี

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรี)

วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2552

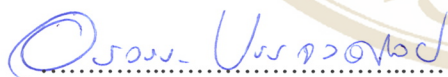

นางสาวพิมลมาศ พร้อมสุขกุล
ผู้วิจัย

อาจารย์ชนิดา ตังเคชะหิรัญ,
ก.บ., M.M., D.M.A.

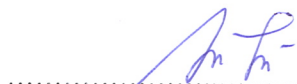
ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์

รองศาสตราจารย์อรรณ บรรงงศิลป์,
กศ.บ., คม.ม., M.M.
กรรมการสอบสารนิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์,
ศศ.บ., ศศ.ม.
กรรมการสอบสารนิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอ้อมพร มัชฌิมวงศ์
Ph.D.
รักษาการแทนคณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข,
กศ.บ., M.M.E., D.A.
ผู้อำนวยการ
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือและคำแนะนำที่ดีเยี่ยมของ ดร. ชนิตา ตั้งเดชะหิรัญ ประธานกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ และรองศาสตราจารย์อรวรรณ บรรจงศิลป์ คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการดำเนินการวิจัย รวมทั้งกรุณาให้คำแนะนำความรู้และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนสำนวนภาษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์วาทิต สุวรรณสมบุรณ์ และอาจารย์ลิขเสกณ์ ย่านเดิม ที่ได้ให้ความกรุณาในการปรึกษาสารนิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำและแนวทางที่ดีในการแก้ไข และปรับปรุงงานวิจัยให้สมบูรณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์บุปผวรรณ ชีระวรรณวิไล ผู้อำนวยการโรงเรียนจินตการดนตรี ที่ให้ความกรุณาในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยด้านดนตรี สำหรับเด็กปฐมวัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณนาย พีรพัฒน์ บัวนิลเจริญ ผู้มอบกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือด้านคอมพิวเตอร์เป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้ความรักและความเข้าใจ มอบโอกาสที่ดีในการศึกษาแก่วิจัยตลอดมา จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

พิมลมาศ พร้อมสุขกุล

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร
ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบัน จินตนาการดนตรี

THE EXPECTATION AND SATISFACTION OF PARENTS WHO SENT THEIR CHILDREN TO
STUDY SINGING, LISTENING, MOVEMENT, AND PLAYING ALONGS A
FUNDAMENTAL MUSIC CHILD COURSE AT CHINTAKARN MUSIC INSTITUTE

พิมลมาศ พร้อมสุขกุล 4936887 MSMS/M

ศศ.ม. (ดนตรี)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ชนิตา ดังเดชะหิรัญ, ก.บ., M.M., D.M.A., ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, ศศ.บ., ศศ.ม.,
อรรวรรณ บรรจงศิลป์, กศ.บ., ค.ม., M.M.

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้ปกครองที่ส่งบุตร
หลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตรร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตนาการดนตรี และเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึง
พอใจก่อนและหลังเข้าเรียน

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปีที่ลงทะเบียนเรียน
ดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตนาการดนตรี จำนวน 60 คน ระหว่างวันที่ 13กรกฎาคม ถึง 31 สิงหาคม
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่หนึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่สองเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลาน
เข้าเรียนในด้านคุณค่าของคนตรี ตอนที่สามด้านหลักสูตรร้อง เล่น เต้น ฟัง ตอนที่สี่การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์สถาบัน
จินตนาการดนตรี

โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ปกครองที่เกยส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็ก
เล็ก หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” สถาบันจินตนาการดนตรี ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 20 คนแล้วนำมาวิเคราะห์
รายละเอียด หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่าแบบสอบถามความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่ส่ง
บุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” สถาบันจินตนาการดนตรี มีความเชื่อมั่น (reliability) ของ
แบบทดสอบ ที่ .87

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจด้านคุณค่าและประโยชน์ของคนตรี อยู่
ในระดับสูง 2. ผู้ปกครองมีความคาดหวังสูงด้านหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง และเมื่อเรียนแล้ว พบว่าระดับความพึงพอใจ
ของผู้ปกครองสูงกว่าระดับความคาดหวัง 3. ผู้ปกครองมีความคาดหวังสูงถึงสูงสุดต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์
ของสถาบันจินตนาการแต่มีความพึงพอใจที่มีความแตกต่างกันโดยมีความพึงพอใจสูงถึงสูงสุดใน ด้านครูผู้สอนและการ
พัฒนา เผยแพร่หลักสูตร แต่มีความพึงพอใจรองลงมาเมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวัง ในด้าน การจัดผู้เชี่ยวชาญในการให้
คำปรึกษา การผลิตสื่อ การวัดผลประเมินผล การจัดสถานที่ และ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ของเด็ก เมื่อ เปรียบเทียบ
ความคาดหวังและความพึงพอใจก่อนและหลังเข้าเรียน พบว่า ในด้านคุณค่าและประโยชน์ของคนตรี และ ด้านหลักสูตร
ร้อง เล่น เต้น ฟัง ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ในขณะที่ ด้านการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
จินตนาการมีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05

คำสำคัญ : ความคาดหวัง / หลักสูตรดนตรีเด็กเล็ก “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” สถาบันจินตนาการดนตรี/ ความพึงพอใจ

THE EXPECTATION AND SATISFACTION OF PARENTS WHO SENT THEIR CHILDREN TO STUDY SINGING, LISTENING, MOVEMENT, AND PLAYING ALONGS A FUNDAMENTAL MUSIC FOR CHILDREN COURSE AT CHINTAKARN MUSIC INSTITUTE

PIMONMAS PROMSUKKUL 4968873 MSMS/M

M.A. (MUSIC)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: JANIDA TANGDAJAHIRAN, B.Ed., M.M., D.M.a., SAKCHAI HIRANRAK, B.A., M.A., ORAWAN BANJONGSILPA, GRAD. DIP. IN EDUC., M.ED., M.M.

ABSTRACT

This survey research is aimed to study the expectation and satisfaction of parents who sent their children to study fundamental music child course at Chintakarn Music institute, and to compare the expectation and satisfaction both prior to and after participation in the course.

The population of this research was the parents of 60 students between the ages of 3-5 who sent their children to study fundamental music child course at Chintakarn Music institute on 13 July through 31 August 2008.

The data-collection tool used in this research was a questionnaire prepared by the researcher. It was divided into four sections: (1) personal data, (2) expectation and satisfaction of parents in regard to the musical values (3) children's learning in fundamental music child course at Chintakarn Music institute, (4) the school's administration to fulfill its objectives.

The questionnaires were tried out with 20 parents, not belong to the population under study, who used to send their children to study fundamental music child course at Chintakarn Music institute. The data were analyzed to obtain reliability of the questionnaires. The result showed that the questionnaire on expectation and satisfaction of parents who sent their children to study fundamental music child course at Chintakarn Music institute has reliability coefficient of .87

The results found that(1) parents have a high level of expectation and satisfaction of the musical values, (2) parents had high level of expectation on the fundamental music child course, and after course participation the level of satisfaction was higher than that of expectation, and (3) parents had high to highest level of expectation on the school's administration to fulfill its objectives, but had different level of satisfaction where it was high to highest on teacher and course development, and moderate compared to expectation on consultant service, media assessments ,facility, and learning activities for children. The comparison of the expectation and satisfaction before and after course participation indicated that musical values and the course were not different at the .05 significance level, while the school's administration to fulfill its objectives was different at the .05 significance level.

KEY WORDS : EXPECTATION / SINGING, LISTENING, MOVEMENT, AND PLAYING ALONGS A FUNDAMENTAL MUSIC CHILD COURSE / SATISFACTION

146 pages

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	8
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดและทฤษฎีทางการศึกษา	10
2.2 ความหมายของเด็กปฐมวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	22
2.3 คนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย	24
2.4 หลักสูตรดนตรีเด็กเล็ก “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” สถาบันจินตนาการดนตรี	45
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	
3.1 ประชากร	56
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
3.3 การสร้างเครื่องมือ	57
3.4 การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ	58
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
3.6 การจัดกระทำข้อมูล	58
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	89
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	91
5.3 สรุปผลการวิจัย	92
5.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย	104
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย	106
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ	117
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	132
ก. รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีตะวันตก	133
ข. แบบสอบถาม	134
ประวัติผู้วิจัย	146

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
4.1	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	63
4.2	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	63
4.3	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน	64
4.4	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความสามารถเล่นดนตรีของครอบครัว	64
4.5	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงชั้นเรียนที่บุตรหลานเรียนดนตรี ณ สถาบันแห่งนี้	65
4.6	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามบุตรหลานของท่านเคยเรียนดนตรีจากสถาบันอื่น	65
4.7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรีด้านคุณค่าของดนตรี จำแนกตามการพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน	66
4.8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี จำแนกตามการพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน	68
4.9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี จำแนกรายด้าน	70
4.10	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการร้อง	71
4.11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการร้อง	72
4.12	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการเล่นดนตรี	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.13	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนดนตรี ในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการเล่นดนตรี	74
4.14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรี ในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย	75
4.15	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนดนตรี ในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย	77
4.16	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรี ในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการฟัง	78
4.17	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความความพึงพอใจในการเรียน ดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการฟัง	79
4.18	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรี ในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ	80
4.19	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนดนตรี ในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ	83
4.20	การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและ ความพึงพอใจ ของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี	85
4.21	การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจของ ผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี	86
4.22	การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจ ของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและ การจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ	87
5.1	อันดับความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี	90
5.2	อันดับความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี	91
5.3	อันดับความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรี ในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี	92
5.4	อันดับความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ ในทางดนตรี ทักษะด้านการร้อง	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
5.5	อันดับความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ ในทางดนตรี ทักษะด้านการร้อง	94
5.6	อันดับความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ ในทางดนตรี ทักษะด้านการเล่นดนตรี	95
5.7	อันดับความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ ในทางดนตรี ทักษะด้านการเล่นดนตรี	96
5.8	อันดับความคาดหวังในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย	97
5.9	อันดับ ความพึงพอใจในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย	98
5.10	อันดับ ความคาดหวังในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการฟัง	99
5.11	อันดับ ความพึงพอใจในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการฟัง	101
5.12	อันดับ ความคาดหวังในด้าน การบริหารงานและการจัดการเรียนการสอน ของสถาบันฯ	102

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การที่จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน จำเป็นต้องมีการวางรากฐานมาจากการพัฒนาประชากร ซึ่งจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ยังเด็ก เพราะเด็กในวันนี้ก็คือผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า การที่จะพัฒนาเด็กให้มีศักยภาพ มีคุณภาพตามที่เราคาดหวังได้นั้น เด็กจำเป็นต้องพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ปัจจุบันผู้ปกครองจำนวนมากได้เริ่มตระหนักและหาปัจจัยต่าง ๆ มาเป็นตัวส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกหลาน โดยดนตรีเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ที่ผู้ปกครองทั้งหลายเริ่มหันมามองและให้ความสำคัญมากขึ้นเพราะเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่เกิดจากดนตรีต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของบุตรหลาน อริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์ชาวกรีก เชื่อว่า “ดนตรีเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาเพราะดนตรีมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเสริมสร้างบุคลิกลักษณะของบุคคล” (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ,2535 : 3-4)

แต่เดิมมาความเชื่อที่ฝังรากลึกในสังคมไทย ที่ว่า ดนตรีเป็นวิชาของคนเดินกินรำกิน เป็นวิชาที่ไม่มีเกียรติและศักดิ์ศรี ทุกครอบครัวหากใครมีบุตรหลานที่เอาดีด้านประกอบอาชีพในทางดนตรีก็มักถูกมองว่า เป็นคนไม่มีทางไป หรือ เป็นคนไม่เก่ง จึงต้องยึดดนตรีเป็นทางเลือก ดังนั้นเมื่อพ่อแม่เห็นบุตรหลาน ชื่นชอบและให้ความสนใจดนตรีมากเกินไป ก็มักได้รับการขัดขวางเนื่องจากเกรงว่า จะทำให้เสียการเรียน และเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่เสียเปล่า

แต่มาในปัจจุบัน ปรัชญาดนตรีศึกษาเริ่มเปลี่ยนไป คนในสังคมเริ่มมองดนตรี ว่ามีความสำคัญและยอมรับกับการให้บุตรหลานได้มีโอกาสเรียนดนตรีมากขึ้น เพราะได้ตระหนักถึงคุณค่าของดนตรี และเชื่อว่าดนตรีจะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุตรหลานของเขาให้เติบโตขึ้นมาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้านได้

हरथा निलविशेर (2535) ได้กล่าวถึงดนตรีว่า มีคุณค่าต่อการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. **การสร้างสรรค์ (Creativity)** เด็กสามารถแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โดยอาศัย ดนตรี เป็นสื่อ เด็กสามารถแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกอย่างอิสระในขณะที่เล่นดนตรี หรือ เดินไปตามจังหวะเพลง

2. **คุณค่าด้านสังคม (Social)** คนตรีช่วยให้เด็กรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การร้องเพลงด้วยกันทำให้มีความรู้สึกร่วมกัน เด็กจะรู้สึกตัวเองมีค่า มีความสำคัญและประสบความสำเร็จ เพลงพื้นเมืองจะช่วยสืบต่อวัฒนธรรมจากคนรุ่นก่อนไปยังคนรุ่นหลัง ๆ
3. **ด้านร่างกาย (Physical)** คนตรีช่วยให้เด็กได้พัฒนาการทรงตัว ความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ของร่างกายและการควบคุมกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้อใหญ่จะพัฒนาในขณะที่เด็กเคลื่อนไหว หรือเล่นดนตรี นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมในดนตรียังช่วยให้เด็กพัฒนาการตระหนักถึงความสามารถของร่างกายตนเอง
4. **ด้านสติปัญญา (Intellectual)** คนตรีเป็นเรื่องของนามธรรม ต้องการกระบวนการรับรู้จดจำ และการสร้างมโนทัศน์ การสร้างความเข้าใจ และกระบวนการรับข้อมูลจะต้องอาศัยการกระทำ การหยิบจับสัมผัส การรวบรวม การรับรู้และจินตนาการ อันได้แก่ทางโสตประสาท ทางจักษุ สัมผัสและการเคลื่อนไหว ประการสุดท้าย คือ จากสัญลักษณ์ทางตัวอักษรและเครื่องหมายดนตรี ช่วยให้เด็กพัฒนาทางสติปัญญาตามคุณสมบัติข้างต้น
5. **ด้านอารมณ์ (Emotional)** คนตรีคือ ความสนุกสนาน คนตรีช่วยให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ ได้แสดงออกทางด้านการร้องเพลง การแสดงละคร ซึ่งช่วยปลดปล่อยพลังงาน และความเครียด เด็กได้เรียนรู้ว่า คนตรีมีความเศร้า สุข ขบขัน เครียด โกรธ เห็นใจ ฯลฯ

นอกจากนี้ดนตรียังมีส่วนช่วยการพัฒนาสมอง งานวิจัยของปีเตอร์สัน และคนอื่นๆ (Peterson & Others, 2000) กอร์ดอน ชอว์ (Gordon Shaw, 1999) หรือ ฟรานเรสเชอร์ และกอร์ดอน ชอว์ (Frances Rauscher and Gordon Shaw, 1997) พบว่า ดนตรีมีส่วนช่วยพัฒนาสมองของผู้เรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณ วิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ เนื่องจากการทำงานของสมองซีกขวาที่ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของระบบประสาทสัมผัส ความรู้สึก สามารถพัฒนาได้ดีจากศิลปะ จังหวะ การเคลื่อนไหว ดนตรีและจินตนาการ และการพัฒนาของสมองซีกขวานี้มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาของสมองซีกซ้ายที่ทำหน้าที่ในการควบคุมเกี่ยวกับความคิด วิเคราะห์ การคำนวณ การเรียนภาษา ทำให้กระบวนการคิดเป็นระบบ และนำไปสู่ความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล การแพทย์ปัจจุบันค้นพบว่า ดนตรีที่เลือกสรรแล้วว่ามีคุณภาพทั้งเนื้อร้อง ทำนอง จังหวะ และความถี่ของเสียง จะกระตุ้นให้สมองของมนุษย์หลั่งสารแห่งความสุข หรือ Endorphin เพิ่มมากขึ้น ส่งผลดีต่อการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกายไม่ว่าจะเป็นระบบการไหลเวียนของโลหิต ระบบทางเดินหายใจ ระบบการย่อย ระบบทางเดินปัสสาวะ ระบบสืบพันธุ์ และระบบประสาท ดนตรียัง

จะช่วยเพิ่มความจำ เพิ่มเขว้ปัญหา และก่อให้เกิดความคิดริเริ่มอีกด้วย (คุชฎี พนมยงค์ บุญทัศนกุล, 2539 :3-4)

จากงานวิจัยดังกล่าว ทั้งนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ช่วยสนับสนุนให้เจตคติของพ่อแม่ ผู้ปกครองเริ่มเปลี่ยนแปลงไป ผู้ปกครองเริ่มให้ความสนใจในการส่งบุตรหลานเรียนดนตรีมากขึ้น และวัยของผู้เรียนก็เริ่มลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ เพราะมีความเชื่อว่ายิ่งเด็กได้ใกล้ชิดกับดนตรีเร็วขึ้น โดยเฉพาะเด็กในวัยปฐมวัยจะสามารถเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากดนตรีมาพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ของร่างกายได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยยาวพา เดชะคุปต์ (2542) ได้ให้ความหมายของคำว่าเด็กปฐมวัยว่า เด็กปฐมวัยหรือเด็กก่อนวัยเรียน (Early Childhood or Pre School Edited) เป็นคำที่เราใช้เรียกเด็กที่มีอายุตั้งแต่ ปฏิสนธิจนถึง 6 ปี ซึ่งอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น เด็กก่อนวัยเรียน เด็กปฐมวัย เด็กอนุบาล เด็กเล็ก เป็นต้น ส่วนในการใช้กิจกรรมดนตรีในการพัฒนาเด็กนั้น เพราะดนตรีนับว่ามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก

ในเด็กปฐมวัย ซึ่งอยู่ในช่วงอายุประมาณ 3 - 6 ปี ในวัยนี้มีวุฒิภาวะและความพร้อมในการที่จะรับรู้และซาบซึ้งกับเสียงดนตรีได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากการที่เด็กมีอารมณ์หงุดหงิด แต่เมื่อเด็กได้ฟังเพลงสักครู่ เด็กก็จะค่อยๆ คลายความหงุดหงิดลง เพราะความไพเราะของเสียงดนตรี ลีลาตลอดจนท่วงทำนอง จะช่วยกล่อมอารมณ์ของเด็กให้เกิดความเพลิดเพลินตามไปด้วย (มหาวิทยาลัยทฤษฎีธรรมราช, 2527 :53) ด้วยผลจากคุณค่าของเสียงดนตรีที่มีต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของเด็ก นักจิตวิทยาสังคมต่างให้การยอมรับและได้กล่าวถึงคุณค่าของดนตรีไว้ว่า

- 1.ดนตรีก่อให้เกิดความสว่างแก่จิตใจ (Enlighten)
- 2.ดนตรีก่อให้เกิดความสุข (Well - Being)
- 3.ดนตรีก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่ (Affection)

Ramsey & Bayless (1980) อ้างถึงในยาวพา เดชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเด็ก และเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในช่วงปฐมวัย

คุณค่าที่สำคัญประการหนึ่งของดนตรี คือ ดนตรีช่วยให้เด็กได้แสดงออกอย่างเปิดเผย โดยไม่มีความหวาดกลัวหรืออิจฉา หรือไม่สบายใจ ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของการชีวิตเด็ก การร้องเพลง

การตอบสนองทางร่างกายต่อจังหวะ การมีส่วนร่วมในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ การเล่นเครื่องดนตรี และการฟังเพลง ประสบการณ์ทางดนตรีจะสร้างความรัก และความชื่นชมต่อดนตรี เด็กควรมีส่วนในกิจกรรมและประสบการณ์ทางดนตรีที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความ

ต้องการและความสนใจของเขา กิจกรรมทางดนตรีสามารถเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการสอนด้านอื่นๆ เช่น ภาษา และคณิตศาสตร์ ให้เป็นการเรียนที่มีความหมาย และดนตรียังเป็นการช่วยให้เด็กเข้าใจถึงวัฒนธรรมและผู้คนอีกด้วย

อย่างไรก็ตามปัจจุบันระบบการเรียนการสอนในปัจจุบันการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนไม่สามารถตอบสนองสิ่งที่ผู้ปกครองต้องการได้อย่างเพียงพอ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จึงแสวงหาสถานสอนเสริมดนตรี หรือที่เรียกว่าโรงเรียนดนตรีนอกระบบ ซึ่งเป็นสถานศึกษาดนตรีที่มีบทบาทสำคัญและได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง เนื่องจากศักยภาพในการสอนสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้สมบูรณ์กว่าโรงเรียนในระบบ ซึ่งมีลักษณะการเรียนเป็นแบบเรียนเสริมพิเศษนอกเวลา เนื่องจากผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมเด็กให้ได้เรียนรู้ดนตรีเพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บุตรหลานเรียนดนตรีสำหรับเด็กเพราะจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่า ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเรียนดนตรี โดยเฉพาะดนตรีสำหรับเด็กเล็กซึ่งการจะได้เรียนหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้ปกครองเป็นหลัก

มอริช (Morris, 1972 อ้างถึงในสุทธิยา จงสว่าง, 2539 : 3) กล่าวว่าผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีอิทธิพลต่อการศึกษานักเรียน ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาเป็นตัวกำหนดที่สำคัญประการหนึ่งว่า นักเรียนจะได้รับการศึกษาอย่างไร ผู้ปกครองที่มีฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณค่าในด้านการศึกษาที่แตกต่างกัน และความคิดเห็นดังกล่าวครอบคลุมไปถึงความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษานักเรียนและจากงานวิจัยของ Roberq และ Westby (1967) แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับการศึกษาอาชีพ การกระตุนทางการศึกษาและขนาดของครอบครัว ซึ่ง การที่ผู้ปกครองจะตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นและเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนนั้น ๆ ว่าสามารถจัดการศึกษาให้เป็นไปตามที่ผู้ปกครองต้องการได้หรือไม่ ดังนั้น “ความคาดหวัง” และ “ความพึงพอใจ” จึงเป็นตัวแปรที่นับว่ามีอิทธิพลต่อโรงเรียนดนตรีเป็นอย่างมากซึ่งโรงเรียนไม่ควรละเลยตัวแปรทั้งสองตัวนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษา รวบรวมแนวคิด ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในปัจจุบันที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตการดนตรีทั้งในด้านคุณค่าของดนตรีต่อตัวผู้เรียน ทักษะทางดนตรีและการดำเนินงานของสถาบันจินตการดนตรีด้านการจัดการเรียนการสอน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 เพื่อใช้ เป็นข้อมูลอ้างอิงและแนวทางการศึกษาในการวางแผนการสอนสำหรับสถาบันจินตการดนตรี ให้มีความสอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภค คือ ผู้ปกครอง

1.3.2 เป็นข้อมูลค้นคว้า อ้างอิงสำหรับการปรับหลักสูตรดนตรีเด็กเล็กสำหรับบุคคลในวงการศึกษาศึกษาและบุคคลทั่วไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนดนตรีให้สอดคล้องกับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครอง

1.3.3 ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้ปกครองพิจารณาประกอบการตัดสินใจให้บุตรหลานเรียนดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตการดนตรี

1.3.4 เป็นข้อมูลค้นคว้า อ้างอิงสำหรับนักวิจัย ที่มีความสนใจศึกษา เกี่ยวกับการจัดการศึกษาดนตรีเด็กเล็ก

1.3.5 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน โรงเรียนดนตรีนอกระบบ สำหรับสถาบัน ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะจัดการเรียนการสอนดนตรีเด็กเล็กในหน่วยงานของตน

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1.4.1 การวิจัยครั้งนี้ศึกษา เพื่อรวบรวมแนวคิด ความคาดหวังของผู้ปกครองในปัจจุบันที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตการดนตรี

1.4.2 ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองในปัจจุบันที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง ในด้านคุณค่าของดนตรีต่อตัวผู้เรียน ทักษะทางดนตรีและการดำเนินงานของสถาบันจินตการดนตรีด้านการจัดการเรียนการสอน

1.4.3 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง กับระดับความพึงพอใจที่ได้รับ ในด้านคุณค่าของดนตรีต่อตัวผู้เรียน ทักษะทางดนตรีและการดำเนินงานของโรงเรียนจินตการดนตรี

1.4.4 ประชากรและตัวอย่างประชากรที่ศึกษา คือ ผู้ปกครองของนักเรียนดนตรี อายุระหว่าง 3 - 6 ปี จำนวน 60 คน ที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง ณ สถาบันจินตการดนตรี ช่วงเดือน พฤษภาคม ถึง สิงหาคม ปี พ.ศ. 2551

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง ณ สถาบันจินตการดนตรี เท่านั้น
2. กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ผู้ปกครองของนักเรียนดนตรีที่ลงทะเบียนเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง ณ สถาบันจินตการดนตรี ช่วงเดือน พฤษภาคม ถึง สิงหาคม ปี พ.ศ. 2551

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของคำ และข้อความเฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ ดังนี้

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือ ญาติที่เป็นผู้ชำระค่าเล่าเรียน หรือ ทำหน้าที่ดูแลนักเรียนอายุระหว่าง 3-6 ปี และตัดสินใจส่งนักเรียนเข้าเรียนดนตรีในหลักสูตรดนตรีเด็กเล็ก ณ สถาบันจินตการดนตรี เช่นทรัล ซิดลม

ความคาดหวัง หมายถึง ความปรารถนา หรือความตั้งใจของผู้ปกครองที่ตั้งเป้าหมายสำหรับบุตรหลานต่อการเรียนดนตรีสำหรับเด็กเล็กและการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบันจินตการดนตรี เช่นทรัล ซิดลม

ความคาดหวังต่อการเรียนดนตรี หมายถึง ระดับความคาดหวังในด้านการพัฒนาความสามารถทางดนตรี และคุณค่าของดนตรีต่อผู้เรียนด้านการพัฒนาทางอารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ สติปัญญา สมาธิ ความคิดสร้างสรรค์ และสุนทรียะ

ความคาดหวังต่อการดำเนินงานของสถาบันจินตการดนตรี หมายถึง ระดับความคาดหวังต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบันด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านสถานที่เรียน

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับการรับรู้ของผู้ปกครอง โดยปรากฏออกมาในลักษณะพอใจหรือไม่พอใจต่อผลที่ได้รับจากการเรียนดนตรีของบุตรหลาน และผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบันด้านการจัดการเรียนการสอน

ความพึงพอใจต่อการเรียนดนตรี หมายถึง ระดับความพึงพอใจต่อผลการเรียนดนตรีที่ได้รับในด้านการพัฒนาความสามารถทางดนตรี และด้านการพัฒนาทางอารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ สติปัญญา สมาธิ ความคิดสร้างสรรค์ และสุนทรียะ

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานสถาบันจินตการดนตรี หมายถึง ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบันด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านสถานที่เรียน

หลักสูตรดนตรีเด็กเล็ก หมายถึง หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” เป็นหลักสูตรสอนดนตรีสำหรับเด็กเล็ก ที่สถาบันจินตการคิดค้นขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักสูตรปูพื้นฐานด้านดนตรีให้กับเด็ก อายุระหว่าง 3-6 ปี มีจุดเด่น คือ ให้เด็กที่เรียนค้นพบศักยภาพทางดนตรี และปูพื้นฐานการเลือกเครื่องดนตรีตามความถนัดของแต่ละคนต่อไป

เด็กเล็ก หรือ **เด็กปฐมวัย** คือ ความหมายเดียวกัน ในที่นี้ ให้หมายถึงเด็กที่อยู่ในช่วงชั้นอนุบาล อายุระหว่าง 3-6 ปี ที่ลงทะเบียนเรียนหลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” ณ สถาบันจินตการดนตรี **สถาบัน** หมายถึง สถาบันจินตการดนตรี สาขาเซ็นทรัล ซิดลม

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีในหลักสูตรดนตรีสำหรับเด็กเล็ก “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” ณ สถาบันจินตการดนตรี สาขา เซ็นทรัล ซิดลม และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่วิจัยยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีทางการศึกษา

- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.2 ความหมายของเด็กปฐมวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

- ความหมายของเด็กปฐมวัย
- ลักษณะพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

2.3 ดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

- ความหมายของดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
- ความสำคัญของดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
- จุดมุ่งหมายของการสอนดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
- ทฤษฎีดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
- พัฒนาการทางดนตรีของเด็กปฐมวัย
- องค์ประกอบของดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
- หลักการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
- การจัดประสบการณ์ดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
- ดนตรีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
- การจัดสภาพแวดล้อมทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

2.4 หลักสูตรดนตรีสำหรับเด็กเล็ก “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” สถาบันจินตการดนตรี

- ประวัติความเป็นมาของสถาบันจินตการดนตรี
- ที่มาของหลักสูตรและการวิเคราะห์เป้าหมาย ความคาดหวังต่อหลักสูตร

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- งานวิจัยในประเทศ
- งานวิจัยในต่างประเทศ

2.1 แนวคิดและทฤษฎีทางการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความหวัง

บุคคลเรามีความคาดหวังในหลายสิ่งหลายอย่าง ซึ่งเกิดจากการที่สังคมหรือกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ถ่ายทอดค่านิยมทางสังคม โดยการที่บุคคลตัดสินใจกระทำการใดก็เพื่อให้บรรลุสิ่งที่คาดหวังไว้ อาทิเช่น ความคาดหวังต่อความสำเร็จของบุตรหลาน จากการศึกษาบุตรหลานเข้าเรียนในสถาบันที่ตนเลือก เป็นต้น โดยได้มีผู้กล่าวถึงความคาดหวังของบุคคลไว้ดังนี้

เกตเซลส์ และคนอื่นๆ (Getzels and others, 1968 :390 - 398) กล่าวว่า ความคาดหวังของบุคคลนั้นย่อมแตกต่างกัน เพราะคนเราต่างมีความคิดและความต้องการที่ต่างกันพฤติกรรมทางสังคมของบุคคลนั้นจึงแตกต่างกันด้วย บรูมและเซลนิก (Broom and Selznick, 1973 : 89) ได้กล่าวถึง ความคาดหวังของบุคคลที่จะนำไปสู่การตัดสินใจไว้ว่า โดยปกติระเบียบวินัยเป็นสิ่งที่บุคคลไม่อยากปฏิบัติ แต่ความคาดหวังจะช่วยให้บุคคลเกิดความมุ่งมั่น เพื่อให้บรรลุสู่ความต้องการในอนาคตซึ่งความคาดหวังของบุคคลนั้นจะได้รับจากสังคม หรือกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ และได้มีการถ่ายทอดค่านิยมทางสังคม (Social Values) นั้นมาถึงตัวบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับปราณีฐิติวัฒนา (2533 : 33) ที่กล่าวว่า ความคาดหวังของบุคคลเกิดขึ้นหลังจากที่ได้รับการอบรม เรียนรู้ หรือการขัดเกลาทางสังคมโดยผ่านกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มปฐมภูมิ ซึ่งประกอบด้วยสถาบันครอบครัวสถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน กลุ่มสื่อมวลชน เป็นต้น กลุ่มหรือสถาบันเหล่านี้ จะปลูกฝังระเบียบวินัยความคาดหวังให้แก่สมาชิกในสังคม โดยกระบวนการขัดเกลาทางสังคมนี้เองที่ทำให้บุคคลกลุ่มต่าง ๆ มีค่านิยมทางสังคม มีเจตคติ รวมทั้งความคาดหวังแตกต่างกันออกไป อาทิเช่น ค่านิยมของสังคมไทยยกย่องให้เกียรติคนที่มีการศึกษาสูง ยกย่องคนที่ประกอบอาชีพรับราชการ เช่น แพทย์ ทหาร ครู เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นอาชีพที่อยู่ในระดับสูง ส่วนอาชีพที่ต้องใช้แรงงาน เช่น กรรมกรนั้นถือว่าเป็นอาชีพที่อยู่ในระดับต่ำ ค่านิยมทางสังคมเหล่านี้ บุคคลจะได้รับการปลูกฝังทั้งทางตรงและทางอ้อมทำให้เกิดความคาดหวังและยอมทำตามบรรทัดฐานที่กลุ่มวางไว้ เพื่อเป้าหมายของบุคคล และสอดคล้องกับ อัจฉรา สุขารมณ (2529 : 1) ที่กล่าวว่า บิดา มารดา เลี้ยงดูลูกมักมุ่งหวังให้ลูกเป็นเด็กฉลาดและเก่งมาก่อนเป็นอันดับแรก บิดา มารดา มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาด้านสติปัญญา

ให้แก่ลูกพยายามเสริมสร้างทุกวิถีทางเพื่อให้ลูกฉลาดและเก่ง ส่วน วรูม (Vroom, 1971 : 91 - 103) ได้กล่าวถึงความคาดหวังของบุคคลที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ ซึ่งให้ความสำคัญที่องค์ประกอบ 3 ประการ คือ ความพึงพอใจ สื่อหรือเครื่องมือ และความคาดหวัง เนื่องจากบุคคลมีความต้องการและมีความคาดหวังในหลายสิ่งหลายอย่าง

ดังนั้นการตัดสินใจจึงเกิดจากกระบวนการที่พยายามจะกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการหรือสิ่งที่คาดการณ์เอาไว้

จากความหมายของความคาดหวังดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า ความคาดหวัง คือ ความคิด ความต้องการของบุคคลต่อสิ่งที่ปรารถนาจะให้เกิดขึ้นจริงในอนาคตโดยคาดคะเนผลจากความสามารถและสภาพของตน สามารถแบ่งความคาดหวังออกได้เป็น 2 แบบ คือ

1. ความคาดหวังของตนเองที่มีต่อบุคคลอื่น
2. ความคาดหวังของตนเองที่มีต่อผลหรือพฤติกรรมในอนาคต

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นความคาดหวังแบบที่ 1 ดังนั้น ความคาดหวังทางการศึกษาที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา จึงหมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองต่อความสำเร็จทางการศึกษาในอนาคต โดยคาดคะเนจากผลสัมฤทธิ์ส่วนบุคคล ภูมิหลังของครอบครัว และปัจจัยสภาพแวดล้อม

การศึกษาเป็นกลไกหลักในสังคมที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของบุคคลทั้งในแง่สติปัญญา ความรู้ความสามารถ และนำไปสู่การมีอาชีพตามที่บุคคลคาดหวังหรือปรารถนา นอกจากนั้นความสำเร็จจากระบบการศึกษายังนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนความมั่นคงของชาติ ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีผลต่อความคาดหวังทางการศึกษา (Education Expectation) มีดังต่อไปนี้

1. ภูมิหลังของครอบครัว (Family Background) ตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่สุดของขบวนการจัดช่วงชั้นทางสังคมคือ ระดับความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางสังคม หรือ ครอบครัวกับการประสบความสำเร็จ สำหรับภูมิหลังทางครอบครัวนี้ สามารถขยายออกเป็นการศึกษาของบิดา อาชีพของบิดา และขนาดของครอบครัว เหล่านี้พบว่า ลักษณะของผู้ปกครองจะมีผลกระทบต่อการศึกษาและจะมีผลต่อเนื่องไปถึงการบรรลุทางอาชีพ

นอกจากนี้ภูมิหลังทางครอบครัวยังหมายถึง เจตคติ ค่านิยม สถานภาพทางอาชีพ รายได้ของครอบครัว ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จทางการศึกษาของเด็ก

2. ความสามารถทางการศึกษา (Academic Performance) ความสามารถทางการศึกษาจะพิจารณาถึงระดับสติปัญญาของเด็กว่าเป็นอย่างไร ตัวบ่งชี้ (Indicator) ที่สำคัญประการหนึ่งใน

การบรรลุทางการศึกษาของบุคคลในระยะยาวก็คือ คะแนนเฉลี่ยที่ได้รับจากการศึกษาในโรงเรียน และระดับสติปัญญาจะมีผลกระทบต่อการบรรลุทางการศึกษาของนักเรียนมากกว่าอิทธิพลทางการศึกษาของบิดา อาชีพของบิดา และขนาดของครอบครัว โดยความก้าวหน้าทางการศึกษาในโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับนักเรียนมีระดับสติปัญญาไม่น้อยเพียงใด จึงกล่าวได้ว่าความสามารถทางการศึกษาของนักเรียนจะมีผลโดยตรงต่อความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนเอง

3. อิทธิพลของบุคคลที่มีความสำคัญ (Significant Other's Influence) คือ บุคคลที่มีความหมายต่อตัวนักเรียน เป็นบุคคลที่นักเรียนจะเอามาเป็นแบบอย่างในการกำหนดความต้องการของตนเอง ซึ่งจะเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการจัดกลศาสตร์สังคม (Socialization) เกี่ยวกับค่านิยมในความสำเร็จ โดยจะพิจารณาถึงการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวในฐานะเป็นตัวเร่งอันดับแรก ตั้งแต่เกิดมา โดยครอบครัวจะเป็นกลไกถ่ายทอดค่านิยมต่าง ๆ ทางสังคมสู่ตัวเด็กในระยะเริ่มแรก และเด็กจะรับค่านิยมเหล่านั้นมาเป็นของตัวเอง เช่น การกระตุ้นทางการศึกษาของครูในฐานะเป็นผู้จัดกลศาสตร์ความคิดต่าง ๆ แก่เด็ก แผนการศึกษาของเพื่อนซึ่งจะทำให้เกิดการเปรียบเทียบและอาจคล้อยตามความคิดของเพื่อน (กรรณิกา นาควิษระ, 2534 : 28)

กล่าวได้ว่าความคาดหวังเป็นปัจจัยที่กำหนดความเป็นไปในอนาคตของบุคคล การที่บุคคลตั้งความคาดหวังต่อผู้อื่นไว้อย่างไรนั้นย่อมพิจารณาความสามารถ สถานภาพของตน และบุคคลที่ตนคาดหวังไว้ ดังนั้น ในเรื่องความคาดหวังทางการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการจัดกลศาสตร์ผู้ปกครองกระทำต่อบุตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า บุคคลที่มีบทบาทมากกว่าเด็กในเรื่องความคาดหวังทางการศึกษา คือ บิดามารดาหรือผู้ปกครอง เพราะเด็กโดยทั่วไปมักจะปฏิบัติตามความต้องการของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง

ทฤษฎีความคาดหวัง

ทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom)

ทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom, 1971 : 91- 102) ทฤษฎีนี้พัฒนามาจากสมมติฐานที่ว่า ก่อนที่บุคคลจะได้รับการจูงใจให้กระทำสิ่งใด เขาจะต้องพิจารณาก่อนว่าความสามารถและความพยายามของเขาจะทำให้ได้ผลตามที่พึงปรารถนาหรือไม่ หรืออาจกล่าวนัยหนึ่งได้ว่าการจูงใจให้ทำงาน เป็นความคาดหวังที่ยึดถือของแต่ละบุคคล วรูมได้อธิบายทฤษฎีแห่งความคาดหวัง (Expectancy Theory) โดยยึดเกี่ยวกับจิตวิทยาของบุคคลในองค์กร และพบว่าการที่บุคคลจะกระทำสิ่งใดก็ตามจะขึ้นอยู่กับตัวแปร 4 ตัว ได้แก่

1. ผลตอบแทนที่เขาจะได้รับนั้นเหมาะสมกับบทบาทของครอบครัวเพียงใด
2. ความพอใจหรือไม่พอใจต่อผลที่จะได้รับตามความคาดหวัง
3. เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้ว เขาเชื่อว่าเขาจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับผลอันนั้นตามความคิดของสังคม
4. เขามีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคิดเห็นของสังคม

ความพอใจในสิ่งเหล่านั้นจะเพิ่มขึ้น หากได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น และความพึงพอใจต่อสิ่งนั้นจะลดลงเมื่อเขาได้รับผลตอบแทนลดลง ถ้าบุคคลไม่พอใจต่อผลตอบแทนที่ได้ ความสัมพันธ์จะเป็นไปในทางตรงกันข้าม ทฤษฎีจิตวิทยาที่ วรูม (Vroom) ทำการศึกษานี้เป็นพื้นฐานของการตัดสินใจเลือกปฏิบัติของบุคคลในองค์กรและสอดคล้องกับทฤษฎีแห่งความคาดหวัง ซึ่ง วรูม (Vroom) ได้เสนอว่า การที่บุคคลจะเลือกปฏิบัติอย่างไรเมื่อเกิดความต้องการพร้อม ๆ กันหลาย ๆ สิ่งนั้น เขามีการพิจารณาอยู่ 2 อย่าง คือ

1. พิจารณาว่าเป็นเป้าหมายที่มีคุณค่ามากน้อยเพียงใด ต่อความคิดเห็นของระบบสังคมประภคิต
2. พิจารณาว่าสิ่งที่กระทำนั้นสามารถคาดหวังให้ไปสู่จุดมุ่งหมายได้เพียงใด

ความสัมพันธ์ 2 ประการนี้ เป็นกระบวนการในการตัดสินใจของแต่ละบุคคลในการที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำ

ฮิวร์ล็อก (Hurlock, 1973 :191-194) ได้เสนอปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคาดหวังต่างกันไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรม (Cultural Ideals) วัฒนธรรมที่แตกต่างกันส่งผลให้มาตรฐานของความคาดหวังของแต่ละบุคคลต่างกัน มาตรฐานนี้ครอบคลุมถึงระดับความสำเร็จและเจตคติต่อความสำเร็จ เมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่นจะรับรู้ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อตนเอง และความรับผิดชอบของตนที่มีต่อสังคม การตั้งความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสังคมจึงต่างกันไป

2. ชนิดของครอบครัว (Kind of Family) ครอบครัวที่มีความมั่นคงมีความเป็นไปได้สูงที่จะตั้งจุดหมายในอนาคตไว้สูงกว่าบุคคลที่ไม่มีความมั่นคงในครอบครัว ครอบครัวที่ต้องย้ายถิ่นบ่อย ความคาดหวังหรือการวางแผนอนาคตต่อตนเองไม่ชัดเจนเท่ากับครอบครัวที่ไม่ต้องย้ายถิ่น

นอกจากนี้ขนาดของครอบครัวก็มีอิทธิพลต่อการตั้งเป้าหมายด้วยเช่นกัน ครอบครัวขนาดเล็กมีแนวโน้มที่จะพบความสำเร็จของบุคคลในครอบครัวมากกว่าครอบครัวขนาดใหญ่ ทั้งนี้เพราะครอบครัวขนาดเล็ก พ่อแม่จะสามารถทุ่มเท ส่งเสริม และวางแนวทางให้เด็กไปสู่ความหวังได้มากกว่าเด็กในครอบครัวขนาดใหญ่

3. **ชนชั้นทางสังคม (Ordinal Position)** ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และฐานะทางเศรษฐกิจดี บิดามารดาจะตั้งความคาดหวังกับบุตรคนแรกและให้โอกาสแก่บุตรคนแรกมากที่สุด โดยเฉพาะบุตรชาย ในทางตรงกันข้ามครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ บุตรคนสุดท้ายจะได้รับการส่งเสริมจากบิดามารดาและพี่ ๆ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น พี่โตขึ้นและมีงานทำ เพื่อให้สมาชิกคนอื่นในครอบครัวได้ขยับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น

4. **วินัย (Discipline)** เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะตั้งความคาดหวังที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

5. **ฐานะในกลุ่ม (Group Status)** ถ้าฐานะในกลุ่มของเด็กมีระดับความคาดหวังของเด็กก็จะใกล้เคียงกับความเป็นจริง แต่เด็กที่ไม่มีบทบาทสำคัญในกลุ่ม เด็กจะต้องการเลื่อนขั้นตนเองเข้าสู่ผู้นำในกลุ่มทำให้การตั้งความคาดหวังหลาย ๆ อย่างไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง ในขณะที่บุคคลที่ชอบแยกตัวเอง ความคาดหวังของกลุ่มจะมีผลต่อเขาเพียงเล็กน้อย

6. **การใช้กลไกการหลบหนี (Use Of Escape Mechanisms)** กลไกการหลบหนีที่มีผลต่อการตั้งความหวังมากที่สุดคือ การฝันกลางวัน เด็กก็จะตั้งความคาดหวังไว้ว่าจะต้องประสบความสำเร็จ และหลีกเลี่ยงความล้มเหลว โดยที่ความคาดหวังไม่ได้ตั้งอยู่บนรากฐานของความเป็นจริง

7. **การบอกกล่าวถึงความคาดหวัง (Labelization of Aspiration)** เด็กที่บอกกล่าวความคาดหวังออกมามักจะตั้งความคาดหวังของตนอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงมากกว่าการที่เด็กเก็บไว้และคิดอยู่คนเดียว อย่างไรก็ตามความคาดหวังที่เด็กบอกกับเพื่อนสนิท จะเป็นลักษณะความใฝ่ฝัน ไม่ค่อยใกล้เคียงกับความเป็นจริงเท่ากับที่เขายกกับบิดามารดา ครู หรือบุคคลที่ไม่ค่อยคุ้นเคยกัน เมื่อเด็กวัยรุ่นบอกถึงความคาดหวังของตนให้บุคคลอื่นฟังจะเป็นการท้าทายให้เขาพิสูจน์ตนเอง โดยพยายามทำให้ได้ตามที่พูดไว้ เพราะเขารู้ว่าหลายคนใส่ใจในสิ่งที่เขาพูด เขาไม่ต้องการพบสายตาที่มองดูเขาด้วยความผิดหวัง

8. **ความล้มเหลวและความสำเร็จในอดีต (Past Failures and Successes)** บุคคลที่ประสบความสำเร็จเสมอ ๆ มีแนวโน้มที่จะต้องมีความคาดหวังว่าจะประสบความสำเร็จอีกในอนาคตในการทำงานเองกับบุคคลที่พบความผิดหวังซ้ำ ๆ ก็มักจะคิดว่า อนาคตจะผิดหวังอีก ประสบการณ์เช่นนี้จะมีผลต่อการตั้งความคาดหวังในอนาคต ว่าบุคคลนั้นจะตั้งความคาดหวังไว้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงหรือไม่เพียงใด

9. **เพศ (Sex)** บรรยากาศของบ้านและโรงเรียนจะส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กชายตั้งความหวังสูงกว่าเด็กหญิง บิดามารดาจะคาดหวังในตัวบุตรชายมากกว่าบุตรหญิง เด็กชายมักถูกกระตุ้นให้มี

ความคาดหวังทางการกีฬา การงานและการประกอบอาชีพ แต่เด็กหญิงมักคาดหวัง ที่จะได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การแต่งงานซึ่งเด็กเองก็ยังไม่รู้ว่าแต่งงานเมื่อไร แต่งานกับใคร ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมหลังแต่งงานจะเป็นอย่างไร จึงเป็นเรื่องยากที่เด็กหญิงจะวางแผนในเรื่องเหล่านี้ ดังนั้น เด็กหญิงจึงมีแนวโน้มที่จะตั้งจุดมุ่งหมายในระยะสั้นกว่าเด็กชาย แม้ในเรื่องการเรียน เด็กหญิงมักจะวางแผนระยะสั้น เช่น เดือนต่อเดือน

10. เชาว์ปัญญา (Intelligence) เมื่อเด็กอยู่ในกลุ่มที่มีค่านิยมต่อความสำเร็จสูง เด็กจะตั้งความคาดหวังให้ตนประสบความสำเร็จเหนือเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ซึ่งอาจไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง อย่างไรก็ตามเด็กที่ฉลาดจะตั้งความคาดหวังของตนโดยอาศัยความสนใจ และความสามารถของตนมากกว่าทำตามจุดมุ่งหมายที่กลุ่มตั้งไว้ ในทางกลับกันเด็กที่ฉลาดน้อยจะตั้งความคาดหวังไว้ตามค่านิยมของกลุ่ม

11. บุคลิกภาพ (Personality) บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อความคาดหวังได้หลายกรณีด้วยกัน ในเรื่องการชดเชย บุคคลที่ไม่รับตนเองจะตั้งความหวังโดยไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเอง เพื่อปกปิดความไม่สามารถของตน บุคคลที่มีความมั่นใจในตนเองจะตั้งความคาดหวังที่สอดคล้องกับความจริงของตน ส่วนบุคคลที่มีความวิตกกังวลต่ำมีแนวโน้มจะตั้งความคาดหวังไว้สูง เนื่องจากจะคำนึงถึงความสำเร็จของตนมากกว่าความล้มเหลว อาจมีความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงได้ ส่วนบุคคลที่มีความวิตกกังวลสูงมักวิตกอยู่กับความล้มเหลวในอดีต ทำให้มองอนาคตในแง่ดีน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

ทฤษฎีสังคมประกิต (Socialization Theory)

กรีน (Green, 1964 : 127) เสนอแนวคิดทางสังคมวิทยา ซึ่งนักสังคมศาสตร์เรียกว่า “ทฤษฎีสังคมประกิต (Socialization Theory)” กล่าวว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ดังนั้นมนุษย์จึงจำเป็นต้องสร้างระเบียบ กฎเกณฑ์บางอย่างขึ้นมาเพื่อเป็นแกนกลางร่วมกัน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกันในสังคมจนไม่สามารถดำรงเผ่าพันธุ์ต่อไปได้ มนุษย์จึงสร้างสรรค์วัฒนธรรมขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันของคนในสังคม และเพื่อให้สังคมสามารถดำเนินชีวิตไปได้อย่างสันติสุข วัฒนธรรมสามารถเรียนรู้และถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่ง ไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งได้ เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ โดยการสร้างขึ้นมาใหม่ การปรับปรุงของเก่าหรือยกเลิกไปเพื่อสร้างวัฒนธรรมใหม่ขึ้นมา เพื่อให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของคนสังคมยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงบางครั้งก็เป็นไปอย่างเชื่องช้า แต่บางครั้งก็เป็นไปอย่างรวดเร็ว

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันหลักของสังคมที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมแก่สมาชิกในครอบครัว บางทีก็เรียกว่า การอบรมบ่มนิสัยเพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้แบบแผนความประพฤติ ความเชื่อและบรรทัดฐานของสังคม เช่น บิดามารดาสอนให้บุตรเรียนรู้การกิน การอยู่ การพูด การคุย รู้จักเหตุผล มารยาท และขนบธรรมเนียมในสังคม การเรียนรู้แบบนี้นอกจากจะเป็นการรับรู้วัฒนธรรมของคนในสังคมแล้ว ยังเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมอีกด้วย ดังนั้นกระบวนการสังคมประกิด จึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และตลอดชีวิตของคนในสังคม ซึ่งมักจะเรียนลักษณะนี้ว่าเป็นการศึกษาตลอดชีพ (Spoulding, 1974 : 101-103)

กระบวนการสังคมประกิดนั้น การถ่ายทอดวัฒนธรรมจะประกอบไปด้วย การมีวินัยในการดำเนินกิจกรรมทางสังคม การปลูกฝังความคิด ความเชื่อ ความคาดหวัง การปลูกฝังเอกลักษณ์เฉพาะตัว การกำหนดบทบาทในสังคม และการให้ทักษะเฉพาะอย่างแก่สมาชิกในสังคม ในขณะที่สถาบันอื่นที่มีความสำคัญในการปลูกฝังวัฒนธรรม ความคิดความเชื่อ ความคาดหวัง และทัศนคติต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากครอบครัว ได้แก่สถาบันครอบครัว ชุมชน เพื่อนสนิท ซึ่งเป็นปัจจัยสิ่งแวดล้อม ที่อยู่ล้อมรอบตัวบุคคลนั้นนั่นเอง ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสังคมประกิดด้วยเช่นกัน (Bloom and Selznick, 1973 : 94-95)

ดังนั้นจากทฤษฎีสังคมประกิด จึงสามารถอธิบายได้ว่า ทัศนคติต่าง ๆ รวมทั้งความคาดหวัง เกิดจากการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นตัวแปรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (Social action theory)

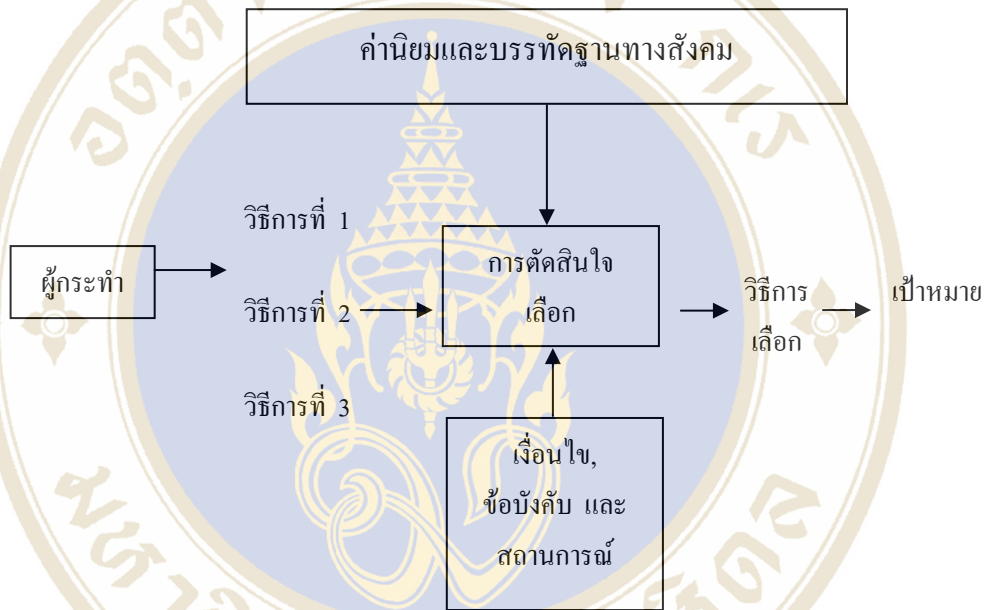
ทฤษฎีการกระทำทางสังคมของพาร์สันส์ (Parsons 1945) ได้อาศัยแนวคิดการกระทำอาสาณิยม (Voluntaristic) ซึ่งประกอบด้วยสังกัปและฐานคติจากอรรถประโยชน์นิยม ปฏิฐานนิยม และจิตนิยม (Utilitarianism, positivism and idealism) มาเป็นพื้นฐาน และเขาได้ชี้ให้เห็นถึงลักษณะของสิ่งมีชีวิตในระบบการกระทำที่พยายามจะบรรลุถึงเป้าหมายวางไว้ โดยมีวิธีการหลาย ๆ วิธีที่จะให้เลือกร้อยอย่างสมัครใจภายใต้กฎระเบียบ (Normative constraints) และสถานการณ์ต่าง ๆ (Situational constraints action) ซึ่งองค์ประกอบในการกระทำความดังกล่าวจะประกอบด้วย

- 1) ผู้กระทำความหมายถึง ปัจเจกบุคคลผู้แสดงพฤติกรรม
- 2) เป้าหมายเป็นสิ่งที่ผู้กระทำมุ่งประสงค์
- 3) วิธีการต่าง ๆ ผู้กระทำจะเลือกวิธีการอย่างไร้ครวญเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

4) สถานการณ์จะเป็นสถานการณ์ผู้กระทำจะต้องนำมาพิจารณาประกอบการเลือกวิธีการหนึ่งวิธีการใดในการบรรลุเป้าหมาย

5) กฎ ระเบียบเชิงบรรทัดฐาน ซึ่งได้แก่ ค่านิยม บรรทัดฐานทางสังคมและความคิด ต่างๆ ที่จะนำมาพิจารณาประกอบการเลือกวิธีการต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย

6) การตัดสินใจโดยสมัครใจภายใต้เงื่อนไข ข้อบังคับ และสถานการณ์ (สัญญา สัญญา วิวัฒน์, 2538 : 36-37) องค์ประกอบของทฤษฎีการกระทำทางสังคมนี้สามารถเสนอเป็นภาพที่ 1 ได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงองค์ประกอบของทฤษฎีการกระทำทางสังคม

จากทฤษฎีการกระทำทางสังคม สามารถอธิบายได้ว่าบุคคลจะตัดสินใจเลือกปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายย่อมขึ้นอยู่กับค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคม ตลอดจนเงื่อนไข ข้อบังคับ และสถานการณ์ ในการศึกษาเรื่องความคาดหวังทางการศึกษานั้น ผู้ปกครองจะคาดหวังต่อการบรรลุผลสำเร็จทางการศึกษาของบุตรหลาน มากน้อยเพียงใดก็ขึ้น อยู่กับ ค่านิยม คือ ทศนคติ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการศึกษา บรรทัดฐานทางสังคม คือ ปัจจยภูมิหลังของครอบครัว และ บุคคล ส่วนเงื่อนไข ข้อบังคับ คือ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และผลการเรียนของนักเรียนที่ ผ่านมาซึ่งจะเป็นตัวชี้ในเรื่องความก้าวหน้าทางการศึกษาได้ และสถานการณ์ คือ ปัจจยด้านโรงเรียน

ทฤษฎีอรรถประโยชน์คาดหวัง

การตัดสินใจเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่ต้องใช้ยู่ตลอดเวลาในชีวิตประจำวัน การตัดสินใจเกิดขึ้นในสภาพการณ์ เมื่อเราต้องคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตหรือเลือกเอาระหว่างทางเลือกตั้งแต่สองทางขึ้นไป หรือเราต้องคาดการณ์จากข้อมูลที่ไม่เพียงพอ

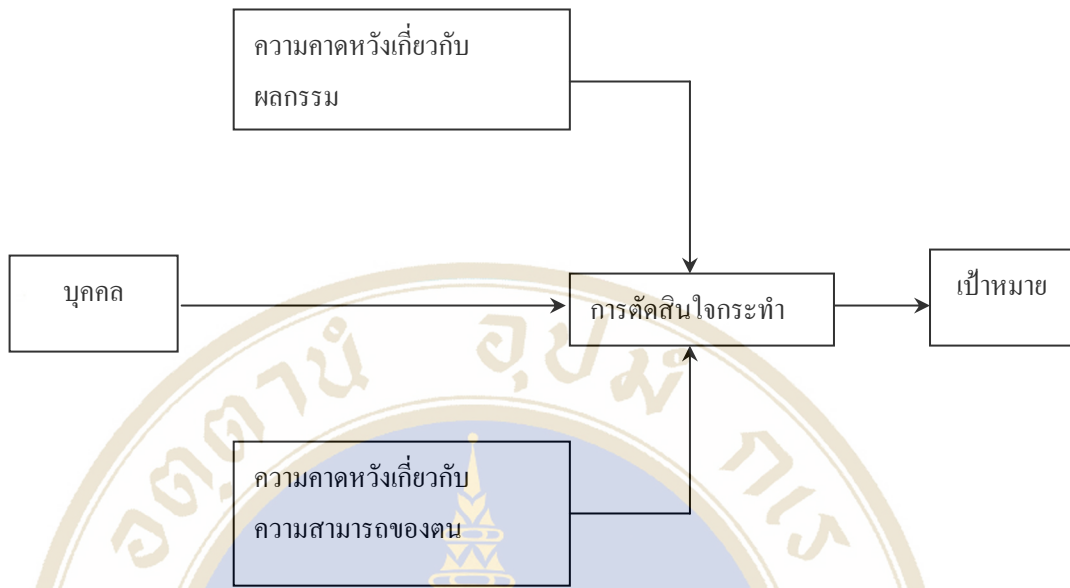
ปี ค.ศ. 1738 แดเนียล เฮอร์นูลลี (Daniel Bernoulli) นักคณิตศาสตร์ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจเป็นทฤษฎีอรรถประโยชน์คาดหวัง (Expected Utility) มีสาระสำคัญว่า คนจะตัดสินใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการพิจารณาอรรถประโยชน์ของผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้น อรรถประโยชน์ของผลที่เกิดขึ้นเป็นการประเมินค่าตามความรู้สึกรู้สึกของแต่ละคน (ชุมพร ยงค์กิติกุล 2543: 573)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura, 1977) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญในการเรียนรู้ทางสังคมว่า สิ่งที่มีมนุษย์เรียนรู้คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ กล่าวคือ มนุษย์เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและผลกรรมที่เกิดจากพฤติกรรม ความรู้ที่มนุษย์เรียนรู้เหล่านี้กลายเป็นความเชื่อที่มีผลในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์เอง จากการเรียนรู้ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ดังกล่าวเมื่อประสบการณ์หนึ่ง มนุษย์จะอาศัยประสบการณ์ของตนคาดหวังเกี่ยวกับอีกเหตุการณ์ที่จะเกิดตามมาได้ ทำให้เกิดความดีใจ ความวิตกกังวลและความหวาดหวั่นต่อเหตุการณ์ ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมใดหรือไม่

ความคาดหวังซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมใดหรือไม่ นั้น มี 2 ชนิด คือ

1. ความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรม (Outcome Expectancy) เป็นการประมาณของบุคคลว่าพฤติกรรมใดนำไปสู่ผลกรรมใด
2. ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน (Efficacy Expectancy) เป็นการประมาณความสามารถของตนในการกระทำพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ผลกรรมที่คาดหวังไว้ (ชัยพร วิชาวุธ 2526 : 23) แสดงดังแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ความคาดหวังที่มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรม

บุคคลจะกระทำพฤติกรรมหนึ่งหรือไม่ขึ้นอยู่กับความคาดหวังว่า เมื่อกระทำพฤติกรรมนั้นจะได้รับผลที่ต้องการหรือไม่ และความคาดหวังว่าเรามีความสามารถพอที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่ เนื่องจากมนุษย์เรียนรู้ว่าการกระทำใดนำไปสู่ผลกรรมใด แต่ความสามารถของมนุษย์แต่ละคน จะกระทำพฤติกรรมต่างๆ มีขีดจำกัดไม่เท่ากัน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายความหมาย ดังนี้

วิลลิสทรี ทรยางกูร (2526: 7) กล่าวว่าความพึงพอใจเป็นการให้ค่าความรู้สึกของคนเราที่สัมพันธ์กับระบบโลกทัศน์ที่เกี่ยวกับความหมายและสภาพแวดล้อม ค่าความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสภาพแวดล้อมจะแตกต่างกัน เช่น ความรู้สึกดี-เลว พอใจ-ไม่พอใจ สนใจ-ไม่สนใจ เป็นต้น

เบนจามิน บี. โวลแมน (Benjamin B. Wolman, 1975 อ้างถึงใน กรรณิการ์ จันท์แก้ว, 2538 : 21) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึก (Feeling) มีความสุขเมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (Goals) ความต้องการ (Wants) หรือแรงจูงใจ (Motivation)

แชลลี (Shelly, 1975 อ้างถึงในไกรสร แก้วกล้า, 2540 : 11) ได้ศึกษาความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความสุขที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความสุขเป็นความรู้สึกที่ซับซ้อนและความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ

ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุข มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ

สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์มักจะได้แก่ ทรัพยากร (Resource) หรือสิ่งเร้า (Stimulus) การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจ คือ การศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพอใจ และความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วน

แฮรี วอลเลสไตน์ (Harry Wallestien, 1971 อ้างถึงในกรณีการ์ จันท์แก้ว, 2538 : 21) กล่าวว่า ความพึงพอใจตามความหมายของพจนานุกรม ทางด้านจิตวิทยา ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าเป็นความรู้สึกของผู้มารับบริการต่อสถานบริการตามประสบการณ์ ที่ได้รับการเข้าไปติดต่อขอรับบริการในสถานบริการนั้น ๆ

ชาปลิน (Chaplin, 1968 อ้างถึงในไกรสร แก้วกล้า, 2540 : 12) กล่าวว่า ความพึงพอใจตามความหมายของพจนานุกรมทางด้านจิตวิทยา ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าเป็นความรู้สึกของผู้มารับบริการต่อสถานบริการตามประสบการณ์ ที่ได้รับการเข้าไปติดต่อขอรับบริการในสถานบริการนั้น ๆ

วรูม (Vroom, 1970: 102) บุคคลจะถูกกระตุ้นให้ทำอะไรก็ตามก็เพื่อที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ หรือสนองความต้องการของเขาและเขาถือว่าความต้องการนั้นเป็นสิ่งของ วรูมได้ศึกษาถึงจิตวิทยาของบุคคล และพบว่าการที่บุคคลที่ทำอะไรก็ตามนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปร 4 ตัว ได้แก่

ก. ผลตอบแทนที่เขาจะได้รับนั้นเหมาะสมกับบทบาทที่เขาครอบครองอยู่เพียงใด

- ข. ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อผลที่เขาได้รับ
- ค. เมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่นแล้ว เขาเชื่อว่าเขาจะต้องเป็นผู้ได้รับผลอันนั้น
- ง. เขามีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

ความพึงพอใจต่อสิ่งเหล่านี้จะเพิ่มมากขึ้น หากเขาได้รับผลตอบแทนเพิ่มมากขึ้น และจะลดลงเมื่อเขาได้รับผลตอบแทนลดลง แต่ถ้าหากบุคคลใดไม่สนใจสิ่งตอบแทน ต่างๆ ความสัมพันธ์ทั้งหมดจะหายไป แต่ถ้าบุคคลไม่พึงพอใจ ความสัมพันธ์จะเป็นไปในทางตรงกันข้าม

มาสโลว์ (Maslow, 1943 Citing in Victor Vroom 1970: 27-41) เสนอแนวคิดลำดับความต้องการของมนุษย์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ไว้ว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการและมีอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะไม่มีความหมายสำหรับบุคคลนั้นอีกต่อไป ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ตั้งอยู่บนสมมติฐาน 3 ประการ คือ

1. มนุษย์ทุกคนมีความต้องการและความต้องการนั้นจะไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นแรงจูงใจสำหรับพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่มีอิทธิพลก่อให้เกิดพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้น เป็นความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองเสร็จสิ้นไปแล้วจะไม่เป็นตัวก่อให้เกิดพฤติกรรมอีกต่อไป
3. ความต้องการของมนุษย์จะมีลักษณะเป็นลำดับขั้น จากต่ำไปหาสูงตามลำดับในขณะที่ความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองบางส่วนแล้ว ความต้องการขั้นสูงถัดไปก็จะติดตามมาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมต่อไป

มาสโลว์ แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์เป็น 5 ลำดับจากต่ำไปหาสูงดังนี้

1. ความต้องการของร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อนที่เพียงพอ และความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับการคุ้มครองป้องกันภัยต่างๆ ที่จะเกิดหรืออาจจะเกิดแก่ชีวิต ทรัพย์สิน สิทธิเสรีภาพ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงในหน้าที่การงาน และสถานะทางสังคม

3. ความต้องการด้านสังคม (Social or Belonging Needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างมีเพื่อน พรรคพวก การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem Needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเองในเรื่องของความรู้ความสามารถ รวมทั้งความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นยกย่อง สรรเสริญ หรือเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม และความต้องการในด้านสถานภาพ

5. ความสำเร็จส่วนตัว (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงของมนุษย์ เป็นความต้องการที่อยากจะทำให้ เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดหรือความคาดหวังของตน

จากที่กล่าวมาข้างต้น มีผู้ให้คำนิยามของ “ความพึงพอใจ” แตกต่างกันไป แต่สามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเรื่องการประเมินค่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะเกิดขึ้น ก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับค่านิยมและประสบการณ์ที่ได้รับ การสังเกตความพึงพอใจ สามารถสังเกตได้จากสายตา คำพูด และการแสดงออก

ความพึงพอใจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบ และมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านความรู้สึกของทัศนคติ เป็นปฏิกิริยาด้านความรู้สึกที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น และแสดงผลออกมาในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้ายของกระบวนการประเมิน โดยบ่งบอกถึงทิศทางของผลการประเมิน หรือไม่มีปฏิกิริยา คือ เฉย ๆ ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นนั้น

2.2 ความหมายของเด็กปฐมวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ความหมายของเด็กปฐมวัย

เยาวยา เศษะคุปต์ (2542 : 11) ได้อ้างถึงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2522 : 8) เด็กปฐมวัยหมายถึง เด็กที่อยู่ในศูนย์โภชนาการเด็ก หรือสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือที่เรียกว่าศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน

เด็กที่เรียนในชั้นอนุบาล 1 และ 2 ในโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาลและเอกชน รวมทั้งเด็กที่เรียนในชั้นอนุบาล 1 และ 2 ในโรงเรียนอื่นใดที่เปิดชั้นอนุบาล 1 และ 2 หรือชั้นเด็กเล็ก เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนซึ่งโดยทั่วไปเด็กจะมีอายุประมาณ 3 – 6 ปี

สรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยหรือเด็กก่อนวัยเรียน หมายถึง เด็กที่อยู่ในศูนย์โภชนาการและเด็กอนุบาลซึ่งเด็กวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการได้รับการพัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งสติปัญญากำลังเริ่มต้นพัฒนาอย่างเต็มที่ เด็กปฐมวัยควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาอย่างเหมาะสมจึงจะทำให้พัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ความหมายของพัฒนาการของเด็กปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2534 :1) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

1. พัฒนาการคือการเจริญเติบโตเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลา สำหรับพัฒนาการของเด็กอนุบาล จะจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

- พัฒนาการด้านร่างกาย
- พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ-สังคม
- พัฒนาการด้านสติปัญญา

2. พัฒนาการเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง เช่นก่อนที่เด็กจะเดินได้ก็ต้อง ค้ำได้ นั่งได้ คลานได้ ยืนได้ แล้วจึงเดินได้

3. เด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการไม่เท่ากัน บางคนเร็ว บางคนช้า ซึ่งเป็นลักษณะธรรมชาติ ควรจัดประสบการณ์ แต่ไม่ใช่เร่งรัดจนเกินไป และควรยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล และช่วยเสริมประสบการณ์ให้ตามความสามารถของเด็กแต่ละคน เช่นเด็กชายอายุเท่ากัน คนหนึ่งอาจจะรับและเตะลูกบอลได้คล่อง ในขณะที่เด็กอีกคน สามารถพอรับลูกบอลได้บ้าง แต่ยังไม่คล่องแคล่ว อีกคนหนึ่งอาจจะยังรับลูกบอลไม่ได้เลย

4. พัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ ความสามารถในการใช้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ซึ่งจัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือกล้ามเนื้อ (มัด) ใหญ่และกล้ามเนื้อ (มัด) เล็ก ความสามารถของกล้ามเนื้อใหญ่ ได้แก่ การใช้ร่างกาย แขน ขา เช่น วิ่ง เดิน กระโดด ปีนป่าย ทรงตัว เตะรับลูกบอล ฯลฯ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ได้แก่ การใช้มือ นิ้ว ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เช่น ลากเส้น วาดภาพ ปั่น ตัด ฉีกแปะ ร้อยลูกปัด เย็บ ฯลฯ

5. พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ – สังคม ได้แก่ ความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง ความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการรู้สึก รักใคร่ รับผิดชอบ เมตตา ช่วยเหลือ ความเข้าใจในคุณธรรม คำสอนทางศาสนา ความสามารถตามวัย

6. พัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ ความสามารถทางภาษา ทางคณิตศาสตร์ ทางด้านเหตุผล ทางด้านมิติสัมพันธ์ ทางด้านประสาทสัมผัสการรับรู้ ทางด้านความจำ ทางด้านความคิด (สร้างสรรค์ แก้ปัญหา สรุปรูป ประเมิน ฯลฯ)

7. พัฒนาการทุกด้านมีความสัมพันธ์กัน เช่น พัฒนาการด้านร่างกายช่วยส่งเสริม พัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น การเล่นเกมกลางแจ้งของเด็กที่ช่วยเสริมพัฒนาการทางกาย จะช่วย พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กด้วย เพราะเด็กต้องคิดคาดคะเนระยะทาง คิดแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หรือพัฒนาการทางสติปัญญา ก็สัมพันธ์กับพัฒนาการทางอารมณ์ – จิตใจ – สังคม

สรุปได้ว่า พัฒนาการของเด็กปฐมวัยนั้นต้องมีทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา โดยการพัฒนาทั้ง 4 ด้านจะมีความเกี่ยวพันกันในแต่ละด้าน ที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้าน และพัฒนาการของเด็กผู้เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

2.3 คนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

ความหมายของคนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

เด็กทั่วไปมักจะชอบเสียงดนตรี จะเห็นได้ว่าเด็กเริ่มตั้งแต่วัยทารก อยู่ในบรรยากาศของ เพลงเท่กล่อมของบิดา มารดา และผู้คนที่อยู่รอบตัว ธรรมชาติของเด็กเมื่อได้ยินเสียงเพลง ก็จะฟัง

อย่างตั้งใจ สีหน้าจะแสดงความรู้สึก สบายอกสบายใจ อาจมีการขยับแขนขา ขยับมือ ขยับเท้า โยกตัวไปตามจังหวะเพลงหรือดนตรี สิ่งเหล่านี้เป็นไปตามอัตโนมัติอย่างแทบจะไม่ต้องสอนกันเลย

สำหรับความหมายของดนตรีมีผู้กล่าวถึงเอาไว้ ดังต่อไปนี้

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2532: 32) กล่าวว่า “ดนตรี” (Music) คือ ภาษาหนึ่งซึ่งใช้ถ่ายทอดความรู้สึกซึ่งภาษาในลักษณะอื่นไม่สามารถถ่ายทอดได้ แทนที่จะเป็นคำพูดหรือท่าทาง ดนตรีจะใช้เสียงและจังหวะเป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้สึกโดยนัยแห่งภาษาที่คนใช้สื่อสารกัน เด็กแรกเกิดจะเริ่มได้ยินเสียงต่าง ๆ ที่เขาไม่สามารถเข้าใจได้แม้กระนั้นก็ตามภายในเวลาสองสามปีให้หลังเด็กจะมีความเข้าใจในภาษาที่ใช้สื่อสารและภาษาดนตรี บิดา มารดา ครู และผู้ที่อยู่ใกล้ชิดจึงมีส่วนช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางดนตรีได้อย่างมาก

หรรษา นิลวิเชียร (2535 : 195) กล่าวว่า กิจกรรมดนตรีเป็นศิลปะเชิงการแสดงออก (Expressive Art) ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของความเจริญงอกงามและการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ ดนตรีเป็นประสบการณ์สำคัญส่วนหนึ่งของหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย เด็กเรียนรู้การฟัง การเคลื่อนไหว การร้องเพลง และการเล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ ในห้องเรียนที่แวดล้อมไปด้วยบรรยากาศที่ส่งเสริมทางด้านดนตรี

ดนตรีซึ่งอยู่ในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้เด็กได้พัฒนาความมั่นคงของอารมณ์ ความรู้สึก และทางด้านสังคม ช่วงวัยต้น ดนตรีทำให้เด็กรู้สึกพอใจจากการเคลื่อนไหวร่างกายโดยอิสระ การแสดงออกด้านคำพูด หรือการเปล่งเสียง

เด็ก ๆ จะมีความพึงพอใจในรูปแบบของดนตรีต่างกัน บางคนชอบทำนองดนตรีและชอบร้องเพลง มีส่วนร่วมในการตบมือ การเดิน การกระต๊อบเท้า และการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอื่น บางคนชอบฟังอย่างเดียว และไม่ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเคลื่อนไหวอื่น ๆ เลย ก็เป็นไปได้

ความสำคัญของดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

พัชรี วาศวิท (2534 :38- 48) กล่าวว่า ดนตรีเข้ามามีบทบาทและมีส่วนหนึ่งของชีวิตคนทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย ดนตรีเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็กในวัยนี้ก็เพราะว่าดนตรีทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นสุข สนุกสนาน ทำให้เขาได้ใช้จินตนาการ ความนึกฝันส่วนตัว เป็นเครื่องมือสร้างสรรค์บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และสังคมของเด็กให้พัฒนาไปได้อย่างเหมาะสมสมกับวัยของเด็ก ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมให้ได้แสดงออกทางดนตรี เด็กจะได้พัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ ความคิด จินตนาการ สังคม การสื่อความหมายและการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด

ตลอดจนลักษณะลีลาท่าทางที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงผลักดันให้เด็กมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี ตลอดจนเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2532:33) กล่าวถึงความสำคัญของดนตรีว่าบุคคลทั่วไปมักจะรู้สึกว่าการดนตรีมีประโยชน์ต่อเด็ก อย่างไรก็ตามคนที่มีน้อยคนที่เข้าใจบทบาทของดนตรีกับเด็กปฐมวัย อย่างแท้จริง และแม้ว่าบุคคลบางคนจะทราบถึงการให้การศึกษาด้านดนตรีกับเด็ก แต่ก็มีหนังสือไม่กี่เล่มที่กล่าวถึงดนตรีกับเด็กปฐมวัย จึงเป็นการสมควรที่บุคคลทั่วไป โดยเฉพาะผู้ที่เป็นักบิคารมารคาควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพื่อประโยชน์ในการจัดสภาพแวดล้อม และช่วยเหลือสนับสนุนให้เด็กวัยนี้มีพัฒนาการทางดนตรีที่ถูกต้องสมบูรณ์เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อไป

พิชัย ปรินัญญุสรณ์ (2535:69-70) ได้กล่าวถึงคุณค่าของดนตรีเอาไว้ 4 ประการ ดังนี้

ประการแรก การเข้าถึงเป้าหมายในการเล่นดนตรี เกิดความรู้สึกทางสุนทรียภาพทางดนตรี เห็นความไพเราะ ความงามของเสียง เข้าใจเรื่องราวที่ละเอียดอ่อนลึกซึ้งได้ดี มีความสามารถในการจินตนาการและการสร้างสรรค์ มีความพอใจในขณะที่กำลังอยู่กับเสียงดนตรี และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน ได้ เช่น

- รักที่จะเล่นดนตรีเป็นประจำ สม่่าเสมอ โดยพ่อแม่ไม่ต้องคอยตักเตือน
- รักสวยรักงาม
- จัดระเบียบชีวิตของตนเองได้
- หรือแสดงความรักพ่อแม่ โดยเกิดความคิดอยากจะทำแสดงดนตรีให้ในงานสำคัญ ๆ เช่น งานวันเกิด เป็นต้น

ประการที่สอง ขณะที่กำลังอยู่ในกิจกรรมดนตรี ไม่ว่าจะเล่น ร้อง หรือฟัง เด็กจะมีสมาธิเข้าถึงดนตรีเร็วขึ้น ถึงคราวที่จะแสดงเอง ก็เล่นด้วยความเต็มใจ มีความเชื่อมั่นในตัวเองพร้อมที่จะถ่ายทอดอารมณ์ออกมาให้ดีที่สุด เหมือนตัวละครที่ได้รับมอบบทบาทและซ้อมมามากแล้ว

ประการที่สาม เด็กมีโอกาสสัมผัสกับความหลากหลายของเพลงและดนตรี จึงมีการเปิดโลกทัศน์ มองหลายมุม มีจิตใจกว้างขวาง ค้นพบและเข้าใจอารมณ์ของตนเองและในที่สุดก็ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้

ประการที่สี่ มีความสุขกับเสียงที่ได้ยิน ฟังดนตรีด้วยความซาบซึ้ง เพราะเข้าใจภาษาดนตรีแล้ว ภาษาดนตรีซึ่งบางครั้งก็อธิบายด้วยภาษาพูดไม่ได้ แต่เป็นภาษาของอารมณ์ที่อยู่ลึกเข้าไปในความคิดและอารมณ์ของแต่ละคน

ประการที่สุดท้าย ไม่ว่าเด็กจะอยู่ในสถานการณ์เช่นใด เมื่อเติบโตขึ้น เช่นต้องพบกับความสุข ความดีใจ ความไม่สมหวัง ความเศร้าเสียใจ หรือแม้กระทั่งการเจ็บไข้ได้ป่วย ดนตรีที่มีอารมณ์หลากหลายนี้ก็จะเป็เพื่อนที่ดีคอยเฝ้าปลอบประโลมให้กำลังใจตลอดไป

จุดมุ่งหมายของการสอนดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

ถ้าจะกล่าวถึงจุดมุ่งหมายหรือคุณค่าของดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย เบย์เลส และแรมซี (Bayless & Ramsey, 1978 : 7) กล่าวถึง การจัดประสบการณ์ทางดนตรีให้กับเด็กปฐมวัยว่า ควรมีเป้าหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อจัดประสบการณ์ทางดนตรีที่หลากหลาย ซึ่งจะนำความสนุกสนาน และความพอใจให้กับเด็ก
2. เพื่อตระหนักและเตรียมประสบการณ์ทางดนตรีที่เหมาะสมให้กับเด็กโดยเน้นเสริมสร้างประสบการณ์ ร่างกาย อารมณ์ สังคมและปัญญา
3. ให้โอกาสเด็กได้ฟังเพลง สร้างเพลง ร้องเพลง เคลื่อนไหวตามจังหวะและท่วงท่าเกี่ยวกับเสียง
4. ให้เด็กได้มีโอกาสได้รับประสบการณ์ทางดนตรี โดยเน้นศิลปะในการแสดงออก (Action Art) แต่ไม่ใช่ศิลปะการแสดง (Performing Art) โดยเน้นความสนุกสนานจากการได้รับประสบการณ์ทางดนตรีมากกว่าความหวังผล
5. เพื่อแนะนำความคิดรวบยอดทางดนตรีและความเข้าใจทางดนตรีที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก
6. เพื่อกระตุ้นและช่วยเด็กซึ่งต่อแวพรสวรรค์ทางดนตรี ให้มีทักษะเพิ่มขึ้น
7. เพื่อจัดประสบการณ์ทางดนตรี ซึ่งจะส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอื่นๆ เช่น ด้านภาษา ทักษะการฟัง การแยกแยะเสียง และความเข้าใจทางสังคม
8. เพื่อจัดสิ่งแวดล้อมซึ่งเด็กจะรู้สึกเป็นอิสระที่จะสำรวจ และได้รับประสบการณ์ทางดนตรีที่หลากหลาย ซึ่งเป็นเพลงประจำชาติ ประจำเผ่าพันธุ์
9. เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสแสดงตัวตน ผ่านดนตรีในบรรยากาศที่อิสระ และเป็นที่น่าไว้วางใจ ซึ่งเด็กจะมีโอกาสแสดงความคิดสร้างสรรค์ และความคิดหลากหลาย

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2532 : 24) กล่าวถึงคุณค่าหรือจุดมุ่งหมายของดนตรีสำหรับเด็ก เอาไว้ดังนี้

ประการแรก ดนตรีช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการของเด็ก ดนตรีเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กคิดค้นทดลอง และแสดงออกโดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ

ประการที่สอง ดนตรีช่วยพัฒนาด้านการตอบสนองอารมณ์ของเด็ก เนื่องจากประสบการณ์ดนตรีเร้าให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์

ประการที่สาม คนตรีช่วยพัฒนาด้านปัญญา โดยเหตุที่ดนตรีเป็นสื่อทำให้เด็กคิด และทำความเข้าใจกับเรื่องของเสียง และช่วยพัฒนาด้านการรับรู้ ตลอดจนการเชื่อมโยงแนวคิดต่างๆ

ประการที่สี่ คนตรีช่วยพัฒนาการด้านภาษา เมื่อเด็กชอบและต้องการร้องเพลง การเรียนรู้ทางด้านภาษาจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่เด็กต้องเรียนรู้ไปด้วย นอกจากนี้เด็กยังใช้ภาษาเป็นสื่อในการอธิบายความรู้สึกต่อคนตรี ซึ่งทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษามากขึ้นด้วย

ประการที่ห้า คนตรีช่วยพัฒนาการด้านร่างกาย เนื่องจากประสบการณ์ทางดนตรีเกี่ยวข้องกับการร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเข้าจังหวะ สิ่งเหล่านี้ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อต่างๆดีขึ้น

ประการที่หก คนตรีช่วยพัฒนาการเป็นเอกลักษณ์บุคคล เนื่องด้วยประสบการณ์ทางดนตรีช่วยให้เด็กรู้จักและเข้าถึงความรู้สึก ความสามารถของตนเอง และยังช่วยให้เด็กเข้าใจเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมของตนด้วยคนตรี

ประการที่เจ็ด ซึ่งเป็นประการสำคัญที่สุด คือ คนตรีซึ่งเป็นศิลปะแขนงหนึ่งจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสุนทรียศาสตร์ ตู่ความซาบซึ้งในดนตรีต่อไป คนตรีช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์สุนทรีย์โดยการตอบสนองต่อองค์ประกอบดนตรี เช่น ทำนอง จังหวะ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ช่วยให้เด็กรู้ซึ่งถึงความสวยงาม ความเต็มอิมในอารมณ์ และความองงามทางการรับรู้ ซึ่งเหล่านี้มักจะถูกละเลย ในการให้การศึกษากับเด็ก การที่เด็กมีประสบการณ์ทางดนตรีช่วยเติมความรู้สึกความต้องการของเด็กให้เต็ม ซึ่งจะทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ มีจิตใจเจริญองงามควบคู่ไปกับความคิดความอ่านทางวิชาการด้านอื่น ๆ

จึงอาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ดนตรีของเด็กในวัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ช่วยให้เด็ก

1. รู้สึกถึงคุณค่าทางอารมณ์อันเนื่องมาจากดนตรี
2. เข้าถึงรูปแบบของเสียงและจังหวะของดนตรี
3. แสดงออกทางดนตรีตามความรู้สึกที่เกิดขึ้น
4. สนุกสนานไปกับดนตรี
5. ได้สัมผัสกับความพึงพอใจทางสุนทรีย์ อันเนื่องมาจากดนตรี

จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งถ้าเราได้ศึกษาแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2522 ซึ่งโรงเรียนอนุบาลทั่วไปใช้เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน จะพบได้มีการบรรจุกิจกรรมทางดนตรีเอาไว้ในการจัดประสบการณ์แก่เด็กอนุบาล

ความมุ่งหมายของแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2522

อนุบาลศึกษาเป็นการอบรมเบื้องต้น เพื่อปลูกฝังคุณบุคลิกภาพให้มั่นคงอันดีงาม และเตรียม
เขาให้พร้อมที่จะศึกษาในระดับต่อไป การจัดการศึกษาระดับอนุบาลมีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี เกี่ยวกับการกิน เล่น ออกกำลังกาย และพักผ่อนอย่าง
ถูกต้อง ตลอดจนรู้จักระวังรักษาตัวให้พ้นจากโรคภัยและอุบัติเหตุ
2. ปลูกฝังให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีงาม รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน รู้จักและอยู่ร่วมกับ
ผู้อื่นได้
3. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักสังเกต มีไหวพริบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแสดงออก
ชื่นชมต่อความไพเราะและสิ่งสวยงามต่าง ๆ
4. ฝึกให้เด็กรู้จักใช้ประสาทสัมผัสให้สัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม และเคลื่อนไหว
ร่างกายได้อย่างถูกต้อง
5. ให้รู้จักปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้

จากความมุ่งหมายข้างต้นนี้ เราจะพบว่า ตามความมุ่งหมายในข้อ 2 ข้อ3และข้อ 4 จะ
ครอบคลุมเป้าหมายของการจัดกิจกรรมทางดนตรี ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าดนตรีช่วยสร้างเสริมลักษณะ
นิสัยต่อไปนี้

1. ด้านสุนทรียภาพ
2. ด้านการแสดงออกและความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ด้านความคิดสร้างสรรค์
4. ด้านจินตนาการ
5. ด้านการทำงานร่วมกัน
6. ด้านความประณีต

จะเห็นได้ว่าดนตรีมีบทบาทที่สำคัญต่อเด็กปฐมวัย เพราะสามารถจัดกิจกรรมทางดนตรี
ให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความต้องการของเด็กซึ่งจะทำให้ประโยชน์แก่เด็กอย่างมาก

กล่าวโดยสรุป จุดมุ่งหมายของดนตรีสำหรับเด็กมีดังนี้

1. ส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ (Creativity) เด็กสามารถแสดงออกอย่าง
สร้างสรรค์ โดยอาศัยดนตรีเป็นสื่อ เด็กสามารถแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกอย่างอิสระในขณะที่
เล่นดนตรี หรือเดินไปตามจังหวะเพลง เด็กต้องการเวลา วุฒิภาวะ ทักษะ และความรู้ที่จะคิดสิ่งใหม่
ๆ ครูมีบทบาทในการส่งเสริมให้เด็กแสดงออกหลาย ๆ วิธีจากประสบการณ์เดียวกัน ให้อิสระ ให้

วัสดุอุปกรณ์ และเวลาอย่างเพียงพอแก่เด็กได้สร้างสรรค์ ขอมรับเด็กทุกคน ไม่ตัดสินหรือเปรียบเทียบผลงานเด็กกับผลงานของผู้ใหญ่ ครูไม่ควรชี้หน้าหรือบอกเด็กถึงวิธีการเคลื่อนไหวหรือวิธีการร้องเพลง เปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกในวิธีของตนเอง

2. ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม (Social) คนตรีช่วยให้เด็กรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การร้องเพลงด้วยกันทำให้มีความรู้สึกร่วมกัน เด็กจะรู้สึกว่าตัวเองมีค่า มีความสำคัญ และประสบความสำเร็จ เพลงพื้นบ้านจะช่วยสืบต่อวัฒนธรรมจากคนรุ่นก่อน ไปยังคนรุ่นหลัง ๆ

3. ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย (Physical) คนตรีช่วยให้เด็กได้พัฒนาการทรงตัว ความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและการควบคุมกล้ามเนื้อใหญ่จะพัฒนาในขณะที่เด็กเคลื่อนไหว หรือเล่นดนตรี นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมในดนตรียังช่วยให้เด็กพัฒนา การตระหนักถึงความสามารถของร่างกายตนเอง

4. ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย-สติปัญญา (Intellectual) คนตรีเป็นเรื่องของนามธรรม ต้องการกระบวนการรับรู้ การจำ และการสร้างมโนทัศน์ การสร้างความเข้าใจ และกระบวนการรับข้อมูลจะต้องอาศัยการกระทำ การหยิบจับสัมผัส การรวบรวม การรับรู้และจินตนาการ อันได้แก่ ทางโสตประสาท ทางจักษุ สัมผัสและการเคลื่อนไหว ประการสุดท้ายคือ จากสัญลักษณ์ทางตัวอักษรและเครื่องหมาย (Bruner, 1996) คนตรีช่วยให้เด็กพัฒนาทางสติปัญญาตามคุณสมบัติข้างต้น

5. ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ (Emotional) คนตรีคือความสนุกสนาน คนตรีช่วยให้โอกาสเด็กได้เคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ ได้แสดงออกทางด้านการร้องเพลง การแสดงละคร ซึ่งช่วยปลดปล่อยพลังงานและความเครียด เด็กได้เรียนรู้ว่าคนตรีมีทั้งความเศร้า สุข ขบขัน โกรธ เห็นใจ ฯลฯ

เมื่อคนตรีมีบทบาทต่อพัฒนาการของเด็กดังกล่าว พ่อ แม่ และครูผู้สอนควรจะเป็นเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางดนตรี ผลที่จะได้คือ จะทำให้เด็กเป็นผู้ที่กล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ มีลีลาท่าทางที่สวยงาม เป็นผู้ที่มีความสุข มีสุนทรียภาพ ฯลฯ อันนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของชาติในอนาคต

ทฤษฎีดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

हरररर नललवलर (2535) ได้สรุปถึงนักดนตรีศึกษาที่ได้ศึกษาทฤษฎีดนตรีสำหรับเด็กเอาไว้ 3 ท่าน ดังนี้

1. เอมีล คัลครอส (Emile Dalcroze) นักการศึกษาชาวสวิสเซอร์แลนด์ได้พัฒนาระบบดนตรีศึกษาในด้านศตวรรษที่ยี่สิบและยังได้รับการยอมรับอยู่ในปัจจุบันเขาได้กำหนดองค์ประกอบดนตรีศึกษาสามประการด้วยกัน คือ (อ้างถึงใน Seefeldt & Barbour. 1986)

1. การพัฒนาศักยภาพของการเคลื่อนไหวร่างกาย (Eurhythmics) ซึ่งเป็นกระบวนการหลอมประสาทการรับรู้และสติปัญญาเข้าด้วยกัน

2. การพัฒนาประสาทการรับฟัง (Solfege) สามารถร้องเพลงได้

3. ความสามารถในการประดิษฐ์หรือสร้างโดยอิสระ (Improvisation)

2. คาร์ล ออฟ (Carl Orff) นักการศึกษาและนักแต่งเพลงชาวเยอรมัน มีความเชื่อว่าดนตรีควรเริ่มจากการเคลื่อนไหว ประสบการณ์ทางดนตรีควรเริ่มด้วยการตบมือ ตบเข่า และการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายส่วนอื่น ๆ เขาเห็นว่า เด็กแต่ละคนควรตระหนักถึงส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

3. ซอลตัน โคดาไล (Zoltan Kodaly) ชาวฮังการี เน้นการร้องเพลงเป็นส่วนสำคัญของดนตรีศึกษา เขาได้พัฒนาหลักสูตรดนตรีสำหรับเด็กอายุสามขวบในสถานรับเลี้ยงเด็ก เขาเริ่มสอนเพลงพื้นฐานต่าง ๆ (Folk Song) หลังจากนั้นจึงเรียนอ่านและเขียนโน้ตดนตรี เด็กสามสี่ขวบจะร้องเพลงเด็ก ตบมือให้เข้าจังหวะ เล่นเครื่องตีง่าย ๆ เด็กถูกสอนให้รู้จักจำแนกเสียงดัง เสียงค่อย เสียงสูง ต่ำ จังหวะช้าเร็ว เด็กที่ได้รับการสอนดนตรีตามวิธีการของโคดาไลจะสามารถอ่านและแต่งเพลงได้คล่อง และยังประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาการด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านและคณิตศาสตร์

ทฤษฎีของนักดนตรีศึกษาทั้ง 3 ท่านนี้ เป็นพื้นฐานในการให้การศึกษาทางดนตรีของเด็กในปัจจุบันนี้

พัฒนาการทางดนตรีของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางดนตรี จัดเป็นพัฒนาการหนึ่งของเด็ก ฌรุทธี สุทธิจิตต์ (2532 : 23) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางดนตรีของเด็กปฐมวัยเอาไว้ ดังนี้

ดนตรีนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญกับเด็กปฐมวัย ดังจะเห็นได้ว่าเวลาจะให้เด็กนอน บิคา มารดามักร้องเพลงกล่อม เมื่ออายุ 2 ปี เมื่อเด็กได้เข้าไปในสถานรับเลี้ยงเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนจะต้องมีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับดนตรีสำหรับเด็กเสมอ จึงเห็นได้ว่าดนตรีเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับเด็กในวัยนี้

ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาเมื่อหัวใจเด็กเริ่มเต้น การรับรู้จังหวะเริ่มมีขึ้น ราว 5 เดือนเมื่ออวัยวะเกี่ยวกับการได้ยินพัฒนาเต็มที่ หากบิดามารดาเปิดเพลงให้ทารกในครรภ์ฟังย่อมช่วยให้เด็กมี

พัฒนาการทางดนตรีได้ เมื่อคลอออกมาแล้วสถานะแวดล้อมทางดนตรีที่เด็กควรจะได้รับจะขึ้นอยู่กับขั้นการพัฒนาการจึงเป็นการสมควรที่จะทราบถึงพัฒนาการทางดนตรีของเด็กในวัยนี้ คือ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี

ในช่วงปีแรก เด็กเริ่มมีการรับรู้เกี่ยวกับด้านจังหวะและทำนองแล้ว เมื่อลองเปิดเพลง เด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อเสียงที่ได้ยิน เมื่ออายุ 1 ปี เด็กจะพยายามร้องเพลงเลียนเสียงซึ่งยังไม่เป็นทำนอง แต่เป็นการบอกได้ว่าเด็กรับรู้และสนองตอบต่อดนตรี ทั้งนี้รวมถึงการขยับท่าทางตามจังหวะด้วย แต่เด็กมักจะสนองตอบเสียงร้องของคนได้ดีกว่าเสียงเครื่องดนตรี

ในช่วงปีที่ 2 พัฒนาด้านการพูดของเด็กมีมากขึ้น พัฒนาการด้านดนตรีที่เห็นได้ชัดคือความสามารถทางการร้องเพลงแม้จะร้องเพี้ยนแต่จังหวะและเนื้อร้องมักถูกต้องเสมอ และมีการเกาะจังหวะควบคู่ไปกับการร้อง พร้อมทั้งเริ่มมีการสร้างสรรค์การร้องเพลงที่แต่งขึ้นเอง รวมถึงการเกาะจังหวะไปกับทำนองเพลงที่ตนแต่งขึ้น

ในช่วงปีที่ 3 การบังคับกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ดีขึ้นพัฒนาขึ้น เด็กสามารถร้องเพลงง่าย ๆ ได้อย่างถูกต้อง พัฒนาการด้านจังหวะดีขึ้น ตบมือเข้าจังหวะที่ได้ยิน เริ่มมีรายละเอียดองค์ประกอบทางดนตรีเช่น คัง-เบาหรือ เรว-ช้า เด็กในวัยนี้มักชอบร้องหรือเต้นให้ผู้อื่นใหญ่ดู

ในช่วงปีที่ 4 มีพัฒนาการด้านภาษามากขึ้น มีสมาธิมากขึ้น ในทางดนตรีช่วงเสียงเริ่มจะกว้างขึ้น สามารถร้องเพลงยาก ๆ ได้ แต่ยังคงมีการร้องเพี้ยนอยู่บ้าง เริ่มตอบสนองต่อดนตรีลึกซึ้งขึ้น กล่าวคือสามารถจะแสดงความรู้สึกให้เข้ากับลักษณะของเพลงได้

ในช่วงปีที่ 5 เป็นระยะที่เด็กอยู่ในโรงเรียนอนุบาล พัฒนาการด้านสังคมเริ่มขึ้น แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรีพัฒนามากขึ้น เริ่มรู้จักถึงระดับเสียงสูง-ต่ำ ลึน ยาว เป็นต้น มีความจำด้านจังหวะและเสียงมากขึ้น สามารถตบจังหวะที่ได้ยิน แต่ต้องไม่ยากเกินไป ทั้งนี้เป็นหน้าที่ของครู บิดามารดาที่จะให้ความสนใจในการส่งเสริมการพัฒนาด้านดนตรีของเด็ก เพื่อเป็นตัวส่งเสริมพัฒนาด้านอื่น ๆ ทั้งทางร่างกายและสังคม

องค์ประกอบของดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

เยาพา เดชะคุปต์ (2540 : 80) องค์ประกอบของดนตรี ได้แก่ การเคลื่อนไหว การฟังดนตรี การร้องเพลง และการปูพื้นฐานเครื่องดนตรี องค์ประกอบดังกล่าวจะช่วยให้ครูจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่เด็กได้

1. การปูพื้นฐานทางจังหวะดนตรี-การเคลื่อนไหว

- ใช้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเป็นอุปกรณ์ดนตรี เช่น ตีคันทวน ตบมือ ฯลฯ

- หัดใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเคาะจังหวะ
- 2. การปูพื้นฐานทางการร้องเพลง
 - ให้เด็กร้องเพลงง่าย ๆ เพลงควรมีทำนองที่ร้องง่าย และเนื้อร้องควรจะสั้น
 - ให้เด็กหัดเปล่งเสียง ตามเสียงโน้ตสากล
- 3. การปูพื้นฐานทางการฟังดนตรี
 - ให้เด็กฟังเพลงไทยและเพลงสากล
 - ให้เด็กรู้จักเสียงที่แตกต่างกันในระดับเสียงต่าง ๆ
 - ให้เด็กรู้จักเสียงที่แตกต่างกันของเครื่องดนตรี
- 4. การปูพื้นฐานทางเครื่องดนตรี
 - แนะนำให้เด็กรู้จักเครื่องดนตรีต่าง ๆ
 - ให้เด็กหัดใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเคาะจังหวะ

หลักการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น จุดมุ่งหมายไม่ได้อยู่ที่การจะให้เด็กเป็นนักดนตรีในอนาคต แต่เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีพื้นฐานและมีใจรักในดนตรี กิจกรรมดนตรีพื้นฐานของเด็กปฐมวัยรวมอาการร้อง การฟัง การเล่นเครื่องดนตรี และการเคลื่อนไหวเข้าจังหวะดนตรีมาผสมปนเป็นกันนั่นเอง

เด็กควรมีความสามารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้ก่อนจะพัฒนาขั้นก้าวหน้า

1. ควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ และความสามารถในการสัมพันธ์ทักษะการเคลื่อนไหวกับดนตรี
2. ความสามารถในการฟังดนตรี
3. การใช้เครื่องดนตรี

1. การเคลื่อนไหว (Movement)

เด็กเริ่มเคลื่อนไหวตั้งแต่เป็นทารก หรือแม้แต่ยังอยู่ในครรภ์มารดา เดือนแรก ๆ เด็กจะเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อศีรษะก่อน หลังจากนั้นจึงจะเคลื่อนไหวไหล่ แขน ลำตัวและขา

การพัฒนาการเคลื่อนไหวก็เริ่มจากกล้ามเนื้อใหญ่ไปหากล้ามเนื้อเล็ก การควบคุมการเคลื่อนไหวเริ่มตั้งแต่ส่วนกลางของร่างกาย แล้วขยายออกไป เด็กยกศีรษะได้ก่อนนั่ง ยืนหรือเดินแล้วพัฒนาถึงขั้นหยิบไม้บล็อกด้วยมือทั้งมือก่อนหยิบด้วยหัวแม่มือและนิ้วชี้

เมื่ออายุสองปี เด็กสามารถคลาน ม้วนตัว พลัดและลากได้ การตอบสนองด้านจังหวะดนตรีเพิ่มขึ้นตามลำดับ เด็กสองขวบสนุกกับการเดิน โยกตัว เข้าแขน ผงกศีรษะ กระตืบเท้า และตบมือไปตามเสียงเพลง สามารถเลียนแบบผู้อื่นในการวิ่ง กระโดดเหวี่ยงตัวตามจังหวะ เด็กบางคนสามารถเดินจังหวะมาร์ชได้

เด็กอายุสามปีสามารถเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรีได้ดีขึ้น และสามารถเคลื่อนไหวได้เร็วหรือช้าได้นิ่งนวลขึ้น รวมทั้งการควบคุมร่างกาย การสามารถวิ่ง หยุด หมุนได้ แต่ยังไม่เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและกล้ามเนื้อ

เมื่อเด็กแสดงทักษะการกระทำซ้ำ ๆ เช่น เดินขึ้นลงบันได เดินไปข้างหน้าและถอยหลัง แสดงการเคลื่อนไหวที่ได้เรียนไปซ้ำ ๆ แสดงถึงแนวโน้มที่จะพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวได้ดีขึ้น

เมื่ออายุห้าถึงแปดปี เด็กได้เรียนรู้การเคลื่อนไหวที่นิ่งนวลและมีจังหวะ เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับส่วนสูง น้ำหนัก ระยะทางและมิติ สามารถทำกิจกรรมทักษะกล้ามเนื้อได้มากขึ้น สามารถแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึกหรืออารมณ์โดยอาศัยการเคลื่อนไหวพัฒนาการทางสติปัญญาช่วยให้เด็กได้ใช้จินตนาการและช่วยควบคุมกล้ามเนื้อได้ดี

1. การปูพื้นฐานการเคลื่อนไหวเบื้องต้น

- ให้เด็กเคลื่อนไหวแบบไม่เคลื่อนที่ (Non - Locomotors Movement) เช่น การโยกตัวการยัดตัว ฯลฯ
- ให้เด็กเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotors Movement) เช่น การวิ่ง การกระโดด การควมม้า ฯลฯ
- ให้เด็กรู้จักทิศทางในการเคลื่อนที่ เช่น เคลื่อนที่ไปทางซ้าย ทางขวา ฯลฯ

2. การปูพื้นฐานการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

- ฝึกให้เด็กแสดงความรู้สึกรอกออกมาทางสีหน้าท่าทาง
- ให้เด็กเลียนแบบ คน สัตว์ สิ่งของ กริยาท่าทางต่าง ๆ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ตลอดจนสิ่งของที่ถูกรอบตัว
- ให้เด็กได้เล่นสมมุติต่าง ๆ
- ให้เด็กได้เล่นตามเรื่องในชีวิตประจำวันหรือเล่นตามจินตนาการ
- การใช้อุปกรณ์ในการเคลื่อนไหว เช่น ลูกบอล ห่วงเชือก ฯลฯ

นิทาน โคลง กลอน บทกล่อมเด็ก และบทร่ายกรองอื่น ๆ ก็สามารถนำมาประกอบการเคลื่อนไหวของเด็กเป็นอย่างดี

ครูมักจะให้เด็กทำกิจกรรมเป็นกลุ่มใหญ่ ทั้ง ๆ ที่เด็กทำได้ดีกว่าถ้าเด็กทำกิจกรรมเดี่ยวหรือกลุ่มเล็ก ดนตรีแต่ละชนิดจะต้องการการตอบสนองของกล้ามเนื้อต่างกัน เช่น การตบมือ การแกว่ง การโยก การเขย่งปลายเท้า การเดิน การกระโดด การลื่นไถล การกระโดดเขย่ง การวิ่ง การเต้นรำ การเดินเข้าจังหวะ เป็นต้น การจัดกิจกรรมจะต้องจัดพื้นที่ให้กว้างพอและปราศจากสิ่งกีดขวาง

ผลจากการศึกษาของเปียเจต์เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ค้นพบว่า ความสามารถทางการคิดและทักษะทางภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับพื้นฐานของประสบการณ์ทางด้านกล้ามเนื้อ เด็กไม่สามารถพัฒนาภาษาได้ถ้าปราศจากพื้นฐานที่มั่นคงทางด้านประสบการณ์การออกกำลังกาย และการหยิบจับสิ่งของรอบ ๆ ตัว

ตัวอย่างกิจกรรมการเคลื่อนไหวมีดังต่อไปนี้

1. ละครีบูหรือการแสดงท่าทาง (Pantomime) ทางแสดงท่าทางโดยไม่ใช่เสียงประกอบ เป็นกิจกรรมที่ใช้ได้ทั้งกลุ่มผู้ใหญ่ กลุ่มเล็ก และเป็นรายบุคคล
2. บทบาทสมมุติ (Role Playing) เด็กอาจแสดงเป็นบุคคลหรือแสดงกิจกรรมที่ตนคุ้นเคยเช่น การกวาด การถู การล้างจาน การแปร่งฟัน การตีม การกิน การแปร่งนม ฯลฯ
3. กิจกรรมการทำงาน (Work activities) เช่น คนขับรถทำอะไร คนพิมพ์ดีด ทำอย่างไร ตำรวจควบคุมการจราจรอย่างไร ทหารเดินอย่างไร ช่างไม้ทำอะไร ฯลฯ
4. กิจกรรมเครื่องจักร (Machine activities) เด็กแสดงท่าการทำงานของเครื่องจักร เช่น รถไฟ รถยนต์ นาฬิกา ฯลฯ
5. การเลียนแบบสัตว์ (Imitating animals) เด็กแสดงท่าทางการเดินคล้ายเป็ด กระโดดเหมือนกระต่าย เคลื่อนไหวเร็วเหมือนหนู บินเหมือนผีเสื้อหรือผึ้ง เดินเหมือนเต่า
6. การเคลื่อนไหวร่างกาย (Physical movement) ให้เด็กแสดงท่าบู๊ เช่น ก้าวให้ยาวที่สุด หาว แตะนิ้วเท้า เกาศีรษะ กระโดด เขี้ยว กวาดบ้าน ตีลูกบอล กระโดดเชือก หลีวตา กูแชน แตะหน้า ตบขา ฯลฯ

การเคลื่อนไหวตามเสียงดนตรี

การสอนเด็ก ควรเริ่มด้วยการให้เด็กเคลื่อนไหวเองมากกว่าการสอนให้เด็กทำตามเลียนแบบครูหรือสิ่งอื่นๆ เช่น เดินเหมือนหมึกกับเป็ด ควรจะเริ่มด้วยการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก เช่น ให้ฟังเสียงเท้ากระทบพื้นเวลาวิ่ง และเข้าจังหวะด้วยการเล่นกลองหรือเครื่องดนตรีอื่นๆ

ครูควรบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่เคลื่อนไหว และชนิดของการเคลื่อนไหว เด็กอาจวิ่ง กระโดด ลื่นไถล โดยใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมาช่วยในการเคลื่อนไหว เช่น เท้า แขน คอ ศีรษะ การเคลื่อนไหวอาจหนักแน่น แข็งแรง เบา เร็ว ช้า สูงต่ำ นุ่มนวล หยิบ ครูช่วยให้เด็กตั้งใจคิดถึงการเคลื่อนไหวมากกว่าสองอย่างในแต่ละครั้ง เช่น เคลื่อนไหว เท้าช้า ๆ อย่างนุ่มนวล นอกจากนี้ครูควรใช้เครื่องดนตรี และจังหวะมาช่วย让孩子ได้ฝึกอัตราจังหวะ และใช้ความคิดของตนเองหลังจากนั้นครูจึงแนะนำให้เด็กเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงง่าย ๆ หรือเพลงประกอบการเล่นที่บ้าน

เด็กอายุตั้งแต่สี่ขวบขึ้นไป ควรจะได้ทดลองการเคลื่อนไหวพื้นฐานต่อไป เด็กควรมีอิสระและเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ ครูอาจใช้กลองหรือเครื่องมืออย่างอื่นเคาะจังหวะ ตัวอย่างเช่น เคาะจังหวะเดินให้เด็กฟังแล้วดบมือตาม ให้เด็กคิดว่าจะขยับเท้าอย่างไร แล้วให้เดินตามจังหวะกลอง เริ่มตั้งแต่จังหวะ 4/4 หลังจากนั้นเปลี่ยนเป็น 2/4

ครูลองให้เด็กวิ่งในจังหวะ 4/4 , 2/4 และ 6/8 ขอให้เด็กคิดเองว่าจะเคลื่อนไหวอย่างไร ตามเสียง นอกจากเดินและวิ่งครูฝึกให้ก้าวกระโดด (Skip) และวิ่งควบ (Gallop) ซึ่งอาจยากสำหรับเด็ก หลังจากเด็กหัดทำพื้นฐานได้แล้วออกครูใช้เพลงประกอบให้เด็กคิดเองว่าเขาควรจะเคลื่อนไหวอย่างไร

อุปกรณ์อื่นๆ ที่นำมาประกอบการแสดงออกของเด็ก ได้แก่ เวที ผ้าพันคอ ลูกบอล ลูกโป่ง ห่วงพลาสติก

ครูควรฝึกให้เด็กสังเกตการวิ่งของใบไม้ สังเกตฝนตก แล้วให้เด็กแสดงท่า หรือให้สังเกตการเคลื่อนไหวของสัตว์ เช่น งู เต่า ตั๊กแตน ผีเสื้อ ฯลฯ แล้วเขียนแบบการเคลื่อนไหวของสัตว์เหล่านั้น

2. การฟังดนตรี (Listening)

เพทโซลต์ (Petzold, 1969 :82 -87) ได้ศึกษาการฟังเพลงของเด็กเป็นเวลา 6 ปี พบว่าพัฒนาการทางดนตรีของเด็กจะจำกัดถ้าเด็กไม่ได้ฝึกทักษะการฟังดนตรีเนื้อหาสาระดนตรีแต่เด็กเด็กควรจะได้รับฟังดนตรีซึ่งจะช่วยให้เด็กแยกแยะเสียง จังหวะ ดังนั้น การฟังเสียงจึงเป็น

พัฒนาการอย่างหนึ่งของเด็ก ซึ่งครูควรจะรู้ว่าจะทำอย่างไรจึงจะเชื่อมโยงประสบการณ์ทางดนตรีให้เท่ากับเนื้อหาวิชา

แรมซี และเบย์เลส (Ramsey & Bayless, 1980 :144 - 146) กล่าวว่า ทักษะการฟังขั้นสูงจะสามารถพัฒนาได้ เมื่อมีการเน้นการฟังทางดนตรี ในการเตรียมกิจกรรมการฟัง ครูควรจัดบรรยากาศซึ่งพัฒนานิสัยในการฟังสิ่งของต่าง ๆ เช่น ของเล่นเล็ก ๆ ที่จะทำให้เด็กไม่สนใจฟังดนตรีควรนำออกไปจากมือเด็ก ครูควรจัดเด็กให้นั่งอยู่ในที่ ๆ จะรับฟังได้ดี เสียงที่รบกวนการฟังของเด็กควรถูกลดให้น้อยลง เนื่องจากการฟังจะมีส่วนในการพัฒนาทักษะทางดนตรีเด็ก ครูควรเลือกสรรและเตรียมกิจกรรมหลากหลายเพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีของเด็ก

เด็กควรรู้มนต์สนของความดัง ความนุ่มนวล ครูอาจติกลองให้เด็กบอกส่วนของเพลง ทาซ่าและเร้ว มโนทัศน์เกี่ยวกับเสียงสูงและต่ำเป็นสิ่งที่ยากสำหรับเด็ก ครูฝึกโดยใช้เครื่องดนตรีให้เด็กจำแนกเสียง รวมทั้งเสียงจากสิ่งแวดล้อม

เด็กอายุห้าขวบควรได้รับการแนะนำให้รู้จักเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ อาจเชิญนักดนตรีมาเล่นให้เด็กฟังพร้อมกับแนะนำเครื่องดนตรีชนิดนั้น ๆ ครูอาจฝึกให้เด็กเล่นเป็นวงเครื่องจังหวะ เช่น กลอง ฉิ่ง ฉาบ ไม้เคาะ

แมคคอลล (Ramsey & Bayless, 1980) กล่าวว่า การฟังเพลงจะเริ่มต้นจากความประทับใจเพียงบางส่วนของบทเพลงทั้งหมด และรายละเอียดต่าง ๆ ของดนตรีจะผสมผสานกันเข้ามา โดยเริ่มต้นจากการเน้นที่จุดใดจุดหนึ่งที่ละเอียด โดยปกติครูจะไม่ค่อยเน้นจุดที่ผิดทั้งจุด และจะไม่ค่อยจัดประสบการณ์การฟัง และการมีส่วนร่วมในการฟังให้กับเด็กมากเท่าที่ควร การฟังซ้ำ ๆ โดยที่ครูเป็นผู้ชี้แนะจะช่วยให้เด็กพัฒนาการรับรู้ และความเข้าใจในดนตรี และจะช่วยให้เด็กเริ่มจับแนวคิดของดนตรีและแนวคิดเกี่ยวกับดนตรีได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าพยายามให้เด็กแยกความแตกต่าง ๆ ระหว่างเสียงสูงและต่ำ เราควรจัดประสบการณ์ที่หลากหลายที่มีเสียงสูงต่ำผสมผสานกันแล้วให้โอกาสเด็กได้แยกแยะเสียงเหล่านี้

ในการฝึกการฟังดนตรี ครูควรเลือกดนตรีอย่างพิถีพิถัน โดยครูควรแยกแยะให้ออกว่าแต่ละครั้งจะให้เด็กทำอะไร เล่น ให้เด็กพักผ่อน หรือให้เด็กค้นพบความแตกต่างระหว่างจังหวะ ซ้ำ - เร้ว หรือแยกแยะดนตรีและประเภท ขณะที่เด็กฟังดนตรีประเภทต่างๆ ครูอาจตั้งคำถามต่อไปนี้

1. เสียงดนตรีดังหรือค่อย นกหรือเบา เสรีโซกหรือสนุกสนาน
2. ดนตรีที่ฟังมีการบรรเลงเร้วหรือช้า
3. เราจะเคลื่อนไหวประกอบเพลงที่ฟังอย่างไร วิ่ง เดิน กระโดด หรือควมบ้า
4. บอกชื่อเครื่องดนตรีที่เล่น
5. เพลงที่ฟังนี้เป็นเพลงสำหรับเดินทหาร (เพลงมาร์ช) หรือเพลงกล่อมเด็ก

6. บางท่วงทำนองฟังดูคล้าย ๆ กันหรือไม่
7. นักเรียนรู้สึกอย่างไรขณะที่ฟังดนตรี

กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการฟังดนตรี

1. จัดทัศนศึกษา เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงในการได้ยินเสียงต่าง ๆ เช่น หวาดรถไฟ เสียงสัตว์
2. ทำเทปเสียงต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งเสียงจากธรรมชาติ และเสียงที่มนุษย์สร้างขึ้น ให้เด็กบอกเสียง ให้เด็กบอกคุณภาพของเสียง เมื่อเด็กมีประสบการณ์มากขึ้น เด็กสามารถจำแนกและจัดประเภทเสียงได้ เช่น เสียงที่อยู่ในรถไฟ เครื่องบิน สัตว์ เป็นต้น
3. อ่านนิทานเรื่องราวเกี่ยวกับเสียง มีทานหรือหนังสือชวนให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกเสียง โดยการใช้นเสียงของตัวเอง จากส่วนต่างๆ ของร่างกาย หรือใช้เครื่องมือประกอบ
4. ใช้บันไดเสียง หรือเปียโน ไล่เสียงให้เด็กฟังถึงระดับเสียง และให้โอกาสเด็กยินความแตกต่างระหว่างเสียงสูง – ต่ำ โดยการเล่นเครื่องดนตรีให้ฟังเสียงและให้บอกเสียงโดยไม่ให้เห็นตัวผู้เล่น โดยอาจจะให้เด็กยกมือขึ้นในอากาศเมื่อได้ยินเสียงสูง และลดมือต่ำลงเมื่อได้ยินเสียงต่ำ
5. หาภาชนะขนาดเดียวกันมา 2 ใบ และนำของชนิดต่างๆ เช่น ถั่ว ข้าวโพด ใส้อย่างละ 2 ขวด แล้วให้เด็กเขย่าดู และจับคู่ 2 เสียงที่เหมือนกัน
6. ให้เด็กหาสิ่งของต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อเอามาใช้ในการฟังเสียง
7. หลังจากได้ยินเสียงเพลง ให้เด็กเล่าเรื่องราวประกอบเพลง (Ramsey & Bayless, 1980 : 147-148)

กิจกรรมเสนอแนะในการฟังดนตรี

แรมซีและ เบย์เลส (Ramsey & Bayless, 1980 : 148) ได้เสนอกิจกรรมการฟังดนตรีเอาไว้ดังนี้

1. ฟังแบบแผนของจังหวะ จากสิ่งต่อไปนี้
 - 1.1 ชื่อของเด็ก
 - 1.2 คำคล้องจอง
 - 1.3 เพลงประเภทต่าง ๆ เช่น ถามว่า เป็นเพลงสำหรับ เดิน วิ่ง กระโดด คววม้า เป็นต้น
2. ฟังแบบแผนของท่วงทำนองจาก
 - 2.1 เพลงที่มีเนื้อร้อง โดยถามว่า ทำนองเพลงตอนไหนเสียงขึ้นสูง ตอนไหนเสียงลงต่ำ

2.2 การฟังแผ่นเสียงโดยตามคำถามเดียวกับข้อ 2.1

3. แยะแยกเสียงเครื่องดนตรีในการฟังดนตรี โดยทำกิจกรรมต่อไปนี้

3.1 บอกชื่อเสียงเครื่องดนตรี เช่น เปียโน ออแกน ไวโอลิน กลอง เป็นต้น

3.2 ให้โอกาสเด็กเลือกเครื่องดนตรี แล้วเล่นจังหวะต่าง ๆ กันตามที่ได้ยิน

3.3 ให้โอกาสเด็กได้ยินเสียงเครื่องดนตรีจากวงออเคสตรา โดยการเล่นแผ่นเสียงหรือเทปเพลง หรือเชิญวิทยากรมาบรรเลงออเคสตรา หรือจะฉายภาพยนตร์ให้ชม

4. ให้เด็กฟังและเคลื่อนไหว โดยตามคำถามต่อไปนี้

4.1 ฟังดนตรีแล้วอยากทำอะไร

4.2 ให้เดินแบบทหาร

4.3 ทำท่าตามจังหวะ

4.4 ทำท่าก้าวกระโดด (skip) ตามเสียงเพลง เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การฟังเป็นทักษะพื้นฐานของกิจกรรมดนตรี เด็กทารกมีทักษะการฟังตั้งแต่แรกเกิด ถึงแม้ว่าเด็กจะยังไม่ร้องเพลงไม่ได้ เด็กก็พยายามเลียนเสียงที่ได้ยิน เด็กอายุสองขวบจะชอบฟังเพลงที่ผู้อื่นร้อง หรือฟังจากแผ่นเสียงหรือแถบบันทึกเสียง เด็กชอบสร้างจังหวะของตนเอง โดยใช้วัตถุสิ่งของหรือเสียงของตนเอง เด็กสามขวบสามารถเข้าใจเพลงหรือดนตรีสั้น ๆ เด็กสี่ขวบที่มีประสบการณ์พื้นฐานดนตรีมากพอเขาจะสามารถตั้งใจฟังเพลงและจำแนกเสียงดนตรีได้ในขณะที่ เด็กในชั้นอนุบาลหรือประถมศึกษาตอนต้น ควรมีความสามารถในการฟังดนตรีอย่างตั้งใจ เคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง หรือแสดงออกด้านอารมณ์ สามารถจำแนกจังหวะและเสียงเครื่องดนตรีได้บ้าง

การพัฒนาความชื่นชมในดนตรี

สัดส่วนระหว่างการฟังที่ดีจะนำไปสู่การพัฒนาความชื่นชมในดนตรี เด็กควรได้รับการฟังและการทดลองดนตรีประเภทต่าง ๆ และควรมีสิทธิเลือกฟังดนตรีหลายประเภท เด็ก ๆ จะชื่นชมและคุ้นเคยกับดนตรีที่เขาได้รับฟังในชีวิตประจำวัน เช่น ทีวีหรือวิทยุ เมื่อมีความชื่นชอบในดนตรีพัฒนาขึ้น เด็กควรได้รับคำแนะนำให้ฟังดนตรีที่มีคุณภาพ โดยปรกตินดนตรีที่เลือกมักจะสอดคล้องกับประสบการณ์และความเข้าใจของเด็ก เด็กที่ได้รับการเล่าเรื่องราวของดนตรีที่ดีโดยครูเลือกสรรและเตรียมกิจกรรมเป็นอย่างดีจะพัฒนาทักษะทางฟัง และเป็นผู้ที่รับฟัง และชื่นชมต่อดนตรีหลากหลายประเภท (Bayless & Ramsey, 1970 : 120-121)

3. การใช้เครื่องดนตรี

เด็กเล็กจะชอบใช้ร่างกายทำเป็นเครื่องดนตรีเพื่อก่อให้เกิดเสียงต่าง ๆ เช่น การตบมือ การตีดนิ้ว การกระแทก กระตืบเท้าขณะที่ฟังเสียงดนตรี หลังจากการทดลองใช้ร่างกายทำเป็นเครื่องดนตรี ครูควรนำสิ่งของที่ทำให้เกิดเสียงได้ แล้วนำเครื่องดนตรีมาให้เด็กทดลอง เด็กควรมีโอกาสได้ แยกแยะ และจัดประเภทของสิ่งของตามเสียงที่เขาทำ เช่น ให้ความรู้เครื่องดนตรีและสิ่งของที่มีเสียงเหมือนระฆังไว้ด้วยกันเป็นต้น (Ramsey & Bayless, 1980 : 153-154)

การเล่นเครื่องดนตรี

ไนย์ (Nye, 1975 :82) เสนอการเล่นเครื่องดนตรีประกอบเพลง เอาไว้ว่า ครูควรจัดสภาพการณ์เพื่อให้เด็กได้เลือกเครื่องดนตรีที่เขาคิดว่าเหมาะกับดนตรีแต่ละชนิด หรือเล่นเครื่องดนตรีประกอบเพลง นิทานในโลกปัจจุบัน การเล่นเครื่องดนตรีควรเป็นการใช้อย่างสร้างสรรค์ โดยเด็กมีโอกาสดำรง ทามคำถาม ออกแบบ และได้เล่นดนตรี

แรมซี และเบย์เลส (Ramsey & Bayless, 1980 :154-155) กล่าวว่า เราอาจใช้เครื่องดนตรีประกอบเพลง จังหวะ หรือนิทานได้ ถ้าครูกับนักเรียนมีโอกาสวางแผนการใช้เครื่องดนตรีประกอบเพลง บทกลอน จังหวะ หรือนิทานด้วยกัน เด็กก็อาจนำเสนอวัสดุอื่น ๆ เข้ามาในการทำเสียงประกอบนิทาน โดยจากการวางแผน เด็กจะเริ่มรู้จักประเมิน รับฟัง รู้จักเลือกและตัดสินใจว่าเสียงหรือส่วนประกอบของเสียงใดที่ไปด้วยกันได้ การแนะนำเครื่องดนตรีให้เด็กไปเช่นนี้ เด็กจะเข้าใจถึงระดับเสียงของเครื่องดนตรี แต่ละชิ้น และสามารถรู้ว่าจะใช้หรือเล่นอย่างไร เขาจะสามารถให้เครื่องดนตรีประกอบเพลง และการเคลื่อนไหว ซึ่งด้วยเหตุผลดังกล่าว การผสมผสานวงดนตรีก็จะเริ่มต้นขึ้น

คุณค่าของการใช้เครื่องดนตรี

คุณค่าของการใช้เครื่องดนตรี สามารถพบได้จาก

1. การใช้เครื่องดนตรีของเด็ก โดยครูแนะนำให้เด็กสำรวจเสียงดนตรี พลังของเสียง (Dynamic) (ดัง-ค่อย) ระดับเสียง (Pitch) (สูง-ต่ำ) จังหวะ (Tempo) และองค์ประกอบพื้นฐานทางดนตรีอื่น ๆ ซึ่งเราพบว่าเด็กสามารถเข้าใจในคุณสมบัติเหล่านี้ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติในการเล่นเครื่องดนตรีได้
2. การเชิญวิทยากรรับเชิญ อาจเป็นครูดนตรีหรือนักดนตรี เด็กที่โตกว่าเข้ามาในชั้นเรียน เพื่อมาสาธิตแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเล่นดนตรีหลายชนิดให้กับเด็ก

3. พาเด็กไปที่ห้องแสดงดนตรี เพื่อให้เด็กได้ฟังดนตรี

ประสบการณ์ดังกล่าวครูต้องเตรียมการล่วงหน้า ซึ่งจะเป็นการปูพื้นฐานการชื่นชอบในการเล่นดนตรีให้กับเด็ก

การจัดประสบการณ์ดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

แรมซี และเบย์เลส (Ramsey & Bayless, 1980) กล่าวว่าครูที่มีประสบการณ์ทางดนตรีจะสามารถสอนเด็กได้ดี แต่ถ้าครูขาดประสบการณ์ไม่ใช่สิ่งที่ยากเกินไป ครูควรเริ่มต้นจากการรวบรวมบทเพลงที่รู้จัก และฮัมทำนองเพลงเบา ๆ หัดร้องเพลง หัดจำทำนองเพลงเล่นท่อนเพลง

การใช้เทปเพลงหรือแผ่นเสียง

เทปเพลงหรือแผ่นเสียงช่วยครูได้มากในการฟังเพลง และเลือกเพลงมาให้เด็กร้อง นอกจากนี้การใช้เครื่องดนตรี เช่น เปียโน กีตาร์ ฯลฯ ที่ครูเล่นได้ประกอบจะช่วยให้เด็กได้ฝึกการฟังเสียงเครื่องดนตรี ทราบจังหวะ และรู้สึกสนุกสนานยิ่งขึ้น

ดนตรีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ทาลี ทูริล (เยาเวพา เดชะคุปต์, 2536. ถอดความจาก Tali Truli, 1995) กล่าวว่า ดนตรีศึกษา (Music Education) และ “ดนตรีสำหรับเด็ก” (Music For Young Children) ต่างกัน “ดนตรีศึกษา” ในความหมายของทูริล หมายถึง การศึกษาโดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ การสอนดนตรีสำหรับเด็กควรคำนึงถึงเป้าหมายและหลักสูตรที่ใช้ ซึ่งในการจัดหลักสูตรหรือการเตรียมกิจกรรมในการสอนดนตรีจะต้องตอบคำถามต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ทำไมจึงสอนดนตรีสำหรับเด็ก
2. ใครควรเป็นผู้สอนดนตรีสำหรับเด็ก
3. เมื่อไรจึงจะสอนดนตรีสำหรับเด็ก
4. จะสอนดนตรีอะไรสำหรับเด็ก
5. จะสอนดนตรีอย่างไร

1. ทำไมจึงสอนดนตรีสำหรับเด็ก

เด็กทุกคนแม้แต่เด็กด้อยโอกาสก็ยังได้ยินเสียงดนตรีมาตั้งแต่เกิด ดนตรีเป็นทุกสิ่งทุกอย่างของชีวิตเด็ก เราสามารถเลือกและจัดประสบการณ์ทางดนตรีให้กับเด็กได้ ดนตรีมีบทบาทเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทุกด้าน โดยดนตรีจะมีส่วนในการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2. ใครควรจะเป็นผู้สอนดนตรี

คนทุกคนตั้งแต่เด็กแรกเกิด เด็กเล็ก เด็กโต ผู้ใหญ่ พ่อ แม่ ครู จนกระทั่งคนชรา ก็สามารถรับเอาดนตรีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตได้ ดังนั้นจึงควรให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางดนตรี โดยครู ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและพ่อแม่ ฯลฯ ทุกคนสามารถเรียนรู้ที่จะสอนดนตรีให้กับเด็กได้

3. จะเริ่มสอนดนตรีกับเด็กเมื่อไร

การสอนดนตรีสำหรับเด็กทำได้ตลอดเวลา สอนได้ตั้งแต่ในครรภ์มารดา

4. จะสอนอะไรให้กับเด็ก

สิ่งที่จะนำมาจัดประสบการณ์ทางดนตรีให้กับเด็ก ได้แก่ การสอนโน้ตดนตรี การให้เด็กรู้จักกับดนตรีทุกประเภท โดยผสมผสานระหว่างดนตรีที่มีรูปแบบต่าง ๆ เช่น ดนตรีคลาสสิก ดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีไทย-สากล โดยให้เด็กมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการฟังดนตรี โดยให้สามารถรับฟังดนตรีทุกประเภท รู้จักดนตรีทุกประเภท รวมถึงดนตรีประจำชาติตน

สิ่งที่จะนำมาสอนในการสอนดนตรีสำหรับเด็ก ได้แก่

1. บทร้อยกรอง หรือคำคล้องจอง
2. การร้องเพลง (Sing Song)
3. การเล่นเครื่องดนตรี (Play Instrument)
4. การเคลื่อนไหว (Moving)
5. การเต้นรำ (Dancing)

6. การพักผ่อน (Relax)

ทั้ง 6 ประการนี้เป็นกิจกรรมที่สามารถให้เด็กกระทำได้อย่างสนุกสนาน นอกจากนี้องค์ประกอบของดนตรีที่เด็กควรรู้ ได้แก่

1. จังหวะ (Rhythm)
2. เสียงหนัก-เบา (Tempo)
3. เสียงก้อง-สะท้อน (Articulation)
4. ระดับเสียงสูง-ต่ำ (Pitch)
5. รูปแบบของดนตรี (Form)

การทำกิจกรรมดนตรีทั้ง 5 ประการ ได้แก่ การให้ความสำรวจ การหาระดับเสียง คุณภาพของเสียง ระดับเสียง เป็นต้น

5. จะสอนดนตรีหรือให้การศึกษาดนตรีแก่เด็กอย่างไร

กิจกรรมที่เด็กจะทำได้ในการสอนดนตรี ได้แก่

1. การเคลื่อนไหว (To move)
2. การปฏิบัติ (To do)
3. การแสดงออก (To Act)
4. การพักผ่อน (To relax)

สิ่งที่พ่อแม่ ครู ผู้ดูแลเด็ก สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางดนตรีให้กับเด็กทำได้โดยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การกระตุ้นพัฒนาการทางภาษาของเด็กตั้งแต่ยังเล็ก (Early stimulation)
2. การพัฒนาด้านกล้ามเนื้อและการเคลื่อนไหว (Motor Skills)

การจัดดนตรีศึกษาสำหรับเด็ก ควรให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาทักษะทักษะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การผสมอารมณ์กับพ่อแม่ ครู หรือผู้ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็ก (Emotional connection) เช่น ให้พ่อแม่เคลื่อนไหวไปพร้อมกับลูกโดยอุ้มลูกแล้วเคลื่อนไหวไปตามเสียงเพลง ขณะเดียวกันก็ถ่ายทอดความรู้สึกจากแม่ถึงลูก โดยให้ทำเช่นนี้ทุกวัน (ในการอบรมครูเกี่ยวกับดนตรีศึกษาทำทุกวันวันละ 1 ชั่วโมง)
2. การสัมผัส (touch) โดยให้เด็กได้มีโอกาสสัมผัส จับ ทำ และเล่นเครื่องดนตรี
3. การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก (Developing the delicate and gross motor skill)
4. การรู้จักทิศทาง (sense of direction)
5. การรู้จักที่ว่างรอบ ๆ ตัว (Find yourself in space around you)
6. การเรียกชื่อสิ่งต่าง ๆ (Labeling)
7. การสร้างความคิดรวบยอดทางดนตรี (Music Concept) ให้กับเด็ก
8. การพัฒนาพฤติกรรมด้านระเบียบวินัย และด้านสังคม
9. ความสามารถในการผ่อนคลาย (Relaxation)
10. การไวต่อการรับรู้ (Sensitivity)
11. การเปิดใจให้กว้าง (Openness)
12. การพัฒนาอารมณ์ที่หลากหลาย (Emotional pluralism)
13. การยอมรับผู้อื่น การเกิดความสุขสนทน (Enjoyment and fun)

การส่งเสริมความสามารถทางดนตรีให้กับเด็ก

1. ขณะที่เด็กฟังดนตรีจะตอบสนองโดยการเคลื่อนไหว ครูจึงควรส่งเสริมให้เด็กได้ฟังดนตรี และเคลื่อนไหวไปตามเสียงเพลงและเสียงดนตรีบ่อย ๆ
2. การเพิ่มพูนความสามารถทางดนตรี ทำได้โดย พ่อแม่และครู เปิดเพลงหรือเสียงดนตรีให้เด็กฟังแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เด็กรักดนตรี และจากการฟังเพลงก็ยังสามารถให้เด็กเกิดความเข้าใจถึงเนื้อหาของคน ได้ดีอีกด้วย
3. ส่งเสริมให้มีห้องสมุดดนตรี (Music library) โดยสะสมดนตรีประเภทต่าง ๆ
4. ให้เด็กมีโอกาสทดสอบเครื่องดนตรี (Test instrument) การลงมือปฏิบัติหรือเล่นเครื่องดนตรี (activate) และให้เด็กได้มีการสำรวจ ค้นคว้า ทดลองเกี่ยวกับดนตรี (Experiment) (เขาวพา เฉชะคุปต์. 2536. ถอดความจาก Tali Truli. 1995.)

การจัดสภาพแวดล้อมทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

พิชัย ปรัชญานุสรณ์ (2535 : 68-70) กล่าวว่า การจัดสิ่งแวดล้อมทางดนตรีให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางดนตรีย่อมจะช่วยให้เด็กก่อนวัยเรียนมีพื้นฐานทางดนตรีที่มั่นคง ซึ่งจะเป็นรากฐานในการเรียนดนตรีต่อไป นอกจากนี้การที่บิดามารดาส่งเสริมให้บุตรหลานของตนมีประสบการณ์ทางดนตรี จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดีขึ้นด้วย เช่น ด้านความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการทางด้านอารมณ์ และพัฒนาการด้านร่างกาย ซึ่งจะทำให้เด็กพัฒนาไปสู่ความสมบูรณ์ในทุกด้านต่อไป

การเรียนรู้ดนตรีของเด็กจะพัฒนาไปได้มากน้อยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทั้งที่บ้านและทางโรงเรียนอนุบาล เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่บ้าน บิดามารดาสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการด้านดนตรีโดยการจัดมุมดนตรีไว้ที่บ้าน ส่งเสริมกิจกรรมด้านการฟัง การเคลื่อนไหว และการเล่นดนตรีให้ได้อย่างสม่ำเสมอ

จะเป็นการดีอีกประการหนึ่ง หากบิดามารดาทราบถึงวิธีการสอนดนตรีในโรงเรียนอนุบาลที่เด็กเรียนอยู่ ทั้งนี้โรงเรียนจัดได้ว่าเป็นสถาบันที่มีส่วนพัฒนาดนตรีในเด็กอย่างมาก โรงเรียนอนุบาลที่มีการเรียนการสอนดนตรีที่มีหลักเกณฑ์ย่อมจะมีส่วนพัฒนาความสามารถของเด็กได้ดีกว่าโรงเรียนที่มีได้เน้นการสอนดนตรีอย่างถูกหลักเกณฑ์

กล่าวโดยสรุป ดนตรี การร้องเพลง และเต้นรำเป็นศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งในโรงเรียนสำหรับเด็กจะเน้นที่ความสนุกสนานของการแสดงออกทางดนตรี มากกว่าผลของการร้องเพลงหรือเล่นดนตรี ครูควรเริ่มจากเนื้อร้องหรือทำนองที่เด็กคุ้นเคย และให้โอกาสเด็กได้แสดงออกอย่าง

สร้างสรรค์ โดยการนำเอาเพลงมาตีความเป็นแนวทางของตนเอง โดยการคิดทำนองและคำร้องใหม่ ซึ่งเราควรเน้นที่กระบวนการมากกว่าผลผลิตของดนตรี เช่นเดียวกับการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ

เป้าหมายของการสอนดนตรีให้กับเด็ก คือ ต้องการให้เด็กมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี เพราะดนตรีจะเป็นสื่อกลางระหว่างความคิดและความรู้สึกของเด็ก ความสนุกสนานเป็นสิ่งแรกที่ต้องการมากกว่าความสำเร็จ ซึ่งควรมีความระมัดระวังที่จะไม่ใช่ดนตรีอย่างผิด ๆ เพราะเราควรใช้ดนตรีเพื่อเสริมสิ่งที่ยังบกพร่อง โดยไม่ขโมยเอาความสนุกทางดนตรีของเด็กไป

การเตรียมกิจกรรมทางดนตรีสำหรับเด็ก ควรคำนึงถึงระดับพัฒนาการของเด็ก เด็กควรได้รับโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในดนตรี การเคลื่อนไหว การทดลองที่จะแสดงออกอย่างหลากหลายอย่างไม่มีแบบแผน และไม่ควรมีการวิจารณ์หรือติชม

เด็กทุกคนจะเป็นนักดนตรีตามธรรมชาติ ความรู้สึกเกี่ยวกับดนตรีเริ่มตั้งแต่ยังเล็ก การเคลื่อนไหวของทารกครั้งแรก คือ จังหวะ นั่นคือการเตะเท้าทั้งสองข้าง การโบกมือทั้งสองมือ ประสบการณ์ของทารกเกี่ยวกับเสียงที่แตกต่างกัน ขณะร้องไห้ และห่อกลม ซึ่งทักษะเหล่านี้เกิดมานาน ก่อนที่เด็กจะพูดได้ เด็กมักมีการสร้างสรรค์ทางดนตรี ซึ่งพ่อแม่ ครู ควรให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานจากท่วงทำนอง และการเดิน ให้เหมือนกับการที่เด็กรู้สึกสนุกสนานที่เด็กพูด ไม่มีใครบอกว่าเด็กขาดพรสวรรค์ เมื่อพูดได้ไม่เหมือนผู้ใหญ่ ดังนั้น เป็นการยุติธรรมหรือไม่ที่จะบอกว่าเด็กขาดพรสวรรค์ถ้าท่วงทำนองของเขาไม่เหมือนของผู้ใหญ่

2.4 หลักสูตรดนตรีสำหรับเด็กเล็ก “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” สถาบันจินตการดนตรี

ประวัติความเป็นมาของสถาบันจินตการดนตรี

สถาบันจินตการดนตรีได้ก่อตั้งขึ้นจากความคิดริเริ่มของคุณวันชัย จิราธิวัฒน์ ประธานกรรมการกลุ่มเซ็นทรัลโดยจัดตั้งเป็นศูนย์ฝึกดนตรีเซ็นทรัลขึ้นในปี พ.ศ. 2524 และต่อมาในปีพ.ศ. 2525 ได้มีการพัฒนาจัดตั้งเป็นโรงเรียนดนตรีขึ้นโดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนจินตการดนตรี ซึ่งในขณะนั้นมีที่ทำการอยู่ที่ถนนพระราม 1 สยามแสควร์ซอย 3 (ใกล้โรงภาพยนตร์ลิโด้)

ในปีพ.ศ. 2532 นับเป็นช่วงสำคัญที่สุดของการปรับปรุงองค์กรให้เป็นสถาบันดนตรีชั้นนำของประเทศ โดยย้ายมาอยู่ที่ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาชิดลม ทางสถาบันได้ชื่อว่าเป็นสถาบันโรงเรียนดนตรีแห่งแรกของประเทศไทยที่มีการจัดการศึกษาอยู่ในห้างสรรพสินค้า โดยมีปณิธาน แนวความคิดว่า การจัดการศึกษาเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต จึงมีการปรับปรุงองค์กรทั้งในส่วนระบบการจัดการ การเรียนการสอน การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย ทางสถาบันได้เข้าร่วม

เป็นภาคีกับหลายสถาบันในต่างประเทศ ได้แก่ สถาบัน KAWAI , สถาบัน CASIO ประเทศญี่ปุ่น สถาบัน Guildhall School of Music and Drama , สถาบัน Royal Academy of Music, London ประเทศอังกฤษ

ปี พ.ศ. 2542 ทางสถาบันได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นโรงเรียนที่มีมาตรฐาน และได้รับการคัดเลือกให้เป็นกรรมการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนดนตรีทั่วประเทศ และในปีพ.ศ. 2543 กระทรวงศึกษาธิการให้ทางสถาบันเป็นผู้อบรมวิชาดนตรีในระดับปฐมวัย 250 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งหลักสูตรดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย นั้นเริ่มใช้ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2532 มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทุก ๆ 4 ปี ปัจจุบันกำลังใช้หลักสูตร ใน Edition ที่สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดโปรแกรมดนตรีสำหรับเด็กอนุบาล โดยมุ่งเน้นให้เด็กได้ประสบการณ์ ความสนุกสนานและเพลิดเพลินไปกับดนตรี กิจกรรมการเรียนประกอบด้วยการเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายขึ้นพื้นฐานไปกับจังหวะสนุกสนานกับเกมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ออกแบบมาเพื่อช่วยปลูกฝังสาระดนตรีลงไปในตัวเด็กอย่างเป็นธรรมชาติ

ปัจจุบันทางสถาบันจินตการดนตรี ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการในการออกประกาศนียบัตรตั้งแต่ระดับชั้นต้น ไปจนถึงระดับประกอบอาชีพดนตรีในระดับสูงได้ อีกทั้งทางสถาบันยังทำการเทียบโอนหน่วยกิตในระดับนานาชาติ โดยทำงานร่วมกับสถาบัน Royal Academy of Music, London ประเทศอังกฤษ

ที่มาหลักสูตรของสถาบันจินตการดนตรี และการวิเคราะห์เป้าหมายความคาดหวังต่อหลักสูตร

ที่มาหลักสูตรของสถาบันจินตการดนตรี

หลักสูตรดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยของสถาบันจินตการดนตรี มีชื่อว่า หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” ผู้เขียนหลักสูตรคือ อาจารย์สนทณี สุขประเสริฐ และอาจารย์บุปผวรรณ ธีระวรรณวิไล สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดโปรแกรมดนตรีสำหรับเด็กวัยอนุบาล โดยมุ่งเน้นให้เด็กได้สนุกสนานและเพลิดเพลินไปกับดนตรี กิจกรรมการเรียนประกอบด้วยการเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายขึ้นพื้นฐานไปกับจังหวะสนุกสนานกับเกมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ออกแบบมาเพื่อช่วยปลูกฝังสาระดนตรีลงไปในตัวเด็กอย่างเป็นธรรมชาติ โดยหลักสูตรนี้เริ่มใช้สอนมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2532 จนถึงปัจจุบัน มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรมาตลอด (ปัจจุบันกำลังใช้หลักสูตรใน Edition 4) โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์กับเด็กจากหลาย ๆ โรงเรียน และจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ กัน พบว่าดนตรีมีส่วนช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้อย่างมาก ถ้าเด็กได้มีโอกาสเรียนรู้กับหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะด้านการฟัง การเปล่งเสียงร้อง

การเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเพลง และการใช้เครื่องดนตรีอย่างง่าย ๆ ตามลำดับขั้นตอนร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม ก็จะส่งผลให้เด็กได้รับพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม จิตใจ และการเรียนอย่างมีระบบตามพัฒนาการของวัยได้อย่างเต็มที่

จากประสบการณ์ดังกล่าว หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” จึงได้รับการพัฒนาปรับปรุงอีกครั้งเพื่อให้เหมาะสมกับการสอนดนตรีในโรงเรียนอนุบาลทั่วไป จุดเด่นของหลักสูตรนี้คือ นักเรียนจะค้นพบความสามารถและความรักทางดนตรีที่มีอยู่ในตัวเอง การเรียนเป็นกลุ่มช่วยให้นักเรียนมีสังคม และสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อน ๆ เพลงและแนวทำนอง จังหวะในหลักสูตรนี้ สร้างจากความคิดและจินตนาการของเด็ก ๆ ใช้ถ้อยคำเรียบง่าย กิจกรรมมีรูปแบบที่เน้นความสนุกเพลิดเพลินไปพร้อมกับการเรียนรู้ เสริมสร้างทัศนคติ ปลูกฝังวินัยและสุนทรีย์ทางดนตรี ทั้งนี้มีกิจกรรมที่คัดแปลงมาจากหลักการทฤษฎีของการร้องเพลงโดยใช้สัญลักษณ์ มือโคดาไล (Koda'ly) เป็นการเคลื่อนไหวไว้อย่างส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้มีความแตกต่างจากกันระดับเสียง ตั้งแต่โน้ตตัว โด – ใช้มือจับหัวเข่า เร – ใช้มือแตะต้นขา มิ – ใช้มือแตะส้นเท้า ฟา – ใช้มือจับเอว ซอล – ใช้มือแตะกลางอก ลา – ใช้มือแตะไหล่ ที – ใช้มือจับหู โดสูง – ใช้มือแตะกระหม่อม เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์และพัฒนาขึ้นโดยคนไทย นอกจากนั้นยังผสมผสานกับการเคลื่อนไหวร่างกายแบบ Eurhythmics ของดัลโครซ (Dalcroze) และใช้เครื่องดนตรีของออร์ฟในเรื่องของระดับเสียง โดยในชั้นเรียนจะเป็นเด็กอายุระหว่าง 3-6 ขวบ มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 12 คน และอาจมีครูในชั้นเรียนได้ 2 คน

หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” มีคู่มือครูที่ช่วยเป็นแนวทางในการสอน แนะนำการใช้สื่อการสอน และอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ มีเทปเพลงประกอบ สำหรับช่วยเหลือครูที่ไม่มีประสบการณ์ทางดนตรีมาก่อน ทำให้สามารถใช้โปรแกรม “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” ได้สะดวก และมีการอบรมก่อนการใช้ด้วย ซึ่งในหลักสูตรมีใบประเมินผลไว้ในส่วนท้ายของแต่ละเล่มด้วย

หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” ประกอบด้วย

1. หนังสือแบบเรียน เล่ม 1-4
2. เทปประกอบการเรียนการสอน
3. ชุดเครื่องดนตรีเพื่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน และครู
4. คู่มือครูที่อธิบายวิธีสอนชัดเจน ง่ายต่อการสอน

การวิเคราะห์เป้าหมายความคาดหวังต่อหลักสูตร

การสอนการฟังสำหรับเด็ก

สถาบันจินตนาการดนตรีได้ใช้หลักสูตรที่ทางโรงเรียนสร้างขึ้นเอง ในการสอนกิจกรรมการฟังดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยของทางสถาบันนั้น ในหลักสูตรได้จัดวางกิจกรรมการฟังในหลายลักษณะลงในแต่ละชั่วโมง แต่ละเนื้อหาแตกต่างกันไป

เป้าหมายคาดหวังความสามารถครอบคลุมเรื่องดังต่อไปนี้ คือ

1. นักเรียนสามารถแยกแยะฟังเสียงสูง –ต่ำ ดัง-ค่อย เร็ว-ช้า
2. สามารถฟังระดับเสียง ขึ้น-ลง ช้าเสียง เช่น เสียงโน้ต ฟา- ลา- โด, โด-ลา-ฟา หรือการช้าเสียง เช่น เร-เร-เร, ลา-ลา-ลา เป็นต้น
3. เด็กสามารถแยกแยะระหว่างเสียงร้องเพลง กับเสียงพูดธรรมดาได้
4. สามารถแยกความแตกต่างของ Beat กับ Rhythm
5. การฟังแล้วสามารถแปลความหมายเป็นภาพลายเส้น (Graphic Notation) หรือ การฟังเสียงที่ตนได้ยิน จากนั้นใช้วิธีทำแบบฝึกหัดจากภาพลายเส้นที่มีสัญลักษณ์แตกต่างกัน โดยนักเรียนจะเป็นผู้เลือกภาพสัญลักษณ์ที่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน
6. ฟังแล้วเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน
7. การฟังเสียงของธรรมชาติแล้วบอกได้ว่าเป็นเสียงอะไร
8. การฟังประโยคคำถาม-คิดประโยคคำตอบ เช่น ครูถามว่าเครื่องดนตรีชนิดใดบ้าง ไม่ได้ทำด้วยไม้ หรือไม่ได้ใช้ไม้เป็นส่วนประกอบ แล้วให้เด็กคิดหาคำตอบเอง หรือใช้เพลงเป็นสื่อโดยครูถามว่าใครอยากเปลี่ยนเนื้อเพลงเป็นคำว่าอะไร แล้วให้นักเรียนคิดคำใหม่มาใส่เนื้อเพลง หรือใส่คำกลอนใหม่ตามจังหวะ เช่นกลอนเพลงเรื่องจังหวะคุยกัน

กิจกรรมการฟังในเล่มที่ 1 เป็นกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาการฟัง ให้เด็กรู้จักจำแนกเสียงต่าง ๆ ของธรรมชาติ และสิ่งรอบตัวได้ เช่น เสียงสัตว์ต่าง ๆ เสียงฝนตก ลมพัด โดยเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาดนตรี

กิจกรรมการฟังในเล่มที่ 2 พัฒนาการฟังในระดับที่ลึกขึ้น เด็กสามารถจำแนกเสียงต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ เช่น เสียงโลหะ ช้อนส้อม เครื่องยนต์ เครื่องจักร เชื่อมโยงเสียงเหล่านี้เข้าสู่เนื้อหาดนตรี ให้นักเรียนรู้จักสังเกตเปรียบเทียบ นำไปสู่การถ่ายทอดออกมาเป็นภาพที่เป็นการสอนร้องเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย

การสอนร้องเพลงสำหรับเด็ก

การสอนกิจกรรมการร้องเพลงในดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยของสถาบันจินตการดนตรีนั้น ในหลักสูตร ได้จัดวางกิจกรรมการร้องลงในแต่ละชั่วโมงอย่างหลากหลาย เนื้อหาของเพลงแตกต่างกันไป มีทั้งเพลงเกี่ยวกับสัตว์ สิ่งของ, เครื่องดนตรี และมวลที่อยู่รอบตัวของเด็ก ทักษะที่สำคัญในการสอนร้องที่เป็น เป้าหมายคาดหวังความสามารถ ครอบคลุมเรื่องดังต่อไปนี้

1. เด็กต้องตระหนักถึงการร้องเพลงของตนเองว่าเป็นไปอย่างถูกต้องหรือไม่ถูกต้องตามทำนองเพลงที่กำหนดให้
2. เด็กสามารถพัฒนาระดับเสียงที่ตนร้องได้ คือ สามารถร้องได้ในหลายระดับเสียง สูง กลาง ต่ำ ตามที่นำจะเป็นไปตามคีย์ของเพลง
3. เด็กสามารถร้องคำควบกล้ำได้ถูกต้อง เอื้อนเสียงได้ถูกต้อง
4. เด็กสามารถร้องเพลงซัดถ้อยซัดคำ ไพเราะ
5. เด็กสามารถร้องเพลงและควบคุมการออกเสียงให้มีระดับดัง-เบาได้
6. เด็กต้องมีท่าทางการร้องที่ดีในขณะที่ร้องเพลง

กิจกรรมการร้องเพลงสำหรับเล่มที่ 1-2 นั้นมีเป้าหมายในการใช้การร้องเพลงที่ช่วยฝึกการเปล่งเสียง การใช้อักขระให้ชัดเจน รวมไปถึงการร้องเพลงประกอบท่าทาง

สำหรับเล่มที่ 2 นั้นการร้องเพลงเริ่มแทรกรายละเอียดในตัวดนตรีประกอบนิทาน เช่น นกในนิทานกำลังบินทางเรามาเสียงร้องของนกเริ่มดังขึ้น เมื่อนกบินออกไปไกลจากตัวเราเสียงของนกเริ่มเบาลง ใช้หลักการของความเป็นจริงจากธรรมชาติมาโยงเข้าสู่เนื้อหาดนตรีในเรื่องของความดัง-เบา (Dynamics) สำหรับกิจกรรมการร้องเพลงสำหรับเล่มที่ 3-4 เด็กสามารถร้องเพลงประกอบท่าทางได้เป็นกลุ่ม มีการร้องสลับกลุ่มได้ ร้องโต้ตอบกันได้

การสอนการเล่นดนตรีสำหรับเด็ก

การสอนกิจกรรมการเล่นดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยของสถาบันจินตการดนตรีนั้น ในหลักสูตร ได้จัดวางกิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะชนิดต่างๆ ลงในแต่ละชั่วโมงอย่างหลากหลาย บางเพลงเป็นการฝึกการประกอบการเล่นเครื่อง โดยให้ทั้งเนื้อร้องและให้นักเรียนเป็นผู้ใส่เสียงเครื่องดนตรีแทรกเข้าไป เช่น เพลงฉันชอบเป่าขลุ่ย ตีกลองเบา ดัง หรืออาจเป็นเพลงที่มีการร้องตามบทกลอน โดยไม่ใช่โน้ตเพลง แต่เป็นลักษณะคล้ายการพูดให้เป็นจังหวะเท่า ๆ กัน โดยก่อนการเล่นเครื่องดนตรีเริ่มจากการใช้ร่างกายของตนเอง (Body) เช่น ตบมือ ตบตัก

ขำเท้า ภูมือ หลังจากนั้นจึงฝึกเข้าจังหวะ (Rhythm) โดยใช้ Rhythm Stick เป็นไม้สองอันที่ให้เด็กไว้เคาะทั้งมือซ้ายและมือขวา ฝึกการดูผู้นำเพลงจากท่าทาง เช่นดั่ง เบา เร็ว ซ้ำ ใครเล่นก่อนหลัง และฝึกฟังเครื่องของตัวเองและเพื่อน แล้วจึงพัฒนาไปตามลำดับขั้น คือ

1. เล่นเดี่ยว
2. เล่นกับเพื่อน เครื่องเหมือนกัน
3. เล่นกับเพื่อน เครื่องเหมือนกัน โต้ตอบกัน
4. เล่นกับเพื่อน เครื่องต่างกัน โต้ตอบกัน
5. เล่นเป็นลักษณะวงดนตรี เครื่องต่างกัน เล่นไม่เหมือนกัน จากเครื่อง 2-4 อย่าง

เป้าหมาย

1. กิจกรรมการเล่นดนตรีในเล่มที่ 1 นั้นเริ่มจากการใช้ร่างกายของตนเอง เช่น ตบมือ ตบตัก ขำเท้า คาดหวังให้เด็กรู้จักกับจังหวะ จากนั้นจึงเริ่มแนะนำให้เด็กรู้จักกับเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ พร้อมกับเด็กสามารถเคาะจังหวะอย่างง่าย ๆ ได้
2. ในเล่มที่ 2 นั้นนักเรียนจะมีพัฒนาการในการใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องประกอบจังหวะได้คล่องแคล่วขึ้น จากบทเพลงง่าย ๆ ในแบบฝึกหัด ระดับเสียงที่ใช้อยู่ในเพนทาโทนิคสเกล (โด-เร-มิ-ซอล-ลา)
3. ในเล่มที่ 3-4 เน้นการเล่นเครื่องดนตรีมากขึ้น เด็กเริ่มเรียนรู้การเล่นเครื่องดนตรีเป็นวง ใช้ระดับเสียงกว้างขึ้นเป็นไดอาโทนิคสเกล (โด-เร-มิ-ฟา-ซอล-ลา-ที-โด) และเริ่มอ่านเครื่องหมายทางดนตรีได้
4. การหยิบจับเครื่องดนตรี รวมไปถึงวิธีการเล่น เครื่องดนตรีแต่ละชนิด เป็นไปอย่างถูกต้อง
5. เด็กสามารถใช้เครื่องดนตรีในการสร้างเสียง บนพื้นฐานความเข้าใจในองค์ประกอบของเสียง คือ รู้จักการทำดั่ง-เบา, ลั่น-ยาว

การสอนการเคลื่อนไหวสำหรับเด็ก

การสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวในดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยของสถาบันจินตนาการดนตรีนั้น ในหลักสูตรได้จัดวางกิจกรรมการเคลื่อนไหวไปพร้อมกับการร้องเพลงลงในแต่ละชั่วโมงอย่างหลากหลาย เนื้อหาของเพลงแตกต่างกันไป มีทั้งเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์ สิ่งของ, เครื่องดนตรี และมวลที่อยู่รอบตัวของเด็ก

ทักษะที่สำคัญและถูกตั้งเป็นเป้าหมายในการสอนการเคลื่อนไหว ประมวลจากหลักสูตร
ทั้ง 4 เล่ม คือ

1. เริ่มจากการใช้ร่างกายทำจังหวะ เช่น ตบมือ ตบตัก ย่ำเท้า โดยอยู่กับที่ ทั้งแบบอิสระ และถูกบังคับด้วยจังหวะ เด็กต้องสามารถทำจังหวะตามทำนอง และจังหวะ Even Beat ของทุก ๆ เพลงได้
2. เด็กสามารถเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ค้นหาที่ว่างรอบตัว สามารถใช้ท่าทางเข้าช่วย เช่น การยืดตัว หดตัว กว้างออก แคบเข้า ทั้งแบบอิสระและถูกบังคับด้วยจังหวะได้
3. เด็กสามารถเคลื่อนไหวออกจากที่ของตนเอง โดยหลายวิธี เช่น การก้าว การกระโดด เป็นต้น
4. เด็กสามารถแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในการเคลื่อนไหวเลียนเสียงธรรมชาติ
5. เด็กสามารถเคลื่อนไหวตามเสียงที่ได้ยิน เรื่อง Text

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จารี ศรีไพโรจน์ (2540:บทคัดย่อ) ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 253 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จำนวน 600 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังให้โรงเรียนเอกชนดำเนินงานด้านมาตรฐานการเรียนการสอนโดยเน้นกลุ่มทักษะและวิชาภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ ด้านสถานที่ของโรงเรียน ความเป็นระเบียบ พัฒนางานบริการ ฝ่ายธุรการ คาดหวังให้ครูมีจรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบสูง มีความรู้ความสามารถ มีเมตตา กรุณา และมีความซื่อสัตย์ และโรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

วิโรจน์ มุอำหัด (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุดมีดังนี้คือ ด้านโรงเรียนที่ดี มีความสะดวก สะอาด ด้านวิชาการ โรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งไม่เป็นภาระของผู้ปกครองในการหาที่เรียนใหม่ให้กับบุตรหลาน ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมด้านบริการ ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน ด้านตัวครู และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

พรทิพย์ รัตนวิเชียร (2521: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม โดยนำแบบสอบถามไปใช้กับตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นผู้ปกครอง ของนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2521 จำนวน 236 ผลการศึกษาพบว่า

1. ความคาดหวังของผู้ปกครองในการจัดโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุก ๆ ด้าน
2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียน อยู่ในระดับมากในทุก ๆ ด้าน
3. ความคาดหวังและความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงของผู้ปกครองไม่แตกต่างกันเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นด้านการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนปฏิบัติจริงมากกว่าที่คาดหวังไว้ ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ โรงเรียนปฏิบัติจริงน้อยกว่าที่คาดหวังไว้

เมทินี เตชะวิทยากุล (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนตามโครงการศึกษาดนตรีสำหรับบุคคลทั่วไป วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา รายได้ ความสามารถทางดนตรี ระยะเวลาที่ส่งบุตรหลานเรียนและประสบการณ์เคยเรียนดนตรีจากสถาบันอื่นมาก่อนแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 7-15 ปี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาดนตรีสากลในโครงการศึกษาดนตรีสำหรับบุคคลทั่วไป วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 258 คน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการเรียนดนตรีและต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการศึกษาดนตรีฯอยู่ในระดับสูงแต่การเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังกับความพึงพอใจที่ได้รับมีความแตกต่างกันและการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา รายได้ ความสามารถทางดนตรี ระยะเวลาที่ส่งบุตรหลานเรียนและประสบการณ์เคยเรียนดนตรีจากสถาบันอื่นมาก่อนแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ฉัตรสุดา เขียรปรีชา (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เสียงดนตรีในการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมในบรรยากาศที่มีเสียงดนตรี ประกอบกับการจัดกิจกรรมแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 อายุ 4-5 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนอนุบาลวัดนางนง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30คน รวม 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการสุ่มอย่างง่าย เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ผลการศึกษาพบว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในบรรยากาศที่มีเสียงดนตรีประกอบสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญ .05

พัชรา พุ่มชาติ (2533: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบผลของการใช้เสียงดนตรีในการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัยโดยการจัดการกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ใช้เสียงดนตรีประกอบการจัดการกิจกรรมสร้างสรรค์ปกติต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวชั้นอนุบาลปีที่ 1 อายุ 4-5 ปี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนอนุบาลวัดธาตุทอง เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 2 คน เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ผลการศึกษาเสียงดนตรีสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งการก้าวร้าวโดยการกระทำและโดยคำพูด และการใช้เสียงดนตรีประกอบการจัดการกิจกรรมสร้างสรรค์ทำให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการกิจกรรมสร้างสรรค์ปกติอย่างมีนัยสำคัญ .01

อัญญา สุคมาต (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย และศึกษากระบวนการและเทคนิคการสอนของครูผู้สอน ในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบการศึกษาโดยผู้วิจัยเลือกศึกษาพื้นที่สถาบันจินตการดนตรี สถาบันดนตรีมีฟ้า และสถาบันดนตรีเคพีเอ็น โดยการสอบถาม สัมภาษณ์และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย จำเป็นต้องเน้นทักษะทางการเตรียมความพร้อมในทุกด้าน ประกอบด้วยกิจกรรมการฟัง การร้อง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหว และการคิดสร้างสรรค์อย่างครบถ้วน โดยสถาบันจินตการดนตรีเน้นกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กครบทุกด้านและปรับปรุงหลักสูตรทุก 4 ปี สถาบันดนตรีมีฟ้า เน้นกิจกรรมด้านการร้องและการเคลื่อนไหวและสถาบันดนตรีเคพีเอ็นเน้นกิจกรรมด้านการเล่นเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด

งานวิจัยในต่างประเทศ

เรเบิร์ก และเวสต์บี (Roberg and Westby, 1967 อ้างถึงใน นฤมล บุณนิม, 2529: 17-20) ได้เสนอรูปแบบของทฤษฎีที่ครอบคลุมปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความคาดหวังทางการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 6,000 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐและโรงเรียนประจำตำบล ในรัฐเพนซิลวาเนียพบว่า ความคาดหวังทางการศึกษาของเด็กขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

1. บิดาที่มีการศึกษาสูงบุตรจะถูกตั้งความคาดหวังทางการศึกษาสูง
2. บิดาที่มีระดับอาชีพสูงบุตรจะมีความคาดหวังทางการศึกษาสูง

3. ความดีในการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวสูง บุตรจะมีความคาดหวังทางการศึกษาสูง
4. ขนาดของครอบครัวเล็กลง ความคาดหวังทางการศึกษาของบุตรจะมีเพิ่มขึ้น
5. บิดาที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีระดับอาชีพที่สูง
6. บิดาที่มีระดับอาชีพที่สูง จะมีความดีในการกระตุ้นทางการศึกษาในอัตราที่สูง
7. บิดาที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความดีในการกระตุ้นทางการศึกษา
8. ในอัตราที่สูง
9. บิดาที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีครอบครัวขนาดเล็ก
10. บิดาที่มีระดับอาชีพสูง มีขนาดครอบครัวเล็กกว่า
11. ขนาดของครอบครัวเล็กลง ความดีในการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวจะสูงขึ้น

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร คือ การศึกษาของบิดา อาชีพของบิดา การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว และขนาดของครอบครัว พบว่าการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวมีอิทธิพลมากที่สุดต่อระดับความคาดหวังทางการศึกษาของเด็ก

การสำรวจของแกลลอป (Gallup) โดยคณะผู้เชี่ยวชาญจากสถาบัน NAMM International Music Products Association ในปี ค.ศ. 1994 เกี่ยวกับความคิดเห็น เจตคติของชาวอเมริกันที่มีต่อดนตรี โดยสุ่มตัวอย่างชาวอเมริกันวัยผู้ใหญ่ 1500 คน ระหว่างช่วงเวลาที่วันที่ 21 มีนาคม ถึงเมษายน ปี ค.ศ. 1994 และสุ่มเพิ่มชาวอเมริกันวัยรุ่น อายุระหว่าง 12 ถึง 17 ปี ระหว่างช่วงเวลาที่วันที่ 18-24 เมษายน ปี ค.ศ. 1994 พบว่า ผู้ปกครองชาวอเมริกันมีความเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลของดนตรี ซึ่งส่งผลต่อลูกหลานวัยเด็กและวัยรุ่นของเขา โดยเห็นว่า ดนตรีช่วยพัฒนาให้บุตรหลานช่วยเพิ่มทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นจำนวนร้อยละ 96 ผู้ปกครองร้อยละ 92 เห็นว่าดนตรีถือเป็นวิชาที่สำคัญในการศึกษาของบุตรหลาน ร้อยละ 91 เห็นว่า ดนตรีช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ร้อยละ 88 เห็นว่า ดนตรีมีส่วนช่วยในการพัฒนาความฉลาด ร้อยละ 87 เห็นว่า ดนตรีสอนให้เด็กมีวินัย ร้อยละ 86 ต้องการให้โรงเรียนบรรจุดนตรีเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนภาคบังคับ ร้อยละ 85 เห็นว่า รัฐบาลควรจัดหาเงินทุนในการสนับสนุนการศึกษาดนตรี ร้อยละ 84 เห็นว่า ดนตรีมีส่วนในการสอนเด็กให้ยอมรับการอยู่ร่วมผู้อื่น ร้อยละ 71 เห็นว่า การศึกษาดนตรีควรถูกดูแลโดยรัฐแต่ละรัฐ ร้อยละ 70 เห็นว่า การที่เด็กได้สัมผัสกับดนตรีมีส่วนช่วยให้คะแนนสอบที่โรงเรียน ดีขึ้น

กอร์ดอน ชอว์ (Gordon Shaw, 1999:1-3 อ้างถึงในเมทินี เตชะวิทยากุล, 2545: 39) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลของดนตรีที่มีต่อการพัฒนาสมอง โดยทดลองกับนักเรียนเกรด 2 ของโรงเรียน 95 th สตรีท (The 95 th Street School) นครลอสแอนเจลิส จำนวน 135 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เรียนเปียโนเป็นเวลา 4 เดือน ร่วมกับการเล่นเกมสัจคณิตศาสตร์ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชื่อ Star (Spatial Temporal Animation Reasoning) กลุ่มที่ 2 เรียนภาษาอังกฤษผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และเกมสัจคณิตศาสตร์ (Star) และกลุ่มที่ 3 ไม่ได้เรียนโปรแกรมใดเลย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่เรียนดนตรีร่วมกับการเล่นเกมสัจคณิตศาสตร์ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีคะแนนผลการทดสอบวิชาคณิตศาสตร์และวิชาอื่น ๆ สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ร้อยละ 27

ฟรานซ์ เราส์เชอร์ และ กอร์ดอน ชอว์ (Frances Rauscher and Gordon Shaw, 1997: 2) ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัยเออร์ไว รัฐแคลิฟอร์เนีย (University of Irvine, California) ศึกษาผลของดนตรีที่มีต่อการพัฒนาสมองโดยเด็กอนุบาล โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เรียนปฏิบัติเดี่ยวเปียโนและร้องเพลง กลุ่มที่ 2 เรียนปฏิบัติเดี่ยวคอมพิวเตอร์ และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม ไม่ได้เรียนวิชาใดเลย ผลการวิจัย พบว่า ภายหลังจากการเรียนเป็นเวลา 6 เดือน นักเรียนกลุ่มที่ 1 มีคะแนนผลการทดสอบความสามารถในการคิด และมิติสัมพันธ์ (Spatial- Temporal) ร้อยละ 34 ซึ่งสูงกว่านักเรียนในกลุ่มอื่น ๆ สรุปผลได้ว่า ดนตรีมีผลต่อการพัฒนาสมองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณ วิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” สถาบันจินตการดนตรี เช่นทรลชิตลม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนอายุระหว่าง 3-6 ปี ที่เคยลงทะเบียนเรียนวิชา “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” และลงทะเบียนเรียนในปัจจุบัน สถาบันจินตการดนตรี เช่นทรลชิตลม จำนวนทั้งหมด 60 คน โดยศึกษาในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึง สิงหาคม ปี พ.ศ. 2551

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวนข้อคำถาม 6 ข้อ

ตอนที่ 2-4 ความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 53 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อคุณค่าดนตรี จำนวนข้อคำถาม 17 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อหลักสูตรดนตรี จำนวนข้อคำถาม 23 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสถาบันจินตการดนตรี จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 2, 3, 4 คำตอบที่ให้มามีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ช่วง คือ

มากที่สุด หมายถึง ระดับความคาดหวังมากที่สุด เมื่อผู้ตอบคิดว่าความคาดหวังต่อข้อความในประโยคนั้นอยู่ในระดับสูงมากที่สุด

มาก หมายถึง ระดับความคาดหวังมาก เมื่อผู้ตอบคิดว่าความคาดหวังต่อข้อความในประโยคนั้นอยู่ในระดับมาก

น้อย หมายถึง ระดับความคาดหวังน้อย เมื่อผู้ตอบคิดว่าความคาดหวังต่อข้อความในประโยคนั้นอยู่ในระดับน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ระดับความคาดหวังน้อยมาก เมื่อผู้ตอบคิดว่าความคาดหวังต่อข้อความในประโยคนั้นอยู่ในระดับน้อยมาก

ไม่คาดหวัง หมายถึง ไม่ได้ตั้งความหวังไว้ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความคาดหวังความพึงพอใจที่ได้รับจากการเรียนดนตรี

คำตอบที่ให้ไว้มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า มี 5 ช่วง คือ

พอใจมากที่สุด หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อผู้ตอบรู้สึกพอใจกับข้อความในประโยค

พอใจมาก หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก เมื่อผู้ตอบรู้สึกพอใจกับข้อความในประโยค
 พื่อน้อย หมายถึง ระดับความพึงพื่อน้อย เมื่อผู้ตอบรู้สึกพื่อน้อยกับข้อความในประโยคเพียงเล็กน้อย

พื่อน้อยที่สุด หมายถึง ระดับความพึงพื่อน้อยมาก เมื่อผู้ตอบรู้สึกพื่อน้อยกับข้อความในประโยคเพียงน้อยมาก

ไม่พึงพอใจเลย หมายถึง ไม่รู้สึกพึงพอใจ เมื่อผู้ตอบรู้สึกไม่พื่อน้อยกับข้อความในประโยคเลย
 ตอนที่ 5 ลักษณะแบบสอบถามเป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open - Ended) แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.3 การสร้างเครื่องมือ

วิธีการสร้างแบบสอบถามดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้ คือ

3.3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องในการวิจัย ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.3.2 เสนอแบบร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาความถูกต้องตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุมของคำถาม และความชัดเจนของภาษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.3.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองที่เคยส่งบุตรหลานเข้าเรียนหลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” สถาบันจินตนาการดนตรี ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 20 คน

3.3.4 นำแบบสอบถาม มาตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยสูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach)

3.3.5 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำแบบสอบถามไปใช้กับตัวอย่างประชากร

3.4 การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

3.4.1 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ปกครองที่เคยส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” สถาบันจินตการดนตรี ที่ไม่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน แล้วนำมาวิเคราะห์รายละเอียดดังนี้

3.4.2 หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าความเที่ยงแบบความคงที่ภายในโดยโปรแกรม SPSS

พบว่าแบบสอบถาม มีค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบทดสอบ เป็น .87 ณ ระดับนัยสำคัญ .05

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังสถาบันจินตการดนตรี เช่นทรัดชิดลม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.5.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองตั้งแต่วันที่ 13 กรกฎาคม กำหนดเสร็จสิ้นการเก็บข้อมูลนี้ใน 2 เดือน

3.6 การจัดกระทำข้อมูล

3.6.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) และเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

3.6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรี ของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาตรวจให้คะแนน การให้คะแนนขึ้นกับคำตอบ กล่าวคือ

เลือกคำตอบ	คาดหวังมากที่สุด	เทียบ ได้กับ	5	คะแนน
	คาดหวังมาก	เทียบ ได้กับ	4	คะแนน
	คาดหวังน้อย	เทียบ ได้กับ	3	คะแนน
	คาดหวังน้อยมาก	เทียบ ได้กับ	2	คะแนน
	ไม่คาดหวัง	เทียบ ได้กับ	1	คะแนน

วิเคราะห์โดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัชฌิมเลขคณิตที่ได้ นำไปเปรียบเทียบจัดอันดับ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.80	หมายถึง	ไม่คาดหวัง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.81-2.60	หมายถึง	ระดับน้อยมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61-3.40	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.40-4.20	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.20-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด

3.6.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นจริงที่ได้รับของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาตรวจให้คะแนน การให้คะแนนขึ้นกับคำตอบ กล่าวคือ

เลือกคำตอบ	พอใจมากที่สุด	เทียบ ได้กับ	5	คะแนน
	พอใจมาก	เทียบ ได้กับ	4	คะแนน
	พอใจน้อย	เทียบ ได้กับ	3	คะแนน
	พอใจน้อยที่สุด	เทียบ ได้กับ	2	คะแนน
	ไม่พอใจเลย	เทียบ ได้กับ	1	คะแนน

วิเคราะห์โดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัชฌิมเลขคณิตที่ได้ นำไปเปรียบเทียบจัดอันดับ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.80	หมายถึง	ไม่พอใจเลย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.81-2.60	หมายถึง	พอใจน้อยมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61-3.40	หมายถึง	พอใจน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41-4.20	หมายถึง	พอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.21-5.00	หมายถึง	พอใจมาก

3.6.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีผลต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็ก นำเสนอโดยการพรรณนา และอภิปรายเสริม

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC + ดังนี้

3.7.1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม แจกแจงเป็นความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.7.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีวิเคราะห์โดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.7.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจที่ได้รับวิเคราะห์โดยใช้ ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.7.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคาดหวัง และความพึงพอใจที่ได้รับจากการเรียนดนตรี และการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบันดนตรี วิเคราะห์โดยใช้ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (t-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัย เรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานเรียนดนตรีเด็กเล็ก กรณีศึกษา : หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันดนตรีดนตรี ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเพื่อการทดสอบเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจ

4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็นส่วนตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาความถี่และร้อยละในแต่ละข้อ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและแปรผลด้วยการบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละข้อ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและแปรผลด้วยการบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละข้อ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและแปรผลด้วยการบรรยาย

ตอนที่ 4 ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละข้อ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและแปรผลด้วยการบรรยาย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจที่ผู้ปกครองได้รับจากการส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตการดนตรี

1. ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 วิเคราะห์โดยใช้ t-test
2. ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 วิเคราะห์โดยใช้ t-test
3. ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 วิเคราะห์โดยใช้ t-test

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ความสามารถเล่นดนตรีของครอบครัว ช่วงชั้นเรียนที่บุตรหลานเรียนดนตรี ณ สถาบันแห่งนี้ และบุตรหลานของท่านเคยเรียนดนตรีจากสถาบันอื่นหรือไม่ นำเสนอในรูปแบบของตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

ตารางที่ 4.1 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	49	81.67
ชาย	11	18.33
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 49 คน (ร้อยละ 81.67) และเป็นเพศชาย จำนวน 11 คน (ร้อยละ 18.33)

ตารางที่ 4.2 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าอนุปริญญา	1	1.67
ปริญญาตรี	23	38.33
ปริญญาโท	30	50.00
ปริญญาเอก	6	10.00
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 30 คน (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ ปริญญาตรี จำนวน 23 คน (ร้อยละ 38.33) และปริญญาเอก จำนวน 6 คน (ร้อยละ 10.00)

ตารางที่ 4.3 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 50,000 บาท	2	3.33
50,001 – 75,000 บาท	3	5.00
75,001 – 100,000 บาท	23	38.33
สูงกว่า 100,000 บาทขึ้นไป	32	53.33
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ครัวต่อเดือนสูงกว่า 100,000 บาทขึ้นไป จำนวน 32 คน (ร้อยละ 53.33) รองลงมาคือ ระหว่าง 75,001 – 100,000 บาท จำนวน 23 คน (ร้อยละ 38.33) และระหว่าง 50,001 – 75,000 บาท จำนวน 3 คน (ร้อยละ 5.00)

ตารางที่ 4.4 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ความสามารถเล่นดนตรีของครอบครัว

ความสามารถเล่นดนตรีของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้	34	56.67
ได้	26	43.33
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ความสามารถเล่นดนตรีของครอบครัวส่วนใหญ่ไม่ได้ จำนวน 34 คน (ร้อยละ 56.67) และได้ จำนวน 26 คน (ร้อยละ 43.33)

ตารางที่ 4.5 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงชั้นเรียนที่บุตรหลานเรียนดนตรี ณ สถาบันแห่งนี้

ช่วงชั้นเรียนที่บุตรหลานเรียนดนตรี ณ สถาบันแห่งนี้	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	33	55.00
ชั้นปีที่ 2	27	45.00
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ช่วงชั้นเรียนที่บุตรหลานเรียนดนตรี ณ สถาบันแห่งนี้ส่วนใหญ่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 33 คน (ร้อยละ 55) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 27 คน (ร้อยละ 45.00)

ตารางที่ 4.6 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามบุตรหลานของท่านเคยเรียนดนตรีจากสถาบันอื่นหรือไม่

บุตรหลานของท่านเคยเรียนดนตรีจากสถาบันอื่นหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	38	63.33
เคย	22	36.67
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า บุตรหลานไม่เคยเรียนดนตรีจากสถาบันอื่น จำนวน 38 คน (ร้อยละ 63.33) และเคยเรียนดนตรีจากสถาบันอื่น จำนวน 22 คน (ร้อยละ 36.67)

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีด้านคุณค่าของคนตรี

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรีด้านคุณค่าของคนตรี จำแนกตามการพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ในแต่ละด้าน

ความคาดหวังในการเรียนดนตรี ในด้านคุณค่าของคนตรี	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
-ด้านการผ่อนคลายความเครียด	4.42	0.93	มากที่สุด
-ด้านการพัฒนาสมาธิ	4.42	0.81	มากที่สุด
-ด้านส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี	4.35	0.84	มากที่สุด
-ด้านการลดความก้าวร้าว	4.30	1.03	มากที่สุด
-ด้านพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์	4.27	0.80	มากที่สุด
-ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	4.20	0.82	มาก
-ด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.17	0.72	มาก
-ด้านการพัฒนาสติปัญญา	4.12	0.90	มาก
-ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.07	1.06	มาก
-ด้านการตระหนักในหน้าที่ มีระเบียบวินัย	4.03	1.09	มาก
-ด้านความกล้าแสดงออก	4.02	0.91	มาก
-ด้านบุคลิกภาพที่ดี	3.98	0.95	มาก
-ด้านความรับผิดชอบ	3.90	1.10	มาก
-ด้านสุนทรีย์	3.85	1.09	มาก
-ด้านส่วนเสริมให้เด็กอยู่ในสังคมที่ดี	3.68	1.09	มาก
-ด้านการเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน	3.65	1.12	มาก
-ด้านความเป็นผู้นำ	3.55	1.23	มาก
รวม	4.06	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังในการเรียนดนตรีด้านคุณค่าของคนตรีในแต่ละด้านของบุตรหลานอยู่ในระดับมาก

ภาพรวมระดับความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านคุณค่าของคนตรีมีค่าเฉลี่ยที่ 4.06 เรียงอันดับด้านคุณค่าของคนตรีที่ผู้ปกครองคาดหวัง จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ด้านการผ่อนคลายความเครียด และ ด้านการพัฒนาสมาธิ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.42
2. ด้านส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี มีค่าเฉลี่ยที่ 4.35
3. ด้านการลดความก้าวร้าว มีค่าเฉลี่ยที่ 4.30
4. ด้านพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.27
5. ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.20
6. ด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 4.17
7. ด้านการพัฒนาสติปัญญา มีค่าเฉลี่ย 4.12
8. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีค่าเฉลี่ย 4.07
9. ด้านการตระหนักในหน้าที่ มีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ย 4.03
10. ด้านความกล้าแสดงออก มีค่าเฉลี่ย 4.02
11. ด้านบุคลิกภาพที่ดี มีค่าเฉลี่ย 3.98
12. ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 3.90
13. ด้านสุนทรียะ มีค่าเฉลี่ย 3.85
14. ด้านส่วนเสริมให้เด็กอยู่ในสังคมที่ดี มีค่าเฉลี่ย 3.68
15. ด้านการเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน มีค่าเฉลี่ย 3.65
16. ด้านความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ย 3.55

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้าน
คุณค่าของคนตรี จำแนกตามการพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน เรียงอันดับ
จากมากไปหาน้อยในแต่ละด้าน

ความพึงพอใจในการเรียนดนตรี ในด้านคุณค่าของคนตรี	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
-ด้านการพัฒนาสมาธิ	4.13	0.72	มาก
-ด้านการลดความก้าวร้าว	4.10	0.77	มาก
-ด้านการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี	4.08	0.74	มาก
-ด้านการผ่อนคลายความเครียด	4.07	0.69	มาก
-ด้านพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์	4.00	0.66	มาก
-ด้านการพัฒนาสติปัญญา	3.98	0.62	มาก
-ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.95	0.67	มาก
-ด้านพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	3.95	0.70	มาก
-ด้านความกล้าแสดงออก	3.95	0.72	มาก
-ด้านสุนทรีย์	3.93	0.71	มาก
-ด้านการตระหนักในหน้าที่	3.93	0.80	มาก
-ด้านบุคลิกภาพ	3.92	0.72	มาก
-ด้านใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3.92	0.74	มาก
-ด้านความรับผิดชอบ	3.85	0.63	มาก
-ด้านการส่งเสริมให้อยู่ในสังคมที่ดี	3.85	0.73	มาก
-ด้านพัฒนาความเป็นผู้นำ	3.65	0.68	มาก
-ด้านการเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน	3.62	0.78	มาก
รวม	3.93	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการเรียนดนตรีด้านคุณค่าของดนตรีในแต่ละด้านของบุตรหลานอยู่ในระดับมาก

ภาพรวมระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองในด้านคุณค่าของดนตรีมีค่าเฉลี่ยที่ 3.93 เรียงอันดับด้านคุณค่าของดนตรีที่ผู้ปกครองพึงพอใจมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาสมาธิ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.13
2. ด้านการลดความก้าวร้าวมีค่าเฉลี่ยที่ 4.10
3. ด้านการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีของเด็ก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.08
4. ด้านการผ่อนคลายความเครียด มีค่าเฉลี่ยที่ 4.07
5. ด้านพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.00
6. ด้านการพัฒนาสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยที่ 3.98
7. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีค่าเฉลี่ยที่ 3.95
8. ด้านพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.95
9. ด้านความกล้าแสดงออก มีค่าเฉลี่ยที่ 3.95
10. ด้านสุนทรีย์ะ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.93
11. ด้านการตระหนักในหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.93
12. ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.92
13. ด้านใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.92
14. ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.85
15. ด้านการส่งเสริมให้อยู่ในสังคมที่ดี มีค่าเฉลี่ยที่ 3.85
16. ด้านพัฒนาความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.65
17. ด้านการเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.62

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อ
ทักษะที่ได้ในทางดนตรี

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี จำแนกรายด้าน เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย

ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี	ความคาดหวัง			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย	3.81	0.98	มาก	4.00	0.51	มาก
ทักษะด้านการเล่นดนตรี	3.78	1.01	มาก	3.95	0.59	มาก
ทักษะด้านการฟัง	3.70	1.07	มาก	3.99	0.55	มาก
ทักษะด้านการร้อง	3.69	1.14	มาก	3.88	0.58	มาก
รวม	3.75	0.99	มาก	3.96	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า

ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการเรียนดนตรีในหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรีอยู่ในระดับมาก

ภาพรวมระดับความคาดหวังของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 และความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.96 ทักษะด้านดนตรีที่ผู้ปกครองคาดหวังมากที่สุด คือ ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.81 ทักษะด้านดนตรีที่ผู้ปกครองคาดหวังน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านการร้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 ในขณะที่ทักษะด้านดนตรีที่ผู้ปกครองพึงพอใจมากที่สุด คือ ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกายเช่นกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.00 และทักษะด้านดนตรีที่ผู้ปกครองพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านการฟัง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.88

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้าน
 หลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการร้อง เรียงอันดับจากมากไปน้อย
 ดังนี้

ทักษะด้านการร้อง	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ตระหนักถึงการร้องเพลงว่าถูกต้องตามทำนองเพลงที่กำหนดให้	3.87	1.23	มาก
พัฒนาระดับเสียงที่ตนร้องได้ คือ สามารถร้องได้ทั้งสูง กลาง ต่ำ ตามที่ น่าจะเป็นไปตามคีย์ของเพลง	3.82	1.14	มาก
ร้องเพลงและควบคุมออกเสียงให้มีระดับดัง-เบาได้	3.68	1.21	มาก
ร้องเพลงได้ชัดถ้อยชัดคำ	3.57	1.21	มาก
ร้องคำควบกล้ำได้ถูกต้อง เอื้อนเสียงได้ถูกต้อง	3.52	1.21	มาก
รวม	3.69	1.14	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ภาพรวมระดับความคาดหวังของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะด้านการร้อง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.69 จัดอยู่ในระดับมาก

โดยทักษะด้านการร้องที่ผู้ปกครองคาดหวังมากที่สุด เรียงอันดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. การตระหนักถึงการร้องเพลงว่าถูกต้องตามทำนองเพลงที่กำหนดให้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.87
2. พัฒนาระดับเสียงที่ตนร้องได้ คือ สามารถร้องได้ทั้งสูง กลาง ต่ำ ตามที่ น่าจะเป็นไปตามคีย์ของเพลงมีค่าเฉลี่ยที่ 3.82
3. ร้องเพลงและควบคุมออกเสียงให้มีระดับดัง-เบาได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.68
4. ร้องเพลงได้ชัดถ้อยชัดคำ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.57
5. การร้องคำควบกล้ำได้ถูกต้อง เอื้อนเสียงได้ถูกต้อง มี ค่าเฉลี่ยที่ 3.52

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้าน
หลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการร้อง เรียงอันดับจากมากไปน้อย
ดังนี้

ทักษะด้านการร้อง	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ตระหนักถึงการร้องเพลงว่าถูกต้องตามทำนองเพลงที่กำหนดให้	4.08	0.62	มาก
พัฒนาระดับเสียงที่ตนร้องได้ คือ สามารถร้องได้ทั้งสูง กลาง ต่ำ ตามที่น้ำจะเป็นไปตามคีย์ของเพลง	3.92	0.65	มาก
ร้องเพลงได้ชัดถ้อยชัดคำ	3.83	0.67	มาก
ร้องเพลงและควบคุมออกเสียงให้มีระดับดัง-เบาได้	3.82	0.72	มาก
ร้องคำควบกล้ำได้ถูกต้อง เอื้อนเสียงได้ถูกต้อง	3.77	0.72	มาก
รวม	3.88	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า

ภาพรวมระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะด้านการร้อง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.88 จัดอยู่ในระดับมาก

โดยทักษะด้านการร้องที่ผู้ปกครองพึงพอใจมากที่สุด เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. การตระหนักถึงการร้องเพลงว่าถูกต้องตามทำนองเพลงที่กำหนดให้ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.08
2. พัฒนาระดับเสียงที่ตนร้องได้ คือ สามารถร้องได้ทั้ง สูง กลาง ต่ำ ตามที่น้ำจะเป็นไปตามคีย์ของเพลง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.92
3. ร้องเพลงได้ชัดถ้อยชัดคำ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.83
4. ร้องเพลงและควบคุมออกเสียงให้มีระดับดัง-เบาได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.82
5. ร้องคำควบกล้ำได้ถูกต้อง เอื้อนเสียงได้ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.77

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้าน
 หลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการเล่นดนตรี เรียงอันดับจากมากไป
 น้อย ดังนี้

ทักษะด้านการเล่นดนตรี	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
รู้จักการเล่นเครื่องดนตรีประเภทให้จังหวะต่างๆ ได้	3.85	1.12	มาก
รู้จักการใช้ร่างกายตนเองในการทำจังหวะประกอบ ดนตรี	3.82	1.03	มาก
ใช้เครื่องดนตรีในการสร้างเสียง บนพื้นฐานความ เข้าใจในองค์ประกอบของเสียง คือ รู้จักการทำดั่ง- เบ, สั้น-ยาว	3.80	1.16	มาก
หยิบจับเครื่องดนตรี รวมไปถึงวิธีการเล่น เครื่อง ดนตรีแต่ละชนิด เป็นไปอย่างถูกต้อง	3.73	1.07	มาก
สามารถเล่นดนตรีเป็นวงร่วมกับผู้อื่นได้	3.73	1.12	มาก
เข้าใจการเล่นโต้ตอบกันระหว่างเครื่องดนตรีของ ตนกับของเพื่อนได้	3.72	1.14	มาก
รวม	3.78	1.01	มาก

จากตารางที่ 4.12พบว่า ภาพรวมระดับความคาดหวังของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีใน
 ด้านหลักสูตร ต่อทักษะด้านการเล่นดนตรี มีค่าเฉลี่ยที่ 3.78 จัดอยู่ในระดับมาก

โดยทักษะด้านการเล่นดนตรีที่ผู้ปกครองคาดหวังมากที่สุด เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย
 ดังนี้

1. รู้จักการเล่นเครื่องดนตรีประเภทให้จังหวะต่างๆ ได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.85
2. รู้จักการใช้ร่างกายตนเองในการทำจังหวะประกอบดนตรี มีค่าเฉลี่ยที่ 3.82
3. ใช้เครื่องดนตรีในการสร้างเสียง บนพื้นฐานความเข้าใจในองค์ประกอบของเสียง คือ
 รู้จักการทำดั่ง-เบ, สั้น-ยาว มีค่าเฉลี่ยที่ 3.80
4. หยิบจับเครื่องดนตรี วิธีการเล่น เครื่องดนตรีแต่ละชนิด อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.73
5. สามารถเล่นดนตรีเป็นวงร่วมกับผู้อื่นได้มีค่าเฉลี่ยที่ 3.73

6. เข้าใจการเล่นโต้ตอบกันระหว่างเครื่องดนตรีของตนกับของเพื่อนได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.72

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการเล่นดนตรี เรียงอันดับจากมากไปน้อย ดังนี้

ทักษะด้านการเล่นดนตรี	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
รู้จักการเล่นเครื่องดนตรีประเภทให้จังหวะต่างๆ ได้	4.00	0.69	มาก
รู้จักการใช้ร่างกายตนเองในการทำจังหวะประกอบดนตรี	4.05	0.70	มาก
ใช้เครื่องดนตรีในการสร้างเสียง บนพื้นฐานความเข้าใจในองค์ประกอบของเสียง คือ รู้จักการทำดั่ง-เบา, ลั่น-ยาว	4.07	0.66	มาก
หยิบจับเครื่องดนตรี รวมไปถึงวิธีการเล่น เครื่องดนตรีแต่ละชนิด เป็นไปอย่างถูกต้อง	3.98	0.75	มาก
เข้าใจการเล่นโต้ตอบกันระหว่างเครื่องดนตรีของตนกับของเพื่อนได้	3.83	0.74	มาก
สามารถเล่นดนตรีเป็นวงร่วมกับผู้อื่นได้	3.78	0.76	มาก
รวม	3.95	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ภาพรวมระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะด้านการเล่นดนตรี มีค่าเฉลี่ยที่ 3.95 จัดอยู่ในระดับมาก

โดยทักษะด้านการเล่นดนตรีที่ผู้ปกครองพึงพอใจมากที่สุด เรียงอันดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. รู้จักการเล่นเครื่องดนตรีประเภทให้จังหวะต่างๆ ได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.00
2. รู้จักการใช้ร่างกายตนเองในการทำจังหวะประกอบดนตรี มีค่าเฉลี่ยที่ 4.05
3. ใช้เครื่องดนตรีในการสร้างเสียง บนพื้นฐานความเข้าใจในองค์ประกอบของเสียง คือ รู้จักการทำดั่ง-เบา, ลั่น-ยาว มีค่าเฉลี่ยที่ 4.07

4. หยิบจับเครื่องดนตรี วิธีการเล่น เครื่องดนตรีแต่ละชนิด อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.98
5. เข้าใจการเล่น ได้ต่อกันระหว่างเครื่องดนตรีของตนกับของเพื่อนได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.83
6. สามารถเล่นดนตรีเป็นวงร่วมกับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.78

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้าน
หลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย เรียงอันดับ
จากมากไปน้อย ดังนี้

ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามจังหวะของทำนอง และ จังหวะเคาะของทุกๆ เพลงได้	3.92	0.96	มาก
เคลื่อนไหวไปตามทำนองและประโยคเพลงได้อย่าง ถูกต้อง	3.85	1.07	มาก
เคลื่อนไหวตามเสียงที่ได้ยิน ตามลักษณะของเสียง เช่น การเคาะไม้ เคาะ โลหะ	3.85	1.04	มาก
แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในการเคลื่อนไหวเลียน เสียงธรรมชาติ	3.80	1.01	มาก
ใช้การเคลื่อนไหวให้เห็นถึงความเข้าใจของระดับ เสียงที่ได้ยินว่าดังกว่า เบากว่า สูงต่ำ	3.80	1.12	มาก
เคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง โดยการเดินช้า เดิน ธรรมดา วิ่ง ควบ กระโดด แกว่งตัว โยกตัว กระโดด แบบ Hop หรือ แบบ Skip ได้	3.75	1.11	มาก
เคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ คิดทำทางด้วยตนเอง ประกอบบทเพลงที่กำหนดมาให้ได้	3.68	1.16	มาก
รวม	3.81	0.98	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ภาพรวมระดับความคาดหวังของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีใน
ด้านหลักสูตร ต่อทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 3.81 อยู่ในระดับมาก

โดยทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกายที่ผู้ปกครองคาดหวังมากที่สุด เรียงอันดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. ใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามจังหวะของทำนอง และจังหวะเคาะของทุกๆ เพลงได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.92
2. เคลื่อนไหวไปตามทำนองและประโยคเพลงได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.85
3. เคลื่อนไหวตามเสียงที่ได้ยิน ตามลักษณะของเสียง เช่น การเคาะไม้ เคาะโลหะ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.85
4. แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในการเคลื่อนไหวเลียนเสียงธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.80
5. ใช้การเคลื่อนไหวแสดงถึงความเข้าใจของระดับเสียงที่ได้ยินว่าดัง-เบากว่า สูงต่ำมีค่าเฉลี่ยที่ 3.80
6. เคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง โดยการเดินช้า เดินธรรมดา วิ่ง ควบ กระโดด แกว่งตัว โยกตัว กระโดดแบบ Hop หรือ แบบ Skip ได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.75
7. เคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ คิดทำทางด้วยตนเองประกอบบทเพลงที่กำหนดมาให้ได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.68

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้าน
หลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย เรียงอันดับ
จากมากไปน้อย ดังนี้

ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามจังหวะของทำนอง และ จังหวะเคาะของทุกๆ เพลงได้	4.12	0.67	มาก
ใช้การเคลื่อนไหวให้เห็นถึงความเข้าใจของระดับ เสียงที่ได้ยินว่าดังกว่า เบากว่า สูงต่ำ	4.05	0.67	มาก
เคลื่อนไหวไปตามทำนองและประโยคเพลงได้อย่าง ถูกต้อง	4.03	0.61	มาก
เคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง โดยการเดินช้า เดิน ธรรมดา วิ่ง ควบ กระโดด แกว่งตัว โยกตัว กระโดด แบบ Hop หรือ แบบ Skip ได้	3.98	0.68	มาก
เคลื่อนไหวตามเสียงที่ได้ยิน ตามลักษณะของเสียง เช่น การเคาะไม้ เคาะโลหะ	3.97	0.58	มาก
แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในการเคลื่อนไหวเลียน เสียงธรรมชาติ	3.93	0.78	มาก
เคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ คิดทำทางด้วยตนเอง ประกอบบทเพลงที่กำหนดมาให้ได้	3.93	0.63	มาก
รวม	4.00	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ภาพรวมระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีใน
ด้านหลักสูตร ต่อทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 4.00 อยู่ในระดับมาก

โดยทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกายที่ผู้ปกครองพึงพอใจมากที่สุด เรียงอันดับจากมาก
ไปน้อย ดังนี้

1. ใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามจังหวะของทำนอง และจังหวะเคาะของทุกๆ เพลงได้ มี
ค่าเฉลี่ยที่ 4.12

2. ใช้การเคลื่อนไหวให้เห็นถึงความเข้าใจของระดับเสียงที่ได้ยินว่าดังกว่า เบากว่า สูงต่ำ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.05
3. เคลื่อนไหวไปตามทำนองและประโยคเพลงได้อย่างถูกต้องมีค่าเฉลี่ยที่ 4.03
4. เคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง โดยการเดินช้า เดินธรรมดา วิ่ง ควบ กระโดด แกว่งตัว โยกตัว กระโดดแบบ Hop หรือ แบบ Skip ได้มีค่าเฉลี่ยที่ 3.98
5. เคลื่อนไหวตามเสียงที่ได้ยิน ตามลักษณะของเสียง เช่น การเกาะไม้ เกาะโลหะมีค่าเฉลี่ยที่ 3.97
6. แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในการเคลื่อนไหวเลียนเสียงธรรมชาติมีค่าเฉลี่ยที่ 3.93
7. เคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ คิดท่าทางด้วยตนเองประกอบบทเพลงที่กำหนดมาให้ได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.93

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้าน
หลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการฟัง เรียงอันดับจาก มากไปน้อย
ดังนี้

ทักษะด้านการฟัง	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
แยกแยะฟังเสียงสูง-ต่ำ ดัง-ค่อย เร็ว-ช้า	3.95	1.10	มาก
ฟังเสียงของธรรมชาติแล้วบอกได้ว่าเป็นเสียงอะไร	3.77	1.09	มาก
ฟังแล้วเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน	3.75	1.22	มาก
ฟังประโยคคำถาม-คิดประโยคคำตอบ และสื่อออกมาโดยใช้เครื่องดนตรีหรือร่างกายได้ตอบได้	3.57	1.17	มาก
ฟังแล้วสามารถแปลความหมายเป็นภาพลายเส้น (Graphic Notation) หรือการฟังเสียงที่ตนได้ยิน จากนั้นใช้วิธีทำแบบฝึกหัดจากภาพลายเส้นที่มีสัญลักษณ์แตกต่างกัน โดยนักเรียนจะเป็นผู้เลือกภาพ สัญลักษณ์ที่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน	3.47	1.26	มาก
รวม	3.70	1.07	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ภาพรวมระดับความคาดหวังของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีใน ด้านหลักสูตร ต่อทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 3.70 อยู่ในระดับมาก

โดยทักษะด้านการฟังร่างกายที่ผู้ปกครองคาดหวังมากที่สุด เรียงอันดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. แยกแยะฟังเสียงสูง-ต่ำ ดัง-ค่อย เร็ว-ช้า มีค่าเฉลี่ยที่ 3.95
2. ฟังเสียงของธรรมชาติแล้วบอกได้ว่าเป็นเสียงอะไร มีค่าเฉลี่ยที่ 3.77
3. ฟังแล้วเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.75
4. ฟังประโยคคำถาม-คิดประโยคคำตอบ และสื่อออกมาโดยใช้เครื่องดนตรีหรือร่างกาย ได้ตอบได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.57
5. ฟังแล้วสามารถแปลความหมายเป็นภาพลายเส้น (Graphic Notation) หรือการฟังเสียงที่ตนได้ยิน จากนั้นใช้วิธีทำแบบฝึกหัดจากภาพลายเส้นที่มีสัญลักษณ์แตกต่างกัน โดยนักเรียน จะเป็นผู้เลือกภาพ สัญลักษณ์ที่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.47

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนดนตรีใน ด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ทักษะด้านการฟัง เรียงอันดับจาก มากไป น้อย ดังนี้

ทักษะด้านการฟัง	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ฟังแล้วเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน	4.13	0.68	มาก
ฟังเสียงของธรรมชาติแล้วบอกได้ว่าเป็นเสียงอะไร	4.10	0.66	มาก
แยกแยะฟังเสียงสูง-ต่ำ ดัง-ค่อย เร็ว-ช้า	4.08	0.65	มาก
ฟังประโยคคำถาม-คิดประโยคคำตอบ และสื่อออกมาโดยใช้เครื่องดนตรีหรือร่างกายได้ตอบได้	3.92	0.74	มาก
ฟังแล้วสามารถแปลความหมายเป็นภาพลายเส้น (Graphic Notation) หรือการฟังเสียงที่ตนได้ยิน จากนั้นใช้วิธีทำแบบฝึกหัดจากภาพลายเส้นที่มีสัญลักษณ์แตกต่างกัน โดยนักเรียนจะเป็นผู้เลือกภาพ สัญลักษณ์ที่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน	3.70	0.74	มาก
รวม	3.99	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ภาพรวมระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีใน ด้านหลักสูตร ต่อทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 3.99 อยู่ในระดับมาก

โดยทักษะด้านการฟังร่างกายที่ผู้ปกครองพึงพอใจมากที่สุด เรียงอันดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. ฟังแล้วเลียนแบบเสียงที่ได้ยินมีค่าเฉลี่ยที่ 4.13
2. ฟังเสียงของธรรมชาติแล้วบอกได้ว่าเป็นเสียงอะไร มีค่าเฉลี่ยที่ 4.10
3. แยกแยะฟังเสียงสูง-ต่ำ ดัง-ค่อย เร็ว-ช้า มีค่าเฉลี่ยที่ 4.08
4. ฟังประโยคคำถาม-คิดประโยคคำตอบ และสื่อออกมาโดยใช้เครื่องดนตรีหรือร่างกาย ได้ตอบได้ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.92
5. ฟังแล้วสามารถแปลความหมายเป็นภาพลายเส้น (Graphic Notation) หรือการฟังเสียงที่ตนได้ยิน จากนั้นใช้วิธีทำแบบฝึกหัดจากภาพลายเส้นที่มีสัญลักษณ์แตกต่างกัน โดยนักเรียนจะเป็นผู้เลือกภาพ สัญลักษณ์ที่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.70

ตอนที่ 4 ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงาน และการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ จำแนกรายข้อ

ความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
จัดครูผู้สอนที่มีจิตวิทยาในการสอนและใช้อย่างเหมาะสมกับเด็ก	4.50	0.54	มากที่สุด
จัดครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถเพื่อสอนเด็ก	4.45	0.50	มากที่สุด
จัดครูผู้สอนที่ใช้วิธีการสอนที่ทันสมัยพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ	4.43	0.56	มากที่สุด
เป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษาดนตรีในระดับสูงขึ้นไป	4.42	0.77	มากที่สุด

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้าน
การบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้านการ บริหารงานและการจัดการเรียน การสอนของสถาบันฯ	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ความสำคัญการจัดสถานที่เรียนให้เหมาะสม (ขนาดห้องกับจำนวน, การตกแต่ง, การจัดบอร์ด เกี่ยวกับดนตรี, สื่อการเรียน, สภาพแวดล้อมที่ดี)	4.40	0.59	มากที่สุด
มีการพัฒนาหลักสูตรฯ ให้ทันสมัยเหมาะสม	4.33	0.60	มากที่สุด
พัฒนาเผยแพร่ หลักสูตร "ร้อง เล่น เต้น ฟัง" ให้ เป็นระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น	4.33	0.84	มากที่สุด
จัดผู้เชี่ยวชาญดูแลและให้คำปรึกษากับท่านเมื่อเกิด มีข้อสงสัยหรือปรึกษาด้านการเรียนการสอน	4.27	0.82	มากที่สุด
วางแผนหลักสูตรฯ ให้เหมาะสม	4.25	0.73	มากที่สุด
มีการวัดผลและประเมินผลที่เป็นระบบ มาตรฐาน	4.18	1.03	มาก
จัดทำเอกสาร ตำรา เทปเพลง แผ่นเสียง เพิ่มขึ้นเพื่อ ประกอบและส่งเสริมการเรียนของบุตรหลาน	4.18	0.89	มาก
เป็นหลักสูตรช่วยให้ค้นพบศักยภาพทางดนตรี	4.12	1.15	มาก
จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ อาทิ การจัด นิทรรศการดนตรีกับเด็ก การแสดงต่อสาธารณชน	3.85	1.15	มาก
รวม	4.29	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ภาพรวมระดับความคาดหวังของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีใน
ด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ มีค่าเฉลี่ย 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุด

โดยด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ ที่ผู้ปกครองคาดหวัง
มากที่สุด เรียงอันดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. จัดครูผู้สอนที่มีจิตวิทยาในการสอนและใช้เหมาะสมกับเด็ก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.50
2. จัดครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถเพื่อสอนเด็ก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.45

3. จัดครูผู้สอนที่ใช้วิธีการสอนที่ทันสมัยพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.43
4. เป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษาดนตรีในระดับสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยที่ 4.42
5. ความสำคัญการจัดสถานที่เรียนให้เหมาะสม (ขนาดห้องกับจำนวน, การตกแต่ง, การจัดบอร์ดเกี่ยวกับดนตรี, สื่อการเรียน, สภาพแวดล้อมที่ดี) มีค่าเฉลี่ยที่ 4.40
6. มีการพัฒนาหลักสูตรฯ ให้ทันสมัยเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยที่ 4.33
7. พัฒนาเผยแพร่ หลักสูตร "ร้อง เล่น เต้น ฟัง" ให้เป็นระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยที่ 4.33
8. จัดผู้เชี่ยวชาญดูแลและให้คำปรึกษากับท่านเมื่อเกิดมีข้อสงสัยหรือปรึกษาด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.27
9. วางแผนหลักสูตรฯ ให้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยที่ 4.25
10. มีการวัดผลและประเมินผลที่เป็นระบบ มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.18
11. จัดทำเอกสาร ตำรา เทปเพลง แผ่นเสียง เพิ่มขึ้นเพื่อประกอบและส่งเสริมการเรียนของบุตรหลาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.18
12. เป็นหลักสูตรช่วยให้ค้นพบศักยภาพทางดนตรี มีค่าเฉลี่ยที่ 4.12
13. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ อาทิ การจัดนิทรรศการดนตรีกับเด็ก การแสดงต่อสาธารณชน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.85

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้าน การบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ จำแนกรายข้อ เรียงจากมาก ไปน้อย

ความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงาน และการจัดการเรียน การสอนของสถาบันฯ	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
จัดครูผู้สอนที่มีจิตวิทยาในการสอนและใช้อย่าง เหมาะสมกับเด็ก	4.30	0.53	มากที่สุด
เป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษาดนตรีใน ระดับสูงขึ้น	4.25	0.57	มากที่สุด
จัดครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถเพื่อสอนเด็ก	4.22	0.61	มากที่สุด
จัดครูผู้สอนที่ใช้วิธีการสอนที่ทันสมัยพัฒนาการเรียน การสอนอยู่เสมอ	4.15	0.55	มาก
มีการพัฒนาหลักสูตรฯ ให้ทันสมัยเหมาะสม	4.12	0.61	มาก
พัฒนาเผยแพร่ หลักสูตร "ร้อง เล่น เต้น ฟัง" ให้เป็น ระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น	4.10	0.63	มาก
วางแผนหลักสูตรฯ ให้เหมาะสม	4.10	0.63	มาก
เป็นหลักสูตรที่ช่วยทำให้ค้นพบศักยภาพทางดนตรี	4.07	0.71	มาก
จัดผู้เชี่ยวชาญดูแลและให้คำปรึกษากับท่านเมื่อเกิดมีข้อ สงสัยหรือปรึกษาด้านการเรียนการสอน	3.98	0.70	มาก
จัดทำเอกสาร ตำรา เทปเพลง แผ่นเสียง เพิ่มขึ้นเพื่อ ประกอบและส่งเสริมการเรียนของบุตรหลาน	3.92	0.74	มาก
มีการวัดผลและประเมินผลที่เป็นระบบ มาตรฐาน	3.90	0.75	มาก
ความสำคัญการจัดสถานที่เรียนให้เหมาะสม (ขนาด ห้องกับจำนวน, การตกแต่ง, การจัดบอร์ดเกี่ยวกับ ดนตรี, สื่อการเรียน, สภาพแวดล้อมที่ดี)	3.80	0.71	มาก
จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ความสามารถ อาทิ การจัด นิทรรศการดนตรีกับเด็ก การแสดงต่อสาธารณชน	3.78	0.69	มาก
รวม	4.05	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ภาพรวมระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ มีค่าเฉลี่ย 4.05 อยู่ในระดับมาก

โดยด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ ที่ผู้ปกครองพึงพอใจมากที่สุด เรียงอันดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. จัดครูผู้สอนที่มีจิตวิทยาในการสอนและใช้เหมาะสมกับเด็ก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.30
2. เป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษาดนตรีในระดับสูงขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยที่ 4.25
3. จัดครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถเพื่อสอนเด็ก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.22
4. จัดครูผู้สอนที่ใช้วิธีการสอนที่ทันสมัยพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.15
5. มีการพัฒนาหลักสูตรฯ ให้ทันสมัยเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยที่ 4.12
6. พัฒนาเผยแพร่ หลักสูตร "ร้อง เล่น เต้น ฟัง" ให้เป็นระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยที่ 4.10
7. วางแผนหลักสูตรฯ ให้เหมาะสมมีค่าเฉลี่ยที่ 4.10
8. เป็นหลักสูตรที่ช่วยทำให้ค้นพบศักยภาพทางดนตรีมีค่าเฉลี่ยที่ 4.07
9. จัดผู้เชี่ยวชาญดูแลและให้คำปรึกษากับท่านเมื่อเกิดมีข้อสงสัยหรือปรึกษาด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.98
10. จัดทำเอกสาร ตำรา เทปเพลง แผ่นเสียง เพิ่มขึ้นเพื่อประกอบและส่งเสริมการเรียนของบุตรหลานมีค่าเฉลี่ยที่ 3.92
11. มีการวัดผลและประเมินผลที่เป็นระบบ มาตรฐานมีค่าเฉลี่ยที่ 3.90
12. ความสำคัญการจัดสถานที่เรียนให้เหมาะสม (ขนาดห้องกับจำนวน, การตกแต่ง, การจัดบอร์ดเกี่ยวกับดนตรี, สื่อการเรียน, สภาพแวดล้อมที่ดี) มีค่าเฉลี่ยที่ 3.80
13. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ความสามารถ อาทิ การจัดนิทรรศการดนตรีกับเด็ก การแสดงต่อสาธารณชน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.78

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจที่ผู้ปกครองได้รับจากการส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันดนตรีดนตรี

1. ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

H_0 : ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี ไม่มีความแตกต่างกัน

H_1 : ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี

	ระดับ	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี	ความคาดหวัง	4.06	0.76	1.02	0.31
	ความพึงพอใจ	3.93	0.55		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี โดยใช้การทดสอบทางสถิติ t-test เพื่อการทดสอบสมมติฐาน เนื่องจากค่า Sig. > 0.05 จึงสรุปได้ว่า ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี ไม่มีความแตกต่างกัน

2. ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

H_0 : ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ไม่มีความแตกต่างกัน

H_1 : ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี

ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี	ระดับ	\bar{X}	t	Sig.
ทักษะด้านการร้อง	ความคาดหวัง	3.69	-1.17	0.25
	ความพึงพอใจ	3.88		
ทักษะด้านการเล่นดนตรี	ความคาดหวัง	3.78	-1.18	0.24
	ความพึงพอใจ	3.95		
ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย	ความคาดหวัง	3.81	-1.37	0.17
	ความพึงพอใจ	4.00		
ทักษะด้านการฟัง	ความคาดหวัง	3.70	-1.85	0.07
	ความพึงพอใจ	3.99		
รวม	ความคาดหวัง	3.75	-1.50	0.14
	ความพึงพอใจ	3.96		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี โดยใช้การทดสอบทางสถิติ t-test เพื่อการทดสอบสมมติฐาน เนื่องจากค่า Sig. > 0.05 ทุกข้อ จึงสรุปได้ว่าความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรีทุกด้าน คือ ทักษะด้านการร้อง ทักษะด้านการเล่นดนตรี ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย และทักษะด้านการฟัง ไม่มีความแตกต่างกัน

3. ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 วิเคราะห์โดยใช้ t-test

H_0 : ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ ไม่มีความแตกต่างกัน

H_1 : ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ

ความคาดหวังและความพึงพอใจในการ	ระดับ	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
เรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ	ความคาดหวัง	4.29	0.59	2.46*	0.02
	ความพึงพอใจ	4.05	0.44		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ โดยใช้การทดสอบทางสถิติ t-test เพื่อการทดสอบสมมติฐาน เนื่องจากค่า Sig. < 0.05 จึงสรุปได้ว่า ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานเรียนดนตรีเด็กเล็ก กรณีศึกษา : หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตการดนตรี เป็นการศึกษาเชิงสำรวจซึ่งในที่นี้ จะดำเนินการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษา และทราบถึงความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรี เด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง ณ สถาบันจินตการดนตรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตการดนตรี ช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม

โดยกลุ่มประชากรที่นำมาศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 60 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 4 ตอน คือ (1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี (3) ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี และ(4) ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย 4 ตอน คือ (1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี (3) ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี และ(4) ข้อมูลความคาดหวังและ

ความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ
วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และส่วนที่ 2) การวิเคราะห์
เปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจที่ผู้ปกครองได้รับจากการส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรี
เด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตนาการดนตรี

ประกอบด้วย 3 ข้อ คือ (1) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจในการ
เรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี (2) ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้าน
หลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี และ(3) ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีใน
ด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ วิเคราะห์โดยหาค่าสถิติทดสอบหา
ความแตกต่างค่า t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง 2 กลุ่ม

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ผู้ปกครองกลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.67 ซึ่งมีจำนวนมากกว่าเพศชาย ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 18.33
- ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.00 เป็นระดับปริญญาโท ร้อยละ 38.8 เป็นระดับปริญญาตรี
- รายได้ครอบครัวต่อเดือนสูงกว่า 100,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 53.33
- ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่ได้มีความสามารถในการเล่นดนตรี ร้อยละ 56.67 แต่ให้ความสนใจและสนับสนุนการเรียนดนตรีของบุตรหลานเช่นเดียวกันกับผู้ปกครองที่มีความสามารถทางดนตรี ร้อยละ 43.33
- ช่วงชั้นเรียนที่บุตรหลานเรียนดนตรี ณ สถาบันแห่งนี้ส่วนใหญ่อยู่ในชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 55 ช่วงชั้นปีที่ 2 อยู่ที่ร้อยละ 45
- บุตรหลานไม่เคยเรียนดนตรีจากสถาบันอื่น ร้อยละ 63.33 เคยเรียนมาจากที่อื่นก่อนย้ายเข้ามาเรียนที่นี้อยู่ที่ร้อยละ 36.67

ตอนที่ 2 ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีด้านคุณค่าของดนตรี

ตารางที่ 5.1 อันดับความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี

ความคาดหวังในการเรียนดนตรี ในด้านคุณค่าของดนตรี	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	อันดับ
-ด้านการผ่อนคลายความเครียด	4.42	0.93	1
-ด้านการพัฒนาสมาธิ	4.42	0.81	2
-ด้านส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี	4.35	0.84	3
-ด้านการลดความก้าวร้าว	4.30	1.03	4
-ด้านพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์	4.27	0.80	5
-ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	4.20	0.82	6
-ด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.17	0.72	7
-ด้านการพัฒนาสติปัญญา	4.12	0.90	8
-ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.07	1.06	9
-ด้านการตระหนักในหน้าที่ มีระเบียบวินัย	4.03	1.09	10
-ด้านความกล้าแสดงออก	4.02	0.91	11
-ด้านบุคลิกภาพที่ดี	3.98	0.95	12
-ด้านความรับผิดชอบ	3.90	1.10	13
-ด้านสุนทรีย์	3.85	1.09	14
-ด้านส่วนเสริมให้เด็กอยู่ในสังคมที่ดี	3.68	1.09	15
-ด้านการเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน	3.65	1.12	16
-ด้านความเป็นผู้นำ	3.55	1.23	17

ตารางที่ 5.2 อันดับความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี

ความพึงพอใจในการเรียนดนตรี ในด้านคุณค่าของดนตรี	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	อันดับ
-ด้านการพัฒนาสมาธิ	4.13	0.72	1
-ด้านการลดความก้าวร้าว	4.10	0.77	2
-ด้านการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี	4.08	0.74	3
-ด้านการผ่อนคลายความเครียด	4.07	0.69	4
-ด้านพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์	4.00	0.66	5
-ด้านการพัฒนาสติปัญญา	3.98	0.62	6
-ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.95	0.67	7
-ด้านพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	3.95	0.70	8
-ด้านความกล้าแสดงออก	3.95	0.72	9
-ด้านสุนทรีย์	3.93	0.71	10
-ด้านการตระหนักในหน้าที่	3.93	0.80	11
-ด้านบุคลิกภาพ	3.92	0.72	12
-ด้านใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3.92	0.74	13
-ด้านความรับผิดชอบ	3.85	0.63	14
-ด้านการส่งเสริมให้อยู่ในสังคมที่ดี	3.85	0.73	15
-ด้านพัฒนาความเป็นผู้นำ	3.65	0.68	16
-ด้านการเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน	3.62	0.78	17

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจในด้านคุณค่าของดนตรี อยู่ในระดับมากในทุก ๆ ด้านที่ผู้วิจัยได้มีการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม เมื่อพิจารณาถึง 5 อันดับแรกทั้ง ในระดับความคาดหวังและความพึงพอใจพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังให้บุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็ก แห่งนี้เพื่อ ใช้ประโยชน์จากคุณค่าของดนตรีในเกี่ยวกับการพัฒนาด้านอารมณ์ของบุตรหลานมากเป็นอันดับหนึ่ง สอดคล้องกับความพึงพอใจที่ผู้ปกครองได้รับที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนและใช้ดนตรีในการพัฒนาอารมณ์ให้กับบุตรหลานเช่นกัน ในขณะที่เดียวกันผู้ปกครองยังให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากคุณค่าของดนตรี

ในการพัฒนาด้านอื่น ๆ ของเด็ก ในอันดับรองลงมา อันได้แก่ ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์, การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์, การพัฒนาสติปัญญา, การมีระเบียบวินัย, การกล้าแสดงออก เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจในด้านคุณค่าของดนตรี ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว ล้วนแล้วแต่เป็นการคาดหวังในการใช้ประโยชน์จากดนตรีในด้านการพัฒนาซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของบุตรหลานทั้งสิ้น หากแต่เมื่อพิจารณาในด้านความเป็นดนตรี ได้แก่ ด้านสุนทรียะ(อันดับที่14) ด้านการใช้ดนตรีเป็นส่วนเสริมให้เด็กอยู่ในสังคมที่ดี (อันดับที่15) ด้านการเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน (อันดับ16) กลับพบว่า อันดับความคาดหวังของผู้ปกครองยังไม่สูงเมื่อเทียบกับด้านที่เป็นตัวส่งเสริม พัฒนาศักยภาพของเด็กในด้านความเป็นมนุษย์ ในขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาอันดับความพึงพอใจทั้งในด้านสุนทรียะ(อันดับที่10) ด้านการใช้ดนตรีเป็นส่วนเสริมให้เด็กอยู่ในสังคมที่ดี (อันดับที่15) และด้านการเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน (อันดับ17) พบว่า ด้านสุนทรียะ เมื่อเรียนแล้ว ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากขึ้นเมื่อเทียบกับอันดับความคาดหวัง ในขณะที่ ด้านการใช้ดนตรีเป็นส่วนเสริมให้เด็กอยู่ในสังคมที่ดีอยู่ที่อันดับเดิม และด้านการเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน กลับพึงพอใจน้อยลง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 3 ความคาดหวังและความพึงพอใจในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี

ตารางที่ 5.3 อันดับความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรี ในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี

ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี	ความคาดหวัง			ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	\bar{X}	S.D.	อันดับ
ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย	3.81	0.98	1	4.00	0.51	1
ทักษะด้านการเล่นดนตรี	3.78	1.01	2	3.95	0.59	3
ทักษะด้านการฟัง	3.70	1.07	3	3.99	0.55	2
ทักษะด้านการร้อง	3.69	1.14	4	3.88	0.58	4

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นทักษะที่ได้ในทางดนตรีที่ผู้ปกครองคาดหวังและพึงพอใจมากที่สุด โดยทักษะด้านการร้อง เป็นทักษะที่ผู้ปกครองคาดหวังและพึงพอใจเป็นอันดับสุดท้าย เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากกว่าเมื่อเทียบกับความคาดหวังในทักษะทางดนตรีที่ได้จากหลักสูตรในทุก ๆ ด้าน แสดงให้เห็นถึง การยอมรับในหลักสูตร “ร้อง เล่น เดิน ฟัง” ของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียน ณ สถาบันแห่งนี้

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 5.4 อันดับความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี
ทักษะด้านการร้อง

ทักษะด้านการร้อง	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ตระหนักถึงการร้องเพลงว่าถูกต้องตามทำนองเพลงที่กำหนดให้	3.87	1.23	1
พัฒนาระดับเสียงที่ตนร้องได้ คือ สามารถร้องได้ทั้งสูง กลาง ต่ำ ตามที่ น่าจะเป็นไปตามคีย์ของเพลง	3.82	1.14	2
ร้องเพลงและควบคุมออกเสียงให้มีระดับดัง-เบาได้	3.68	1.21	3
ร้องเพลงได้ชัดถ้อยชัดคำ	3.57	1.21	4
ร้องคำควบกล้ำได้ถูกต้อง เอื้อนเสียงได้ถูกต้อง	3.52	1.21	5

ตารางที่ 5.5 อันดับความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี
ทักษะด้านการร้อง

ทักษะด้านการร้อง	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ตระหนักถึงการร้องเพลงว่าถูกต้องตามทำนองเพลงที่กำหนดให้	4.08	0.62	1
พัฒนาระดับเสียงที่ตนร้องได้ คือ สามารถร้องได้ทั้งสูง กลาง ต่ำ ตามที่ น่าจะเป็น ไปตามคีย์ของเพลง	3.92	0.65	2
ร้องเพลงได้ชัดถ้อยชัดคำ	3.83	0.67	3
ร้องเพลงและควบคุมออกเสียงให้มีระดับดัง-เบาได้	3.82	0.72	4
ร้องคำควบกล้ำได้ถูกต้อง เอื้อนเสียงได้ถูกต้อง	3.77	0.72	5

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจในทักษะด้านการร้องในด้านตระหนักถึงการร้องเพลงว่าถูกต้องตามทำนองเพลงที่กำหนดให้ มากเป็นอันดับแรก และให้ความสำคัญกับการร้องคำควบกล้ำได้ถูกต้อง เอื้อนเสียงได้ถูกต้อง เป็นอันดับสุดท้าย ในขณะที่เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนความคาดหวังและความพึงพอใจ พบว่า ระดับคะแนนความพึงพอใจมากกว่า ระดับคะแนนความคาดหวังในทักษะดนตรีด้านการร้องในทุก ๆ ข้อ แสดงให้เห็นถึงการยอมรับของผู้ปกครองในหลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” ของสถาบันจินตการดนตรี ต่อการให้หลักสูตร ช่วยพัฒนาทักษะทางดนตรีในการร้องของบุตรหลานของตน

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 5.6 อันดับความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี
ทักษะด้านการเล่นดนตรี

ทักษะด้านการเล่นดนตรี	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
รู้จักการเล่นเครื่องดนตรีประเภทให้จังหวะต่างๆ ได้	3.85	1.12	1
รู้จักการใช้ร่างกายตนเองในการทำจังหวะประกอบดนตรี	3.82	1.03	2
ใช้เครื่องดนตรีในการสร้างเสียง บนพื้นฐานความเข้าใจในองค์ประกอบของเสียง คือ รู้จักการทำดั่ง-เบา, ล้วน-ยาว	3.80	1.16	3
หยิบจับเครื่องดนตรี รวมไปถึงวิธีการเล่น เครื่องดนตรีแต่ละชนิด เป็นไปอย่างถูกต้อง	3.73	1.07	4
สามารถเล่นดนตรีเป็นวงร่วมกับผู้อื่นได้	3.73	1.12	5
เข้าใจการเล่นโต้ตอบกันระหว่างเครื่องดนตรีของตนกับของเพื่อนได้	3.72	1.14	6

ตารางที่ 5.7 อันดับความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ด้านทักษะด้านการเล่นดนตรี

ทักษะด้านการเล่นดนตรี	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
รู้จักการเล่นเครื่องดนตรีประเภทให้จังหวะต่างๆ ได้	4.00	0.69	1
รู้จักการใช้ร่างกายตนเองในการทำจังหวะประกอบดนตรี	4.05	0.70	2
ใช้เครื่องดนตรีในการสร้างเสียง บนพื้นฐานความเข้าใจในองค์ประกอบของเสียง คือ รู้จักการทำดั่ง-เบา, ตื้น-ยาว	4.07	0.66	3
หยิบจับเครื่องดนตรี รวมไปถึงวิธีการเล่น เครื่องดนตรีแต่ละชนิด เป็นไปอย่างถูกต้อง	3.98	0.75	4
เข้าใจการเล่นโต้ตอบกันระหว่างเครื่องดนตรีของตนกับของเพื่อนได้	3.83	0.74	5
สามารถเล่นดนตรีเป็นวงร่วมกับผู้อื่นได้	3.78	0.76	6

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจในทักษะด้านการเล่นดนตรีในด้านรู้จักการเล่นเครื่องดนตรีประเภทให้จังหวะต่างๆ ได้ มากเป็นอันดับแรก โดยให้ความสำคัญกับการเข้าใจการเล่นโต้ตอบกันระหว่างเครื่องดนตรีของตนกับของเพื่อนได้ และสามารถเล่นดนตรีเป็นวงร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นอันดับท้าย ในขณะที่เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนความคาดหวังและความพึงพอใจ พบว่า ระดับคะแนนความพึงพอใจมากกว่า ระดับคะแนนความคาดหวังในทักษะดนตรีด้านการเล่นดนตรีในทุก ๆ ข้อ แสดงให้เห็นถึงการยอมรับของผู้ปกครองในหลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” ของสถาบันจินตการดนตรี ต่อการให้หลักสูตร ฯ ช่วยพัฒนาทักษะทางดนตรีในการเล่นดนตรีของบุตรหลานของตน

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 5.8 อันดับความคาดหวังในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี
ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย

ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามจังหวะของท่านอง และ จังหวะเคาะของทุกๆ เพลงได้	3.92	0.96	1
เคลื่อนไหวไปตามท่านองและประโยคเพลงได้อย่าง ถูกต้อง	3.85	1.07	2
เคลื่อนไหวตามเสียงที่ได้ยิน ตามลักษณะของเสียง เช่น การเคาะไม้ เคาะโลหะ	3.85	1.04	3
แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในการเคลื่อนไหวเลียน เสียงธรรมชาติ	3.80	1.01	4
ใช้การเคลื่อนไหวให้เห็นถึงความเข้าใจของระดับ เสียงที่ได้ยินว่าดังกว่า เบากว่า สูงต่ำ	3.80	1.12	5
เคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง โดยการเดินช้า เดิน ธรรมดา วิ่ง ควบ กระโดด แกว่งตัว โยกตัว กระโดด แบบ Hop หรือ แบบ Skip ได้	3.75	1.11	6
เคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ คิดทำทางด้วยตนเอง ประกอบบทเพลงที่กำหนดมาให้ได้	3.68	1.16	7

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 5.9 อันดับ ความพึงพอใจในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี
ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย

ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามจังหวะของท่านอง และจังหวะเคาะของทุกๆ เพลงได้	4.12	0.67	1
ใช้การเคลื่อนไหวให้เห็นถึงความเข้าใจของระดับเสียงที่ได้ยินว่าดังกว่า เบากว่า สูงต่ำ	4.05	0.67	2
เคลื่อนไหวไปตามท่านองและประโยคเพลง ได้อย่างถูกต้อง	4.03	0.61	3
เคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง โดยการเดินช้า เดินธรรมดา วิ่ง ควบ กระโดด แก้วแก้ว โยกตัว กระโดดแบบ Hop หรือ แบบ Skip ได้	3.98	0.68	4
เคลื่อนไหวตามเสียงที่ได้ยิน ตามลักษณะของเสียง เช่น การเคาะไม้ เคาะโลหะ	3.97	0.58	5
แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในการเคลื่อนไหวเลียนเสียงธรรมชาติ	3.93	0.78	6
เคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ คิดทำทางด้วยตนเอง ประกอบบทเพลงที่กำหนดมาให้ได้	3.93	0.63	7

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจในทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกายในด้านการใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามจังหวะของท่านอง และจังหวะเคาะของทุกๆ เพลงมากเป็นอันดับแรก โดยให้ความสำคัญกับการเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ คิดทำทางด้วยตนเองประกอบบทเพลงที่กำหนดมาให้ได้ เป็นอันดับท้าย ในขณะที่เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนความคาดหวังและความพึงพอใจ พบว่า ระดับคะแนนความพึงพอใจมากกว่า ระดับคะแนนความคาดหวังในทักษะดนตรีด้านการเล่นดนตรีในทุก ๆ ข้อ แสดงให้เห็นถึงการยอมรับของผู้ปกครองใน

หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” ของสถาบันจินตนาการดนตรี ต่อการให้หลักสูตร ฯ ช่วยพัฒนาทักษะทางดนตรีในด้านการเคลื่อนไหวร่างกายของบุตรหลานของตน

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 5.10 อันดับ ความคาดหวังในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี
ทักษะด้านการฟัง

ทักษะด้านการฟัง	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
แยกแยะฟังเสียงสูง-ต่ำ ดัง-ค่อย เร็ว-ช้า	3.95	1.10	1
ฟังเสียงของธรรมชาติแล้วบอกได้ว่าเป็นเสียงอะไร	3.77	1.09	2
ฟังแล้วเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน	3.75	1.22	3
ฟังประโยคคำถาม-คิดประโยคคำตอบ และสื่อออกมาโดยใช้เครื่องดนตรีหรือร่างกายได้ตอบได้	3.57	1.17	4
ฟังแล้วสามารถแปลความหมายเป็นภาพลายเส้น (Graphic Notation) หรือการฟังเสียงที่ตนได้ยิน จากนั้นใช้วิธีทำแบบฝึกหัดจากภาพลายเส้นที่มีสัญลักษณ์แตกต่างกัน โดยนักเรียนจะเป็นผู้เลือกภาพ สัญลักษณ์ที่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน	3.47	1.26	5

ตารางที่ 5.10 อันดับ ความพึงพอใจในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี (ต่อ)

ทักษะด้านการฟัง

ทักษะด้านการฟัง	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ฟังแล้วเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน	4.13	0.68	1
ฟังเสียงของธรรมชาติแล้วบอกได้ว่าเป็นเสียงอะไร	4.10	0.66	2
แยกแยะฟังเสียงสูง-ต่ำ ดัง-ค่อย เร็ว-ช้า	4.08	0.65	3
ฟังประโยคคำถาม-คิดประโยคคำตอบ และตั้งออกมาโดยใช้เครื่องดนตรีหรือร่างกายโต้ตอบได้	3.92	0.74	4
ฟังแล้วสามารถแปลความหมายเป็นภาพลายเส้น (Graphic Notation) หรือการฟังเสียงที่ตนได้ยิน จากนั้นใช้วิธีทำแบบฝึกหัดจากภาพลายเส้นที่มีสัญลักษณ์แตกต่างกัน โดยนักเรียนจะเป็นผู้เลือกภาพ สัญลักษณ์ที่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน	3.70	0.74	5

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาถึงอันดับความคาดหวังเปรียบเทียบกับอันดับความพึงพอใจ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงอันดับซึ่งไม่เคย เกิดขึ้นมาก่อนในการเปรียบเทียบอันดับความคาดหวังและความพึงพอใจในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ถือเป็นด้านเดียวในทั้งสี่ด้านของหลักสูตร ฯ ที่ผู้วิจัยพบว่าอันดับคะแนนความคาดหวังและความพึงพอใจในส่วนของอันดับแรกมีการเปลี่ยนแปลง โดย ในส่วนของความคาดหวัง ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับ การแยกแยะฟังเสียงสูง-ต่ำ ดัง-ค่อย เร็ว-ช้า มากเป็นอันดับแรก และให้ความสำคัญกับ การฟังแล้วสามารถแปลความหมายเป็นภาพลายเส้น (Graphic Notation) หรือการฟังเสียงที่ตนได้ยิน จากนั้นใช้วิธีทำแบบฝึกหัดจากภาพลายเส้นที่มีสัญลักษณ์แตกต่างกัน โดยนักเรียนจะเป็นผู้เลือกภาพ สัญลักษณ์ที่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน เป็นอันดับท้าย โดยเมื่อเรียนแล้ว ในส่วนของความพึงพอใจ ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับ การฟังแล้วเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน เป็นอันดับแรก ซึ่งแตกต่างจากความคาดหวัง ในขณะที่ การแยกแยะฟังเสียงสูง-ต่ำ ดัง-ค่อย เร็ว-ช้า ซึ่งเคยอยู่ในอันดับแรกของความคาดหวังกลับมีอันดับความพึงพอใจที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวัง โดยจัดอยู่ในอันดับที่สาม แม้กระนั้นเมื่อพิจารณาถึงระดับคะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจพบว่า ผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจที่สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวัง และคะแนนเฉลี่ยรวมของทั้งความคาดหวังและความพึงพอใจในทักษะด้านการฟังยังจัดอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 4 ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ

ตารางที่ 5.11 อันดับ ความคาดหวังในด้าน การบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ

ความคาดหวังในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ	ความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
จัดครูผู้สอนที่มีจิตวิทยาในการสอนและใช้อย่างเหมาะสมกับเด็ก	4.50	0.54	1
จัดครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถเพื่อสอนเด็ก	4.45	0.50	2
จัดครูผู้สอนที่ใช้วิธีการสอนที่ทันสมัยพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ	4.43	0.56	3
เป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษาดนตรีในระดับสูงขึ้น	4.42	0.77	4
ความสำคัญการจัดสถานที่เรียนให้เหมาะสม (ขนาดห้องกับจำนวน, การตกแต่ง, การจัดบอร์ดเกี่ยวกับดนตรี, สื่อการเรียน, สภาพแวดล้อมที่ดี)	4.40	0.59	5
มีการพัฒนาหลักสูตรฯ ให้ทันสมัยเหมาะสม	4.33	0.60	6
พัฒนาเผยแพร่ หลักสูตร "ร้อง เล่น เต้น ฟัง" ให้เป็นระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น	4.33	0.84	7
จัดผู้เชี่ยวชาญดูแลและให้คำปรึกษากับท่านเมื่อเกิดมีข้อสงสัยหรือปรึกษาด้านการเรียนการสอน	4.27	0.82	8
วางแผนหลักสูตรฯ ให้เหมาะสม	4.25	0.73	9
มีการวัดผลและประเมินผลที่เป็นระบบ มาตรฐาน	4.18	1.03	10
จัดทำเอกสาร ตำรา เทปเพลง แผ่นเสียง เพิ่มขึ้นเพื่อประกอบและส่งเสริมการเรียนของบุตรหลาน	4.18	0.89	11
เป็นหลักสูตรช่วยให้ค้นพบศักยภาพทางดนตรี	4.12	1.15	12
จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ อาทิ การจัดนิทรรศการดนตรีกับเด็ก การแสดงต่อสาธารณชน	3.85	1.15	13

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 5.12 อันดับ ความคาดหวังในด้าน การบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ

ความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านการ บริหารงานและการจัดการเรียน การสอนของสถาบันฯ	ความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
จัดครูผู้สอนที่มีจิตวิทยาในการสอนและใช้อย่าง เหมาะสมกับเด็ก	4.30	0.53	1
เป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษา ดนตรีในระดับสูงขึ้น	4.25	0.57	2
จัดครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถเพื่อสอนเด็ก	4.22	0.61	3
จัดครูผู้สอนที่ใช้วิธีการสอนที่ทันสมัยพัฒนาการ เรียนการสอนอยู่เสมอ	4.15	0.55	4
มีการพัฒนาหลักสูตรฯ ให้ทันสมัยเหมาะสม	4.12	0.61	5
พัฒนาเผยแพร่ หลักสูตร "ร้อง เล่น เดิน ฟัง" ให้ เป็นระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น	4.10	0.63	6
วางแผนหลักสูตรฯ ให้เหมาะสม	4.10	0.63	7
เป็นหลักสูตรที่ช่วยทำให้ค้นพบศักยภาพทางดนตรี	4.07	0.71	8
จัดผู้เชี่ยวชาญดูแลและให้คำปรึกษากับท่านเมื่อเกิด มีข้อสงสัยหรือปรึกษาด้านการเรียนการสอน	3.98	0.70	9
จัดทำเอกสาร ตำรา เทปเพลง แผ่นเสียง เพิ่มขึ้นเพื่อ ประกอบและส่งเสริมการเรียนของบุตรหลาน	3.92	0.74	10
มีการวัดผลและประเมินผลที่เป็นระบบ มาตรฐาน	3.90	0.75	11
ความสำคัญการจัดสถานที่เรียนให้เหมาะสม (ขนาดห้องกับจำนวน, การตกแต่ง, การจัดบอร์ด เกี่ยวกับดนตรี, สื่อการเรียน, สภาพแวดล้อมที่ดี)	3.80	0.71	12
จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ความสามารถ อาทิ การจัดนิทรรศการดนตรีกับเด็ก การแสดงต่อ สาธารณชน	3.78	0.69	13

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจด้านครูผู้สอนที่มีจิตวิทยาในการสอนเด็ก มากเป็นอันดับแรก และให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ความสามารถ อาทิ การจัดนิทรรศการดนตรีกับเด็ก การแสดงต่อสาธารณชนเป็นอันดับท้ายเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระดับค่าเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจในด้าน การบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ พบว่า ผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจลดลงในทุก ๆ ด้านเมื่อเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวังกับความพึงพอใจใน 5 อันดับแรก โดย ด้านครูผู้สอน ถือเป็นด้านที่ผู้ปกครองคาดหวังมากที่สุด ทั้งนี้ความพึงพอใจในด้านครูผู้สอนแม้จะมีระดับคะแนนค่าเฉลี่ยที่ลดลงแต่ยังถือว่ามีอันดับที่สลับกันไม่มาก โดย ด้านความคาดหวังในการจัดครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถเพื่อสอนเด็ก จาก (อันดับ2) มาเป็น (อันดับ3) ในความพึงพอใจ และด้านการจัดครูผู้สอนที่ใช้วิธีการสอนที่ทันสมัยพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ จาก (อันดับ3) มาเป็น(อันดับ4) ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงอันดับที่ลดลงนี้ มาจาก อันดับ 2 ของความพึงพอใจ ในด้านหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษาดนตรีในระดับสูงขึ้น จาก อันดับ4 ในความคาดหวัง เพิ่มขึ้นเป็นอันดับ 2 ในความพึงพอใจ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า มีความสัมพันธ์กันกับผลวิจัยที่แสดงออกมาในตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลและอภิปรายถึงการเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่ระดับคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจสูงกว่า ระดับความคาดหวัง ซึ่งให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในหลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” สูง ในด้านความพร้อมของหลักสูตร ในการส่งเสริมทักษะทางดนตรีของบุตรหลานและเป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษาดนตรีในระดับสูงขึ้น ต่อไป

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจที่ผู้ปกครองได้รับจากการส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตการดนตรี

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี มีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่มีความแตกต่างกัน

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรีทุกด้าน คือ ทักษะด้านการร้อง ทักษะด้านการเล่นดนตรี ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย และทักษะด้านการฟัง มีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่มีความแตกต่างกัน

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงาน และการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย

1. จากการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนในด้านคุณค่าของดนตรี พบว่า ผู้ปกครองมีระดับความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนในด้านคุณค่าของดนตรีอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการพัฒนาอารมณ์ สติปัญญา การรับผิดชอบ บุคลิกภาพที่ดี การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และด้านอื่น ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์จากดนตรีในทางอ้อม ในขณะที่ด้านที่มีความเกี่ยวข้องกับดนตรีโดยตรง เช่น ด้านสุนทรียะ การเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน และการใช้ดนตรีเป็นตัวส่งเสริมให้เด็กได้อยู่ในสังคมที่ดี เหล่านี้จากงานวิจัยพบว่า ผู้ปกครองให้ความคาดหวังและความพึงพอใจในอันดับที่รองลงมา ทางสถาบันควรให้ความสำคัญในจุดนี้

2. จากการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนในด้านหลักสูตรต่อทักษะทางดนตรีที่ได้รับ พบว่า ผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจมากกว่าระดับความคาดหวัง ในทุก ๆ ด้าน จากที่หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง ” ได้มีการจัดการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีการยอมรับและเชื่อมั่นในหลักสูตรดนตรีเด็กเล็ก ของทางสถาบันจินตการดนตรีว่า เป็นหลักสูตรที่ดีเหมาะสมนำมาใช้สอนบุตรหลานของตน ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ายินดีและน่าภูมิใจของทางสถาบัน รวมถึงให้มีกำลังใจในการดำเนินงาน และพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครองอย่างนี้ตลอดไป

3. จากการศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการเรียนดนตรี ในด้านการดำเนินงานของทางสถาบัน ฯ พบว่าด้านคุณภาพของผู้สอน และมาตรฐานของหลักสูตร เป็นด้านหลักที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญ มีระดับคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่ดีอยู่แล้ว แต่ในด้านการจัดสถานที่ สื่อในการเรียนการสอน การจัดผู้เชี่ยวชาญ ให้คำปรึกษาเมื่อผู้ปกครองเกิดข้อสงสัย หรือต้องการคำปรึกษาด้านการเรียนการสอน เหล่านี้ ยังมี ระดับความพึงพอใจที่น้อยกว่าความคาดหวัง หากสามารถปรับปรุงแก้ไขในด้านเหล่านี้ จะสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานทางสถาบัน ฯ ได้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการศึกษาเจตคติ ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการเรียนดนตรีของผู้ปกครองและนักเรียน โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพควบคู่กันไป โดยใช้เครื่องมือหลาย ๆ อย่างประกอบกันในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต พฤติกรรม เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงมากขึ้นและมีความคลาดเคลื่อนน้อย
2. ศึกษาเจตคติ ความคาดหวัง หรือความพึงพอใจต่อการเรียนดนตรีของผู้ปกครองและนักเรียน เปรียบเทียบระหว่างสถาบันจินตการดนตรีและสถาบันอื่นที่มีระบบการเรียนการสอนในลักษณะคล้ายคลึงกัน

ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เคาะ ฟัง
สถาบันจินตการดนตรี

THE EXPECTATION AND SATISFACTION OF PARENTS WHO SENT THEIR CHILDREN
TO STUDY FUNDAMENTAL MUSIC FOR CHILDREN COURSE AT CHINTAKARN
MUSIC INSTITUTE

พิมลมาศ พร้อมสุขกุล 4937847 MSMS/M

ศศ.ม. (ดนตรี)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ชนิดา ตั้งเดชะหิรัญ, ก.บ., M.M., D.M.A., ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์,
ศศ.บ., ศศ.ม., อรวรรณ บรรจงศิลป์, กศ.บ., ค.ม., M.M.

บทสรุปแบบสมบูรณ

ความสำคัญและที่มาของการศึกษา

การที่จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน จำเป็นต้องมีการวางรากฐานมาจากการพัฒนาประชากร ซึ่งจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ยังเด็ก เพราะเด็กในวันนี้ก็คือผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า การที่จะพัฒนาเด็กให้มีศักยภาพ มีคุณภาพตามที่เราคาดหวังได้นั้น เด็กจำเป็นต้องพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ปัจจุบันผู้ปกครองจำนวนมากได้เริ่มตระหนักและหาปัจจัยต่าง ๆ มาเป็นตัวส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกหลาน โดยดนตรีเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ผู้ปกครองทั้งหลายเริ่มหันมามองและให้ความสำคัญมากขึ้นเพราะเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่เกิดจากดนตรีต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของบุตรหลาน อริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์ชาวกรีก เชื่อว่า “ดนตรีเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาเพราะดนตรีมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเสริมสร้างบุคลิกลักษณะของบุคคล” (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ,2535 : 3-4)

นอกจากนี้ดนตรียังมีส่วนช่วยการพัฒนาสมอง งานวิจัยของปีเตอร์สัน และคนอื่นๆ (Peterson & Others, 2000) กอร์ดอน ชอว์ (Gordon Shaw, 1999) หรือ ฟรานเราส์ชอร์ และกอร์ดอน ชอว์ (Frances Rauscher and Gordon Shaw, 1997) พบว่า ดนตรีมีส่วนช่วยพัฒนาสมองของผู้เรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณ วิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ เนื่องจากการทำงานของสมองซีกขวาที่ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของระบบประสาทสัมผัส ความรู้สึก สามารถพัฒนาได้ดี

จากศิลปะ จังหวะ การเคลื่อนไหว ดนตรีและจินตนาการ และการพัฒนาของสมองซีกขวานี้มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาของสมองซีกซ้ายที่ทำหน้าที่ในการควบคุมเกี่ยวกับความคิด วิเคราะห์ การคำนวณ การเรียนภาษา ทำให้กระบวนการคิดเป็นระบบ และนำสู่ความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล การแพทย์ปัจจุบันค้นพบว่า ดนตรีที่เลือกสรรแล้วว่ามีคุณภาพทั้งเนื้อร้อง ทำนอง จังหวะ และความถี่ของเสียง จะกระตุ้นให้สมองของมนุษย์หลั่งสารแห่งความสุข หรือ Endorphin เพิ่มมากขึ้น ส่งผลดีต่อการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกายไม่ว่าจะเป็นระบบการไหลเวียนของโลหิต ระบบทางเดินหายใจ ระบบการย่อย ระบบทางเดินปัสสาวะ ระบบสืบพันธุ์ และระบบประสาท ดนตรียังจะช่วยเพิ่มความจำ เพิ่มเชาวน์ปัญญา และก่อให้เกิดความคิดริเริ่มอีกด้วย (คุชฎี พนมยงค์ บุญทัศนกุล, 2539 :3-4)

จากงานวิจัยดังกล่าว ทั้งนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ช่วยสนับสนุนให้เจตคติของพ่อแม่ผู้ปกครองเริ่มเปลี่ยนแปลงไป ผู้ปกครองเริ่มให้ความสนใจในการส่งบุตรหลานเรียนดนตรีมากขึ้น และวัยของผู้เรียนก็เริ่มลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ เพราะมีความเชื่อว่ายิ่งเด็กได้ใกล้ชิดกับดนตรีเร็วขึ้น โดยเฉพาะเด็กในวัยปฐมวัยจะสามารถเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากดนตรีมาพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ของร่างกายได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยเยาวพา เดชะคุปต์ (2542) ได้ให้ความหมายของคำว่าเด็กปฐมวัยว่า เด็กปฐมวัยหรือเด็กก่อนวัยเรียน (Early Childhood or Pre School Edited) เป็นคำที่เราใช้เรียกเด็กที่มีอายุตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง 6 ปี ซึ่งอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น เด็กก่อนวัยเรียน เด็กปฐมวัย เด็กอนุบาล เด็กเล็ก เป็นต้น ส่วนในการใช้กิจกรรมดนตรีในการพัฒนาเด็กนั้น เพราะดนตรีนับว่ามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก

ในเด็กปฐมวัย ซึ่งอยู่ในช่วงอายุประมาณ 3 - 6 ปี ในวัยนี้มีวุฒิภาวะและความพร้อมในการที่จะรับรู้และซาบซึ้งกับเสียงดนตรีได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากการที่เด็กมีอารมณ์หงุดหงิด แต่เมื่อเด็กได้ฟังเพลงสักครู่ เด็กก็จะค่อยๆ คลายความหงุดหงิดลง เพราะความไพเราะของเสียงดนตรี ลีลา ตลอดจนท่วงทำนอง จะช่วยกล่อมอารมณ์ของเด็กให้เกิดความเพลิดเพลินตามไปด้วย (มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราช, 2527 : 53) ด้วยผลจากคุณค่าของเสียงดนตรีที่มีต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของเด็ก นักจิตวิทยาสังคมต่างให้การยอมรับและได้กล่าวถึงคุณค่าของดนตรีไว้ว่า

1. ดนตรีก่อให้เกิดความสว่างแก่จิตใจ (Enlighten)
2. ดนตรีก่อให้เกิดความสุข (Well - Being)
3. ดนตรีก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่ (Affection)

อย่างไรก็ตามปัจจุบันระบบการเรียนการสอนในปัจจุบันการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนไม่สามารถตอบสนองสิ่งที่ผู้ปกครองต้องการได้อย่างเพียงพอ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จึง

แสวงหาสถานสอนเสริมคนตรี หรือที่เรียกว่าโรงเรียนคนตรีนอกระบบ ซึ่งเป็นสถานศึกษาคนตรีที่มีบทบาทสำคัญและได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง เนื่องจากศักยภาพในการสอนสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้สมบูรณ์กว่าโรงเรียนในระบบ ซึ่งมีลักษณะการเรียนเป็นแบบเรียนเสริมพิเศษนอกเวลา เนื่องจากผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมเด็กให้ได้เรียนรู้คนตรีเพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บุตรหลานเรียนคนตรีสำหรับเด็ก เพราะจากการค้นคว้าหาข้อมูลเบื้องต้นและการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่า ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเรียนคนตรี โดยเฉพาะคนตรีสำหรับเด็กเล็ก การจะได้เรียนหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้ปกครองเป็นสำคัญ

มอริช (Morish, 1972 อ้างถึงในสุทธิยา จงสว่าง, 2539 : 3) กล่าวว่าผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีอิทธิพลต่อการศึกษานักเรียน ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษานี้เป็นตัวกำหนดที่สำคัญประการหนึ่งว่า นักเรียนจะได้รับการศึกษาอย่างไร ผู้ปกครองที่มีฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณค่าในด้านการศึกษาที่แตกต่างกัน และความคิดเห็นดังกล่าวครอบคลุมไปถึงความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษานักเรียน และจากงานวิจัยของ Roberq และ Westby (1967) แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับการศึกษา อาชีพ การกระตือรือร้นทางการศึกษาและขนาดของครอบครัว ซึ่ง การที่ผู้ปกครองจะตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนคนตรีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นและเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนนั้น ๆ ว่าสามารถจัดการศึกษาให้เป็นไปตามที่ผู้ปกครองต้องการได้หรือไม่ ดังนั้น “ความคาดหวัง” และ “ความพึงพอใจ” จึงเป็นตัวแปรที่นับว่ามีอิทธิพลต่อโรงเรียนคนตรีเป็นอย่างมากซึ่งโรงเรียนไม่ควรละเลยตัวแปรทั้งสองตัวนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษา รวบรวมแนวคิด ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในปัจจุบันที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนคนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตการคนตรีทั้งในด้านคุณค่าของคนตรีต่อตัวผู้เรียน ทักษะทางคนตรีและการดำเนินงานของสถาบันจินตการคนตรีด้านการจัดการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อใช้ เป็นข้อมูลอ้างอิงและแนวทางศึกษาในการวางแผนการสอนสำหรับสถาบันจินตการคนตรี ให้มีความสอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภค คือ ผู้ปกครอง

2. เป็นข้อมูลค้นคว้า อ้างอิงสำหรับการปรับหลักสูตรดนตรีเด็กเล็กสำหรับบุคคลในวงการศึกษาและบุคคลทั่วไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนดนตรีให้สอดคล้องกับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครอง
3. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้ปกครองพิจารณาประกอบการตัดสินใจให้บุตรหลานเรียนดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตนาการดนตรี
4. เป็นข้อมูลค้นคว้า อ้างอิงสำหรับนักวิจัย ที่มีความสนใจศึกษา เกี่ยวกับการจัดการศึกษาดนตรีเด็กเล็ก
5. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนโรงเรียนดนตรีนอกระบบ สำหรับสถาบัน ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะจัดการเรียนการสอนดนตรีเด็กเล็กในหน่วยงานของตน

ขอบเขตการศึกษา

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษา เพื่อรวบรวมแนวคิด ความคาดหวังของผู้ปกครองในปัจจุบันที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตนาการดนตรี
2. ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองในปัจจุบันที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง ในด้านคุณค่าของดนตรีต่อตัวผู้เรียน ทักษะทางดนตรีและการดำเนินงานของสถาบันจินตนาการดนตรีด้านการจัดการเรียนการสอน
3. เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง กับระดับความพึงพอใจที่ได้รับ ในด้านคุณค่าของดนตรีต่อตัวผู้เรียน ทักษะทางดนตรีและการดำเนินงานของโรงเรียนจินตนาการดนตรี
4. ประชากรและตัวอย่างประชากรที่ศึกษา คือ ผู้ปกครองของนักเรียนดนตรี อายุระหว่าง 3 - 6 ปี จำนวน 60 คน ที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง ณ สถาบันจินตนาการดนตรี ช่วงเดือน พฤษภาคม ถึง สิงหาคม ปี พ.ศ. 2551

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียนด้านความคาดหวังและความพึงพอใจต่อคุณค่าดนตรี

ตอนที่ 3 ความคาดหวังและความพึงพอใจด้าน หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง

ตอนที่ 4 ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสถาบันจินตการดนตรี

ตอนที่ 5 ลักษณะแบบสอบถามเป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open- Ended) แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ปกครองที่เคยส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” สถาบันจินตการดนตรี ที่ไม่กลุ่มประชากร จำนวน 20 คนแล้วนำมาวิเคราะห์รายละเอียด

2. หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าความเที่ยงแบบความคงที่ภายในโดยโปรแกรม SPSS นำมาหาค่าความเที่ยง พบว่าแบบสอบถาม มีค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบทดสอบ เป็น .87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองตั้งแต่วันที่ 13 กรกฎาคม ถึง 31 สิงหาคม 2551

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองตั้งแต่วันที่ 13 กรกฎาคม เก็บข้อมูลเสร็จสิ้น วันที่ 31 สิงหาคม 2551

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. จำนวนค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากคะแนนความคาดหวังและคะแนนความพึงพอใจโดยการทดสอบค่า ที (T-test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ผู้ปกครองกลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.67 ซึ่งมีจำนวนมากกว่าเพศชาย ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 18.33

- ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.00 เป็นระดับปริญญาโท ร้อยละ 38.8 เป็นระดับปริญญาตรี
- รายได้ครอบครัวต่อเดือนสูงกว่า 100,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 53.33
- ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่ได้มีความสามารถในการเล่นดนตรี ร้อยละ 56.67 แต่ให้ความสนใจและสนับสนุนการเรียนดนตรีของบุตรหลานเช่นเดียวกันกับผู้ปกครองที่มีความสามารถทางดนตรี ร้อยละ 43.33
- ช่วงชั้นเรียนที่บุตรหลานเรียนดนตรี ณ สถาบันแห่งนี้ส่วนใหญ่อยู่ในชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 55 ช่วงชั้นปีที่ 2 อยู่ที่ร้อยละ 45
- บุตรหลานไม่เคยเรียนดนตรีจากสถาบันอื่น ร้อยละ 63.33 เคยเรียนมาจากที่อื่นก่อนย้ายเข้ามาเรียนที่นี้อยู่ที่ร้อยละ 36.67

ตอนที่ 2 ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีด้านคุณค่าของดนตรี

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจในด้านคุณค่าของดนตรี อยู่ในระดับมากในทุก ๆ ด้านที่ผู้วิจัยได้มีการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม เมื่อพิจารณาถึง 5 อันดับแรกทั้ง ในระดับความคาดหวังและความพึงพอใจพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังให้บุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็ก แห่งนี้เพื่อ ใช้ประโยชน์จากคุณค่าของดนตรีในเกี่ยวกับการพัฒนาด้านอารมณ์ของบุตรหลานมากเป็นอันดับหนึ่ง สอดคล้องกับความพึงพอใจที่ผู้ปกครองได้รับที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนและใช้ดนตรีในการพัฒนาอารมณ์ให้กับบุตรหลานเช่นกัน ในขณะที่ผู้ปกครองยังให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากคุณค่าของดนตรีในการพัฒนาอื่น ๆ ของเด็ก ในอันดับรองลงมา อันได้แก่ ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์, การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์, การพัฒนาสติปัญญา, การมีระเบียบวินัย, การกล้าแสดงออก เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจในด้านคุณค่าของดนตรี ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว ล้วนแล้วแต่เป็นการคาดหวังในการใช้ประโยชน์จากดนตรีในด้านการพัฒนาซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของบุตรหลานทั้งสิ้น หากแต่เมื่อพิจารณาในด้านความเป็นดนตรีได้แก่ ด้านสุนทรียะ(อันดับที่14) ด้านการใช้ดนตรีเป็นส่วนเสริมให้เด็กอยู่ในสังคมที่ดี (อันดับที่15) ด้านการเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน (อันดับ16) กลับพบว่า อันดับความคาดหวังของผู้ปกครองยังไม่สูงเมื่อเทียบกับด้านที่เป็นตัวส่งเสริม พัฒนาศักยภาพของเด็กในด้านความเป็นมนุษย์ ในขณะที่ผู้ปกครองเมื่อพิจารณาอันดับความพึงพอใจทั้งในด้านสุนทรียะ(อันดับที่10) ด้านการใช้ดนตรีเป็นส่วนเสริมให้เด็กอยู่ในสังคมที่ดี (อันดับที่15) และด้านการเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน (อันดับ17) พบว่า ด้านสุนทรียะ เมื่อเรียนแล้ว ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากขึ้นเมื่อเทียบกับอันดับ

ความคาดหวัง ในขณะที่ ด้านการใช้ดนตรีเป็นส่วนเสริมให้เด็กอยู่ในสังคมที่ดีอยู่ที่อันดับเดิม และ ด้านการเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน กลับพึงพอใจน้อยลง

ตอนที่ 3 ความคาดหวังและความพึงพอใจในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี

จากผลการวิจัย พบว่า ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นทักษะที่ได้ในทางดนตรีที่ ผู้ปกครองคาดหวังและพึงพอใจมากที่สุด โดยทักษะด้านการร้อง เป็นทักษะที่ผู้ปกครองคาดหวัง และพึงพอใจเป็นอันดับสุดท้าย เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากกว่าเมื่อเทียบกับความคาดหวังในทักษะทางดนตรีที่ได้จาก หลักสูตรในทุก ๆ ด้าน แสดงให้เห็นถึง การยอมรับในหลักสูตร “ร้อง เล่น เดิน ฟัง” ของผู้ปกครองที่ ส่งบุตรหลานเข้าเรียน ณ สถาบันแห่งนี้

ทักษะด้านการร้อง

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจในทักษะด้านการร้อง ในด้านตระหนักถึงการร้องเพลงว่าถูกต้องตามทำนองเพลงที่กำหนดให้ มากเป็นอันดับแรก และให้ความสำคัญกับการร้องคำควบกล้ำได้ถูกต้อง เอื้อนเสียงได้ถูกที่ เป็นอันดับสุดท้าย ในขณะที่เมื่อ เปรียบเทียบระดับคะแนนความคาดหวังและความพึงพอใจ พบว่า ระดับคะแนนความพึงพอใจ มากกว่า ระดับคะแนนความคาดหวังในทักษะดนตรีด้านการร้องในทุก ๆ ข้อ แสดงให้เห็นถึงการยอมรับของผู้ปกครองในหลักสูตร “ร้อง เล่น เดิน ฟัง” ของสถาบันจินตการดนตรี ต่อการให้ หลักสูตร ช่วยพัฒนาทักษะทางดนตรีในการร้องของบุตรหลานของตน

ทักษะด้านการเล่นดนตรี

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจในทักษะด้านการเล่น ดนตรีในด้านรู้จักการเล่นเครื่องดนตรีประเภทให้จังหวะต่างๆ ได้ มากเป็นอันดับแรก โดยให้ ให้ความสำคัญกับการเข้าใจการเล่นโต้ตอบกันระหว่างเครื่องดนตรีของตนกับของเพื่อนได้ และสามารถเล่นดนตรีเป็นวงร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นอันดับท้าย ในขณะที่เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนน ความคาดหวังและความพึงพอใจ พบว่า ระดับคะแนนความพึงพอใจมากกว่า ระดับคะแนนความ คาดหวังในทักษะดนตรีด้านการเล่นดนตรีในทุก ๆ ข้อ แสดงให้เห็นถึงการยอมรับของผู้ปกครองใน หลักสูตร “ร้อง เล่น เดิน ฟัง” ของสถาบันจินตการดนตรี ต่อการให้หลักสูตร ฯ ช่วยพัฒนาทักษะ ทางดนตรีในการเล่นดนตรีของบุตรหลานของตน

ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจในทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกายในด้านการใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามจังหวะของทำนอง และจังหวะเคาะของทุกๆ เพลงมากเป็นอันดับแรก โดยให้ความสำคัญกับการเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ คิดทำทางด้วยตนเองประกอบบทเพลงที่กำหนดมาให้ได้ เป็นอันดับท้าย ในขณะที่เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนความคาดหวังและความพึงพอใจ พบว่า ระดับคะแนนความพึงพอใจมากกว่า ระดับคะแนนความคาดหวังในทักษะดนตรีด้านการเล่นดนตรีในทุก ๆ ข้อ แสดงให้เห็นถึงการยอมรับของผู้ปกครองในหลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” ของสถาบันจินตนาการดนตรี ต่อการให้หลักสูตร ฯ ช่วยพัฒนาทักษะทางดนตรีในด้านการเคลื่อนไหวร่างกายของบุตรหลานของตน

ทักษะด้านการฟัง

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาถึงอันดับความคาดหวังเปรียบเทียบกับอันดับความพึงพอใจ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงอันดับซึ่งไม่เคย เกิดขึ้นมาก่อนในการเปรียบเทียบอันดับความคาดหวังและความพึงพอใจในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ถือเป็นด้านเดียวในทั้งสี่ด้านของหลักสูตร ฯ ที่ผู้วิจัยพบว่าอันดับคะแนนความคาดหวังและความพึงพอใจในส่วนของอันดับแรกมีการเปลี่ยนแปลง โดย ในส่วนของความคาดหวัง ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับ การแยกแยะฟังเสียงสูง-ต่ำ ดัง-ค่อย เร็ว-ช้า มากเป็นอันดับแรก และให้ความสำคัญกับ การฟังแล้วสามารถแปลความหมายเป็นภาพลายเส้น (Graphic Notation) หรือการฟังเสียงที่ได้ยิน จากนั้นใช้วิธีทำแบบฝึกหัดจากภาพลายเส้นที่มีสัญลักษณ์แตกต่างกัน โดยนักเรียนจะเป็นผู้เลือกภาพ สัญลักษณ์ที่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน เป็นอันดับท้าย โดยเมื่อเรียนแล้ว ในส่วนของความพึงพอใจ ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับ การฟังแล้วเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน เป็นอันดับแรก ซึ่งแตกต่างจากความคาดหวัง ในขณะที่ การแยกแยะฟังเสียงสูง-ต่ำ ดัง-ค่อย เร็ว-ช้า ซึ่งเคยอยู่ในอันดับแรกของความคาดหวังกลับมีอันดับความพึงพอใจที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวัง โดยจัดอยู่ในอันดับที่สาม แม้กระนั้นเมื่อพิจารณาถึงระดับคะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจพบว่า ผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจที่สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวัง และคะแนนเฉลี่ยรวมทั้งความคาดหวังและความพึงพอใจในทักษะด้านการฟังยังจัดอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 4 ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังและความพึงพอใจด้านครูผู้สอนที่มีจิตวิทยาในการสอนเด็ก มากเป็นอันดับแรก และให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ความสามารถ อาทิ การจัดนิทรรศการดนตรีกับเด็ก การแสดงต่อสาธารณชนเป็นอันดับท้ายเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระดับค่าเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจในด้าน การบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ พบว่า ผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจลดลงในทุกๆ ด้านเมื่อเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวังกับความพึงพอใจใน 5 อันดับแรก โดย ด้านครูผู้สอน ถือเป็นด้านที่ผู้ปกครองคาดหวังมากที่สุด ทั้งนี้ความพึงพอใจในด้านครูผู้สอนแม้จะมีระดับคะแนนค่าเฉลี่ยที่ลดลงแต่ยังถือว่ามีอันดับที่สลับกันไม่มาก โดย ด้านความคาดหวังในการจัดครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถเพื่อสอนเด็ก จาก (อันดับ2) มาเป็น (อันดับ3) ในความพึงพอใจ และด้านการจัดครูผู้สอนที่ใช้วิธีการสอนที่ทันสมัยพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ จาก (อันดับ3) มาเป็น(อันดับ4) ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงอันดับที่ลดลงนี้ มาจาก อันดับ 2 ของความพึงพอใจ ในด้านหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษาดนตรีในระดับสูงขึ้นไป จาก อันดับ4 ในความคาดหวัง เพิ่มขึ้นเป็นอันดับ 2 ในความพึงพอใจ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า มีความสัมพันธ์กันกับผลวิจัยที่แสดงออกมาในตอน 3 เกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลและอภิปรายถึงการเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่ระดับคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจสูงกว่า ระดับความคาดหวัง ซึ่งให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในหลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” สูง ในด้านความพร้อมของหลักสูตร ในการส่งเสริมทักษะทางดนตรีของบุตรหลานและเป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษาดนตรีในระดับสูงขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจที่ผู้ปกครองได้รับจากการส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีเด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตการดนตรี

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี มีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่มีความแตกต่างกัน

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตรต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรีทุกด้าน คือ ทักษะด้านการร้อง ทักษะด้านการเล่นดนตรี ทักษะด้านการ

เคลื่อนไหวร่างกาย และทักษะด้านการฟัง มีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่มีความแตกต่างกัน

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารงาน และการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย

1. จากการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนในด้านคุณค่าของคนตรี พบว่า ผู้ปกครองมีระดับความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนในด้านคุณค่าของคนตรีอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการพัฒนาอารมณ์ สติปัญญา การรับผิดชอบ บุคลิกภาพที่ดี การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และด้านอื่น ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์จากคนตรีในทางอ้อม ในขณะที่ด้านที่มีความเกี่ยวข้องกับคนตรีโดยตรง เช่น ด้านสุนทรียะ การเข้าสังคมเล่นดนตรีในหมู่เพื่อน และการใช้คนตรีเป็นตัวส่งเสริมให้เด็กได้อยู่ในสังคมที่ดี เหล่านี้จากงานวิจัยพบว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญและความพึงพอใจในอันดับที่รองลงมา ทางสถาบันควรให้ความสำคัญในจุดนี้

2. จากการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนในด้านหลักสูตรต่อทักษะทางดนตรีที่ได้รับ พบว่า ผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจมากกว่าระดับความคาดหวัง ในทุก ๆ ด้าน จากที่หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง ” ได้มีการจัดการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีการยอมรับและเชื่อมั่นในหลักสูตรคนตรีเด็กเล็ก ของทางสถาบันจินตการคนตรีว่า เป็นหลักสูตรที่ดีเหมาะสมนำมาใช้สอนบุตรหลานของตน ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ายินดีและน่าภูมิใจของทางสถาบัน รวมถึงให้มีกำลังใจในการดำเนินงาน และพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครองอย่างนี้ตลอดไป

3. จากการศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการเรียนดนตรี ในด้านการดำเนินงานของทางสถาบัน ฯ พบว่าด้านคุณภาพของผู้สอน และมาตรฐานของหลักสูตร เป็นด้านหลักที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญ มีระดับคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่ดีอยู่แล้ว แต่ในด้านการจัดสถานที่ สื่อในการเรียนการสอน การจัดผู้เชี่ยวชาญ ให้คำปรึกษาเมื่อผู้ปกครองเกิดข้อสงสัย หรือต้องการคำปรึกษาด้านการเรียนการสอน เหล่านี้ ยังมี ระดับความพึงพอใจที่น้อยกว่าความคาดหวัง หากสามารถปรับปรุงแก้ไขในด้านเหล่านี้ จะสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานทางสถาบัน ฯ ได้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการศึกษาเจตคติ ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการเรียนดนตรีของผู้ปกครองและนักเรียน โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพควบคู่กันไป โดยใช้เครื่องมือหลาย ๆ อย่างประกอบกันในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต พฤติกรรม เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงมากขึ้นและมีความคลาดเคลื่อนน้อย

2. ศึกษาเจตคติ ความคาดหวัง หรือความพึงพอใจต่อการเรียนดนตรีของผู้ปกครองและนักเรียน เปรียบเทียบระหว่างสถาบันดนตรีและสถาบันอื่นที่มีระบบการเรียนการสอนในลักษณะคล้ายคลึงกัน

THE EXPECTATION AND SATISFACTION OF PARENTS WHO SENT THEIR CHILDREN TO STUDY SINGING, LISTENING, MOVEMENT, AND PLAYING ALONGS A FUNDAMENTAL MUSIC FOR CHILDREN COURSE AT CHINTAKARN MUSIC INSTITUTE

PIMONMAS PROMSUKKUL 4968873 MSMS/M

M.A. (MUSIC)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: JANIDA TANGDAJAHIRAN, B.Ed., M.M., D.M.a., SAKCHAI HIRANRAK, B.A., M.A., ORAWAN BANJONGSILPA, GRAD. DIP. IN EDUC., M.ED., M.M.

EXTENDED SUMMARY

Introduction

For a nation to prosper, the development of its children, which is the basic foundation of the country, must be met. It is important to start when they are still young. Hence, for the children to develop good potential and the quality we hope for, they must be well developed in physically, mentally and emotional as well as having good social skills. Nowadays, many parents are beginning to see this point; therefore music becomes a choice which they believe could help in putting their children on to the right tract. Aristotle (The Greek philosopher) believed that “music is an important element of education because it has the great impact on human personality.” (Sukothai University, 2535 B.E.: 3-4).

Music, moreover, can help develop brain functions according to the researches of Peterson & Others in 2000, Gordon Shaw in 1999, and Frances Rauscher & Gordon Shaw in 1997, when they believed music can help develop multi - brain functions, such as calculation, science, and engineering. The sensory system on the right side of the brain, that controls sensory perceptions, can be improved and enhanced by arts, rhythm, movement, music, and imagination. The development of the

right side of the brain is related to that of the left side which is involved with thought, thinking, analysis, calculation, and language learning. Besides, the left side of the brain also helps with the systematical, and logical functions of the thinking process and vision.

At present, the medical profession has discovered that lyrics, melody, rhythm, and sound frequency of good quality can stimulate production of endorphin in the brain, which boosts the blood circulatory system, respiratory system, digestive system, urinary system, reproduction system, and neurological system. Music, furthermore, could enhance memory, intelligence and creativity (Dutsadee Pranomyong Boonthusanakun, 2539 B.E.:3-4).

The works of both local and international researchers has slowly changed parents' opinions. More parents begin to see the importance of sending their children to study music. The average age of music students also declines, because they believed that, the earlier the children start, the sooner and more efficiently the music will enhance the development of their children.

(Yaowapa Daechacupts ,2542 B.E.) provided the meaning of the word “early childhood” or pre-school.) In general terms, it covers the period from conception to the age of 6 years old, which may also be categorized as: pre- school, kindergarden and so on.

Children who are in the age range of between 3 and 6, are old enough and are ready to absorb and appreciate music. It should be noticed that when children are in the bad mood, listening to music can sooth them because fine music and melody calm their emotions with pleasure (Sukothaithummathirat, 2527 B.E.: 53). Due to the effect of good music on the child's mental state, the social psychologists accept the merit of music and state that: Music enlightens the heart and mind.

1. Music brings happiness and well being.
2. Music arouses affection.

However, nowadays, the musical education system in the schools cannot satisfy the parents expectations. Most of them seek additional tutoring, from other music institutes taught after regular school hours, because they believe that the extra tutoring can respond to their children needs more than the music courses given in schools. Parents play a vital role in supporting the development of their children by means of music. Hence, the researcher is quite interested in the studying of expectations and satisfaction of parents based on this belief. By interviewing both parents and teachers together with my initial data, the researcher found out that the expectations and satisfaction of parents is an important factor in deciding whether or not to provide their children with music lessons.

Morrish says that parents are important persons who can also influence students. Their opinions influence student's education. Differences in social and financial standing effects different parent's opinion and expectations regarding musical education.

The research of Roberg and Westby in 1967 showed the relationship of expectation, education, profession, education background, and family size. Whether parents would send their children to study music or not depends on those schools image and music courses provided and if they meet the parents expectations. Therefore, music institutions should be aware that expectations and satisfaction of the parents directly effects their choice of music institutes.

Research Objective

To study, gather ideas, and find out what are the expectations and satisfaction level of parents who not only send their pre-school children to take singing, listening, movement, and playing along course at Chintakarn Music Institute, but also access the quality of the lessons and value of the music which the students will get, as well as the educational system employed by the institution.

Purpose

1. To be referral data and basis for educational planning for Chintakarn Music Institute according to consumers' (parents) expectations.

2. To be used by those in the educational profession in general, as a guide line in developing course work and curriculum vitae for preschool children relating to the expectations of the parents.
3. To be used as initial data for parents to make decisions on pre-school music courses about singing, performing, dancing, and the listening course at Chintakarn Music Institute
4. To be secondary data for other researchers who are interested in the management of pre-school music courses.
5. As a guide line to develop programs in music institutes, for teachers, professors, educational personnel, and also other institutes that want to improve pre-school music courses in their unit.

Scope of Study

1. To gather various ideas about the expectations of parents who had sent their children to study singing, listening, movement, and playing along course in Chintakarn Music Institute
2. To study the satisfaction of parents who had sent their children to study p singing, listening, movement, and playing along course in terms of expectations of musical skills, and value of music to student and educational performance of education management in Chintakarn Music Institute.
3. To compare the expectations with the satisfaction of parents who had sent their children to study singing, listening, movement, and playing along course to how satisfied they are with the musical skills, value of music to students and educational performance of Chintakarn Music Institute
4. The sample size is made up of 60 parents of 3-6 year-old students who had sent their children to study in singing, listening, movement, and playing along course Chintakarn Music Institute, during the period between May – August, 2551 B.E.

Materials

In this study, the research instrument was a questionnaire for parents, which is divided into 5 parts :

1. Personal information.
2. The expectations and satisfaction of parents (interviewed subjects) in terms of the quality of music provided by the school.
3. The expectations and satisfaction with singing, listening, movement, and playing along course provided by the institution.
4. The expectation and satisfaction of Chintakarn music institute's performance
5. This was an open-ended questionnaire allowing for more opinions and suggestions.

Testing tools efficiency

1. The researcher tried out the questionnaire with 20 parents who used to send their children to the singing, listening, movement, and playing along course at Chintakarn Musical Institute and then analyzed the data.
2. The researcher calculated questionnaire accuracy by using an SPSS program. From the sample questionnaire, the researcher found out that coefficient of questionnaire accuracy and the result equaled to 0.87.

Data Collecting

The researcher collected data by herself by distributing the questionnaire to recipients and gathering data from July 13 to 31 August 2008.

Data analysis

Statistical methods consist of:

1. Basic statistical calculation (percentage and mean)
2. Basic statistical comparison by score between expectations and satisfaction by T-test method.

Results

Part 1 Personal information

- Population comprises of 81.67% female and 18.33% male
- 50% has master degree and 38.8% has bachelor degree
- 53 % earn more than 100,000 baht per month.
- About 56.67% of parents have no musical skill but support the program of their children; 43.33% of parents possess some musical skills
- 55% of students are in the 1st year and 45% of the students are in the 2nd year at Chintakarn Music Institute.
- 63.33% of students never studied in any other institute before and 36.67% had at some time studied at other schools.

Part 2 Expectations and satisfaction of persons interviewed in term of quality of music lessons provided by the institute

The researcher found that many parents had high expectations and were highly satisfied with the quality of music lessons questioned in the questionnaire. The first of five factors that parents looked for and expected to get from the school was emotional development during childhood. Others factors were the development of the child's creativity, positive use of leisure time, intellectual development, discipline, and assertiveness, respectively. Most of the top ranked expectations were very much involved with childhood potential development. Studying music for aesthetic reasons (ranks no.14), the use of music to keep the child as a good member of the society. (ranked no.15), and socializing with friends by way of music (rank no.16). The researcher also found that childhood potential development, in terms of humanity, ranked lower in the category. It was found that after taking the lessons, aesthetics, which ranked 14 before the course, had moved up to number 10. The use of music to keep the child as a decent member of the society was unchanged at 15, and using music as a mean of socializing with friends fall to number 17.

Part 3 The expectations and satisfaction of the musical program

The researcher found that the skill of movements that students acquired from attending classes was the most important reason in term of parents' expectations and satisfaction. However, vocal skills were the parents least concern. The overall score from the interviews showed that parents are more satisfy with the results of their children performance after having attended the after-hour-school than not. This can only means that they are happy with the singing, listening, movement, and playing along course provided by the Chintakarn Music Institute.

Vocal skill

In term of vocal skill, parents weigh most expectations and satisfaction on their children singing in correct tune, but had least concern for their children singing with correct word diphthong and sound. When comparing the scores of parents' "satisfaction" with the parents' "expectations", the researcher found out that "Satisfaction" scored higher than "Expectations" in all category, which means that parents accept with the singing, listening, movement, and playing along course provided by this institute.

Skills in playing music

Percussion skills rank first for parents expectations and satisfaction. They focus on their percussion dialog their musical instruments. But the skill of playing with other bands members ranked last. When the "expectations" and "satisfaction" of parents on this subject were compared, the researcher found that, the scores for "satisfaction" was higher than the "expectations" scores for playing-music skills in every question asked, which showed the parent's approval of the singing, listening, movement, and playing along course provided by this institute.

Body movement skill

Parents rank their expectations and satisfaction highest, on the skill of body movement, by tempo and rhythm and were least concerned about creative body movement and self-dancing stance of body movement. When the parents' expectations and satisfaction were compared with one another, the researcher found

again that “satisfaction” out scored “expectations” in every question asked in this subject. Hence, it means the parents are happy with the singing, listening, movement, and playing along course provided by this institute.

Listening skill

About expectations, the parents emphasized on high-low, loud-light, fast-slow tempo discrimination hearing tone for the first but graphic notation (choosing picture from sound hearing) was the last rank.

About satisfaction, the parents focus on sound imitation skill for the first, which differed with expectation; in addition to, discrimination hearing tone, which was the first rank of expectation, also reduced to third rank.

Nevertheless, comparing with average score of expectations and satisfaction, the researcher found that the parents had more satisfaction than expectation and total average score of expectation and satisfaction in listening skill was high level.

Part 4 Expectations and satisfaction concerning the Institute’s administration and education management program.

The experiences and the good attitude of the teachers providing the lessons rank first and foremost among satisfaction and expectations from the parents. Public performances and other activities such as musical exhibitions rank last. Comparing average scores of expectations with satisfaction on administration and education management, the researcher found that the satisfactions of the parents decline when compared with top 5 ranks of expectations and satisfaction mentioned above. Parents expected most from the teachers:

- Although, the average score of satisfaction on teacher has declined, the decline was not that significant.
 - Expectation of the school providing a knowledgeable teachers drop from second rank to third rank in term of satisfaction.
 - Expectations of the school providing teachers with modern teaching methods drop from rank three to rank four in term of satisfaction.
 - The advanced level preparation courses increased up from rank four to rank two.

The researcher thinks that these outcomes relate to the results of expectations and satisfaction of musical program on part 3, which average score of satisfaction is more than the expectations level, therefore, it indicates that the parents are satisfied with high level on “Singing, Playing, movement, and Listening” program, education course, and playing music skills.

Comparative analysis of expectations and satisfactions that parents received from sending their children to study the singing, listening, movement, and playing along course provided by this institute.

- The expectations and satisfaction on quality of music lessons provided by the school are not much different at $\alpha = 0.05$, or no different.
- The expectations and satisfaction on musical program skills (vocal skill, listening skill, playing music skill, and body movement skill) are not that much different at $\alpha = 0.05$, or no different.
- The expectation and satisfaction on administration and educational management are different significantly at $\alpha = 0.05$.

Suggestions about the research

1. From the study, it was found that parents put much weight on expectations and satisfactions when they involve the value and importance of music in the development of their children's emotions, intellectual capacity, responsibility, personality and recreation time which can positively influenced by music. At the same time, parents are less concerned about music for music sake, for instance: artistic responsiveness, esthetic judgment, jam sessions with friends, or keeping the children in good social circle. These should be the points taken into consideration by the institute.
2. The study on satisfaction and expectations from the course work that directly involves musical skills showed that parents are more concerned with satisfaction than expectations in all aspects. From the course work

of singing, listening, movement, and playing along it showed that the parents are confident and happy with the program of music for small children provided by Chintakarn Institute. They believe that the course work is good and suitable for their children. Chintakarn Institute should be proud and continue the good work. The Institute should also develop new strategies and methods to keep up the high standard and ensure that they always have the trust of the parents.

3. The research of how satisfied the parents feel about the operation of the music school where their children have gone, showed that the quality of the instructors and standard of the courses rank highest on the list and the Chintakarn Institute scores above average on these points. However, the premises, equipments and the consultation given by the experts on the courses provided by the institute are less than what the parents had expected. These factors need to be improved.

General Suggestion

1. The institute should carry out a study on the attitude, the expectations, and satisfactions that the parents and students hope to gain from taking music lessons. The quantitative and qualitative analysis of the data gathers from the subjects along with face to face interviews and observation of the subjects reaction are vital in getting the best data possible.
2. The Institute should also compare the attitude, expectations and satisfaction that the parents and student have, between Chintakarn and other comparable institutes.

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ จันทร์แก้ว. (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีสำนักงานเขตประเวศ. วิทยานิพนธ์พัฒนาบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- กรรณิกา นาควัชระ. (2534). ความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนที่เป็นบุตรผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” และโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2534. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์มหาบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไกรสร แก้วกล้า. (2540). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการไปรษณีย์ ศึกษาเฉพาะกรณีที่ทำกรไปรษณีย์อำเภอเจริญ. กรุงเทพมหานคร. : ภาคนิพนธ์พัฒนาบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จันตรี คุปตะวาทีน และคนอื่นๆ. (2538). การรวบรวมข้อมูลการวิจัย. ในประมวลสาระชุดวิชา วิทยานิพนธ์ 2 แขนงวิชาหลักสูตรการสอน หน่วยที่ 1-2. กรุงเทพมหานคร. : สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จारी ศรีไพโรจน์. (2540) ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนระดับปฐมศึกษาในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉัตรสุดา เรียรปรีชา (2537) พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในบรรยากาศที่มีเสียงดนตรีประกอบ. ปริญญาโท กศม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2526). แนวทางการพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม. วารสารครูศาสตร์ ฉบับที่ 11 เดือนเมษายน.
- ชุมพร ชงศ์กิติกุล. (2543). ภาษา การคิด และการตัดสินใจ. (พิมพ์ครั้งที่13). ในเอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาทั่วไป หน่วยที่ 8-15 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2532). จิตวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ. : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2541). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพฯ. : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2538). พฤติกรรมกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ. : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คุษฎี พนมยงค์ บุญพิศนกุล. (2539). สานฝันด้วยเสียงเพลง. (พิมพ์ครั้งที่3) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านเพลง.
- นฤมล บุคณิม. (2529). ความฝักใฝ่ในความสำเร็จในเชิงความคาดหวังทางการศึกษา : ศึกษานิพนธ์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญพิศ นัยน์พานิช. (2543). ความพึงพอใจในการบริการของผู้ใช้บริการ ตรีศึกษา : โครงการศึกษาดนตรีสำหรับบุคคลทั่วไป วิทยาลัยภูมิพลสังคีต มหาวิทยาลัยมหิดล. ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- ประคอง วรรณสุด. (2528). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. ปทุมธานี : ศูนย์หนังสือ ดร.ศรีสง่า.
- ไพบูรา บุญชะภักดิ์. (2545). ผลของโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลราชชนนี กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตเกษตรศาสตร์.
- พรทิพย์ รัตน์วิเชียร. (2521). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรา พุ่มชาติ. (2533). อิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรี วาศวิท. (2534). ดนตรีสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน.วารสารคหเศรษฐศาสตร์. 31 (2).
- พัชรี ผลโยธิน. (2523). การบริหารและจังหวะสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. ชมรมไทยอิสราเอล : กรุงเทพฯ.
- พัชรี สวนแก้ว. (2538). จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ดวงกลม.
- พัชรี วาศวิท. (2534). ดนตรีสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. วารสารคหเศรษฐศาสตร์ 31(2)

- พิชัย ปรัชญานุสรณ์. (ธันวาคม 2535). สุขสราญอารมณ์ วารสารแม่และเด็ก. 6(250) 68-70.
- พูนสุข บุญสวัสดิ์. (2523). พัฒนาการเด็กและการอบรมเลี้ยงดู กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา
- เพ็ญศรี พิชัยสนธิ. (2528). การสร้างเสริมลักษณะนิสัยระดับปฐมวัย. เอกสารคำสอนชุดวิชา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์
- ไพเราะ พุ่มมั่น (2544). การพัฒนาคุณภาพนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาสู่ผลงานทางวิชาการ กรุงเทพฯ. : สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- เมทินี เตชะวิทยากุล. (2545). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรีตามโครงการศึกษาดนตรีสำหรับบุคคลทั่วไป. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เยาวพา เดชะคุปต์ (2538). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (อัสสัมชัญ)
- _____. (2538) ถอดความจากคำบรรยาย เรื่อง Music For Baby โดย Tari Turil, Haifa : Israel : Tiff Study Tour At The Golda Maire Mount Carmel International Training Center. 14-28 October 1995.
- _____. (2540). ดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย. เอกสารคำสอนวิชา ปว 335 กรุงเทพฯ. : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (อัสสัมชัญ)
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. (2526). พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิโรจน์ มุสหมัด. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วีระวัฒน์ ปิ่นนิตามัย (2543). เชาวน์อารมณ์ (E.Q.). กรุงเทพฯ. :ธีระป้อมวรรณกรรม. ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2535). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ: อักษราการพิมพ์
- ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2545). สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร. กรุงเทพฯ. : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). การวัดและประเมินแนวใหม่:เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ. : สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกรี เจริญสุข (2540). โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน. : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

- สุทธิยา จองสว่าง. (2539). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเอกชนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก.
- สุรางค์ ไต้วระกุล (2544). จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน (2534). คู่มือประเมินพัฒนาการเด็กระดับอนุบาลชั้นปีที่ 1-3 กรุงเทพฯ. : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- हररररर नीलवीखर (दर.) (2535). ปฐมวัยศึกษา หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- อัญชนา สดุมাত্র (2546). การศึกษาหลักสูตรและกระบวนการศึกษาคณตรีสำหรับเด็กปฐมวัย ของสถาบันจินตการคณตรี สถาบันคณตรีมีฟ้าและสถาบันคณตรีเคพีเอ็น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคณตรีศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อารี พันธัณณี (2546). จิตวิทยาสร้างสรรคการเรียนการสอน กรุงเทพฯ. : สำนักพิมพ์ไยใหม่.
- อูษณีย อุนรุทรวงศ์ (2545). กลยุทธ์สร้างเด็กให้ปัญญาเลิศ กรุงเทพฯ. : มูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์
- Bloom, B.S. and Selznick, Thomas.J. (1973). Education to improve learning. New York : Mc Graw Hill.
- Bayless, K. & Ramsey, M.E. (1978). Music : A Way of Life. St.Louis : The C.V. Cosby.
- Gesell, A. (1940). The First five years of life : A Guide To The Study Of The Preschool Child. New York : Harper & Brother.
- Green, E.L. (1964). Classroom Management in Business Education. Va : National Business Education Association.
- Hurlock, Elizabeth B. (1973). Adolescence Development. (fourth edition). U.S.A. : Mc Graw Hill.
- Mccall, A (1971). This is music for today. Kindergarten and nursery school. Boston : Allyn & Bacen.
- MICHELS, P EUGENIE (2003). The Role of the Musical Intelligence in Whole Brain Education. Dissertation Abstracts Internation, Volum 63/08 Page 2821 Year 2003.
- NAMM - International Music Products Association (1994) . New Poll On Attitudes Toward Music, Music Making, And Music Education Released [online] Available : <http://web.ebscohost.com/ehost/delivery>.
- Nye. V. (1975). Music For young children. Dubuque, Iowa : Wiliiam C. Brown.

Peterson, Mathew and others. (2000). Music Brain Research Chronology [Online]. Available :
<http://www.Researchchchron.htm>[2001, December 17].

Petzold, R. (1969). "Auditory perception by children," Journal of research in music education, 17,
82-87.

Ramsey, M.E., & Bayless, K.M. (1980). Kindergarten programs and practices. St. Louis : The C.V.
Cosby.

Rauscher, Frances and Shaw, Gondon. (1997). Music Brain Research Chronology [Online].
Available : <http://www.Researchchchron.htm>[2007, December 21].

Shelly, E.D. (1968). Children discover music and dance. New York : Teacher College Press.

Spounding, M. Robert. (1975). Theories in Social Psychology. New York : Basic Books.

Vroom, Victor. H. (1970). Management and Motivation. U.S.A. : Penguin Published.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีตะวันตก

1. อาจารย์ดร. ชนิตา ตั้งเคชะหิรัญ อาจารย์ประจำสาขาดุริยางคศาสตร์สากล
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ วาทีศ สุวรรณสมบุญ อาจารย์ประจำสาขาดุริยางคศาสตร์สากล
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ สิชฌ์เสก ย่านเดิม อาจารย์ประจำสาขาดุริยางคศาสตร์สากล
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ บุญพวรรณ ธีระวรรณวิไล อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ใหญ่ สถาบันจินตการดนตรี
5. อาจารย์ กรรริรา เกตะวันดี อาจารย์สอนหลักสูตรดนตรีเด็กเล็ก
หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง จินตการดนตรี

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานเรียนดนตรีเด็กเล็ก

กรณีศึกษา : หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตนาการดนตรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา ให้ทราบถึงความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรี เด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง ณ สถาบันจินตนาการดนตรี คำตอบและความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยซึ่งขอความกรุณาทำท่านในการกรอกรอบแบบสอบถามตามความจริง

คำชี้แจง : ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรี เด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง ณ สถาบันจินตนาการดนตรี

1. แบบสอบถามมี ทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจ

2.1 ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง แบ่งย่อยเป็น 2 ส่วน คือ คำคาดหวังจากคุณค่าของดนตรี และ

คาดหวังจากหลักสูตร

2.2 ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของโรงเรียนจินตนาการดนตรีชื่อ หลักสูตร “ร้องเล่นเต้นฟัง”

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ถ้าตอบไม่ครบจะไม่สามารถนำแบบสอบถามไปใช้ในการวิจัยได้

3. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกประการ เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ และใช้ประโยชน์ได้จริง

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้จะถูกนำไปใช้ในงานวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์โดยภาพรวม ไม่มีผลกระทบใด ๆ กับผู้ให้ข้อมูลในรายบุคคล

5. ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาดนตรีในสถาบันที่มีคสอนดนตรีเด็กเล็ก

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาวพินิตมาศ พร้อมสุขกุล

นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานเรียนดนตรีเด็กเล็ก

กรณีศึกษา : หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง สถาบันจินตนาการดนตรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา ให้ทราบถึงความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรี เด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง ณ สถาบันจินตนาการดนตรี คำตอบและความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย ถึงขอความกรุณา ท่านในการกรอบบแบบสอบถามตามความความจริง

คำชี้แจง : ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนดนตรี เด็กเล็ก หลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง ณ สถาบันจินตนาการดนตรี

1. แบบสอบถามมี ทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจ

2.1 ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการเรียนดนตรีเด็กเล็กหลักสูตร ร้อง เล่น เต้น ฟัง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ คาดหวังจากคุณค่าของคนตรี และ

คาดหวังจากหลักสูตร

2.2 ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของโรงเรียนจินตนาการดนตรีต่อ หลักสูตร “ร้องเล่นเต้นฟัง”

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ถ้าตอบไม่ครบจะไม่สามารถนำแบบสอบถาม ไปใช้ในการวิจัยได้

3. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกประการ เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ และใช้ประโยชน์ได้จริง

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้จะถูกนำไปใช้ในงานวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์โดยภาพรวม ไม่มีผลกระทบบใด ๆ กับผู้ให้ข้อมูลในรายบุคคล

5. ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาดนตรีในสถาบันที่เปิดสอนดนตรีเด็กเล็ก

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาวพิมพ์ลมาศ พร้อมสุขกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ตอนที่ 1 : สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ช่องว่างหน้าคำตอบที่สอดคล้องกับความจริง

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. ระดับการศึกษาของท่าน
 - () ต่ำกว่าอนุปริญญา
 - () ปริญญาตรี
 - () ปริญญาเอก
3. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (ทั้งสามีและภรรยาด้วยกัน)
 - () ต่ำกว่า 50,000 บาท
 - () 50,001 - 75,000 บาท
 - () 75,001 - 100,000 บาท
 - () สูงกว่า 100,000 บาทขึ้นไป
4. ความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีของครอบครัว (บิดา มารดา ปู่ย่า ตายาย หรือผู้ปกครอง)
 - () ได้
 - () ไม่ได้
5. ช่วงชั้นเรียนที่บุตรหลานของท่านเรียนดนตรี ณ สถาบันแห่งนี้
 - () ชั้นปีที่ 1
 - () ชั้นปีที่ 2
6. บุตรหลานของท่านเคยเรียนดนตรีจากสถาบันแห่งอื่นหรือไม่
 - () เคย
 - () ไม่เคย

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจ

2.1 เกี่ยวกับระดับความคาดหวังและความพึงพอใจที่ได้รับของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการเรียนดนตรีเด็กเล็ก ร้อง เล่น ฟัง (คุณค่าที่ได้จากดนตรี)

ถ้าชี้แจง ความคาดหวังในที่นี้หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองและผู้ตอบแบบสอบถามต่อการเรียน และความพึงพอใจในที่นี้ หมายถึง ความพึงพอใจที่ได้รับหลังส่งบุตรหลานเข้าเรียนและติดตามผลแล้ว

● **แบบสอบถามมีการแยกส่วน ความคาดหวังและความพึงพอใจออกจากกัน ผู้ตอบแบบสอบถามไม่จำเป็นต้องตอบเหมือนกัน ยกตัวอย่าง เช่น**

- ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้บุตรหลานเรียนดนตรีเพื่อเป็นความสามารถพิเศษ หากท่านคาดหวังให้บุตรหลานเรียนดนตรีเพื่อเป็นความสามารถพิเศษมากที่สุด ให้ทำเครื่องหมายที่ช่อง “มากที่สุด” แต่เมื่อเรียนแล้วตระหนักว่าความพึงพอใจที่ได้รับเพียง “มาก” ในการส่งบุตรหลานเรียนดนตรีเพื่อเป็นความสามารถพิเศษ ให้ทำเครื่องหมาย “มาก” ที่ช่องเครื่องหมาย

- () มากที่สุด หมายถึงคาดหวังหรือพึงพอใจมากที่สุดที่ส่งบุตรหลานเรียนเพื่อเป็นความสามารถพิเศษ
- () มาก หมายถึง คาดหวังหรือพึงพอใจมากที่สุดที่ส่งบุตรหลานเรียนเพื่อเป็นความสามารถพิเศษ
- () น้อย หมายถึง คาดหวังหรือพึงพอใจเล็กน้อยที่ส่งบุตรหลานเรียนเพื่อเป็นความสามารถพิเศษ
- () น้อยที่สุด หมายถึง คาดหวังหรือพึงพอใจน้อยมากที่สุดที่ส่งบุตรหลานเรียนเพื่อเป็นความสามารถพิเศษ
- () ไม่คาดหวังหรือไม่พึงพอใจหมายถึง ไม่คาดหวังหรือไม่พึงพอใจเลยที่ส่งบุตรหลานเรียนเพื่อเป็นความสามารถพิเศษ

	ความคาดหวัง (ก่อนเรียน)					ความพึงพอใจ (หลังเรียน)				
	มากที่สุด	มาก	น้อยที่สุด	น้อย	ไม่คาดหวัง	มากที่สุด	มาก	น้อยที่สุด	น้อย	ไม่พึงพอใจ
รายการ										
ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านคุณค่าของดนตรี										
1. เพื่อให้บุตรหลานใช้ดนตรีเพื่อการพักผ่อน คลายความเครียด										
2. การเรียนดนตรีช่วยลดความก้าวร้าวในเด็กส่งเสริมให้จิตใจละเอียดอ่อน										
3. การเรียนดนตรีช่วยให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น										

รายการ	ความคาดหวัง (ก่อนเรียน)				ความพึงพอใจ			
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย ที่สุด	ไม่ คาดหวัง	มาก ที่สุด	มาก	น้อย ที่สุด	ไม่ พึงพอใจ
4. เพื่อให้ครูหลานใช้ดนตรีช่วยสร้างความตระหนักรู้ในหน้าที่ มีระเบียบวินัย								
5. เพื่อให้การเขียนดนตรีช่วยสร้างให้เด็กรู้จักความรับผิดชอบ								
6. เพื่อให้การเขียนดนตรีช่วยพัฒนาสติปัญญาของเด็ก								
7. เพื่อให้การเขียนดนตรีช่วยพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก								
8. เพื่อให้การเขียนดนตรีส่งผลต่อการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีของเด็ก								
9. เพื่อให้ดนตรีช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์								
10. เพื่อให้ดนตรีช่วยพัฒนาสมาธิ								
11. เพื่อให้เด็กเกิดความซาบซึ้งในดนตรี และมีการพัฒนาอารมณ์สุนทรีย์ยะ								
12. เพื่อดนตรีช่วยให้เด็กเป็นคนกล้าแสดงออก								
13. เพื่อให้ดนตรีช่วยให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์								
14. เพื่อให้ดนตรีช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำ								
15. เพื่อให้เด็กใช้ประโยชน์จากการดนตรีเป็นสื่อในการเข้าถึงสังคมการดนตรีในหมู่ เพื่อน								
16. เพื่อให้การรู้จักดนตรีเป็นส่วนเสริมให้เด็กอยู่ในสังคมที่ดี								
17. เพื่อให้ดนตรีช่วยพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีแก่เด็ก								

2.2 เกี่ยวกับระดับความคาดหวังและความพึงพอใจต่อสถาบันดนตรีในด้านหลักสูตร “เรื่องเด่นต้นฟ้า” (ทักษะทางดนตรี)

ข้อชี้บาย อ่านข้อความในคำอธิบายของแบบสอบถามทีละข้อ แล้วพิจารณาว่ามีความคาดหวังและความพึงพอใจในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใดใน 5 อันดับ
ข้อชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ช่องว่างหน้าคำตอบที่สอดคล้องกับความจริง

- แบบสอบถามมีการแยกส่วน ความคาดหวังและความพึงพอใจออกจากรายชื่อผู้ตอบแบบสอบถามไม่จำเป็นต้องตอบเหมือนกัน

รายการ	ความคาดหวัง (ก่อนเรียน)				ความพึงพอใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อยที่สุด	ไม่คาดหวัง	มากที่สุด	มาก	น้อยที่สุด	ไม่พึงพอใจ
ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านหลักสูตร ต่อทักษะที่ได้ในทางดนตรี								
ทักษะด้านมารีออง								
1. ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้หลักสูตร “เรื่อง เด่น ต้น ฟ้า” ทำให้บุทรหลานของท่านมีความตระหนักรู้ถึงการร้องเพลงของตนเองว่าถูกต้องตามทำนองเพลงที่กำหนดให้								
2. ทำให้บุทรหลาน สามารถพัฒนาระดับเสียงที่ตนร้องได้ คือสามารถร้องได้ทั้ง สูง กลาง ต่ำ ตามที่แนะนำจะเป็นไปตามเสียงของเพลง								
3. ทำให้บุทรหลานของท่านสามารถร้องคำความกล้าได้ถูกต้อง เอื้อเสียง ได้ถูกที่								
4. ทำให้บุทรหลานของท่านสามารถร้องเพลง ได้ซึ้งก้อยซ์ด้า								
5. ทำให้บุทรหลานของท่านสามารถร้องเพลง โดยควบคุมการออกเสียง ให้มีระดับตั้ง-เบา ได้								

รายการ	ความคาดหวัง (ก่อนเรียน)				ความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	น้อยที่สุด	ไม่คาดหวัง	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พึงพอใจ
ทักษะด้านการเล่นดนตรี									
6. หลักสูตร “ร้อง เล่น เต้น ฟัง” ทำให้บุตรหลานของท่านรู้จักการใช้ร่างกายตนเองในการทำจังหวะประกอบดนตรี									
7. ทำให้บุตรหลานของท่านรู้จัก การเล่นเครื่องดนตรีประเภทที่ตัวเองจะต่าง ๆ ได้									
8. ทำให้บุตรหลานของท่านสามารถเล่นดนตรีเป็นวงร่วมกับผู้อื่นได้									
9. ทำให้บุตรหลานของท่านเข้าใจการเล่น ได้ตอบระหว่างเครื่องดนตรีของตนกับเพื่อนได้									
10. ทำให้บุตรหลานของท่านหัดจับเครื่องดนตรี รวมไปถึงวิธีการเล่นเครื่องดนตรีแต่ละชนิด เป็นไปอย่างถูกต้อง									
11. ทำให้บุตรหลานของท่านสามารถใช้เครื่องดนตรีในการสร้างเสียงบนพื้นฐานความเข้าใจในองค์ประกอบของเสียง คือ รู้จักการทำคัง-เบา, สั้น-ยาวได้									
ทักษะด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย									
12. ทำให้บุตรหลานของท่านใช้ร่างกายเคลื่อนไหวตามจังหวะของทำนอง และจังหวะทေးของทุก ๆ เพลงได้									

รายการ	ความคาดหวัง				ความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	น้อยที่สุด	ไม่คาดหวัง	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พึงพอใจ
13.ทำให้บุตรหลานของท่านสามารถเคลื่อนไหวตามเสียงที่ได้ยิน ตามลักษณะของเสียง เช่นการเกาะไม้ เคาะ โคะ									
14.ทำให้บุตรหลานของท่านสามารถเคลื่อนไหวตามเสียงที่ได้ยิน ตามลักษณะของเสียง เช่นการเกาะไม้ เคาะ โคะ									
15.ทำให้บุตรหลานของท่านสามารถใช้การเคลื่อนไหวให้เห็นถึงความเข้าใจของระดับเสียงที่ได้ยินว่าดังกว่า เบากว่าสูงต่ำ									
16.ทำให้บุตรหลานของท่านสามารถเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง โดยการเดินช้า เดินธรรมดา วิ่ง คืบ กระโดด แกว่งตัว โยกตัว กระโดดแบบHop หรือ แบบ Skip ได้									
17.ทำให้บุตรหลานของท่านสามารถเคลื่อนไหวตามทำนองและประโยคเพลงได้อย่างถูกต้อง									
18.ทำให้บุตรหลานท่านสามารถเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์คิดทำประกอบบทเพลงเองได้									
ทักษะด้านการฟัง									
19.ทำให้บุตรหลานของท่านสามารถแยกแยะฟังเสียงสูง –ต่ำ ดัง-ค่อยเร็ว-ช้า									

รายการ	ความภาคภูมิใจ					ความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	น้อยที่สุด	น้อย	มากที่สุด	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พึงพอใจ
20. ทำให้บุคลากรของท่านสามารถฟังเพลงแล้วสามารถแปลระดับเสียงที่ได้ยินเป็นภาพลายเส้น ในระดับเสียงสูง กลาง ต่ำ ได้										
21. ทำให้บุคลากรของท่านฟังแล้วเขียนแบบเสียงที่ได้ยิน										
22. ทำให้บุคลากรของท่านฟังเสียงของธรรมชาติแล้วบอกได้ว่า เป็นเสียงอะไร										
23. ทำให้บุคลากรของท่านฟังประโยคคำถาม-คิดประโยคคำตอบ และสื่อออกมาโดยใช้เครื่องหมายหรือร่างกายได้ตอบได้										

2.3 เกี่ยวกับระดับความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของโรงเรียนจินตนาการดนตรีต่อ การเรียนการสอนหลักสูตร “ ร้องเล่นเต้นฟัง ”

(การบริหารและการจัดการเรียนการสอน)

ถ้าชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ช่องว่างหน้าคำตอบที่สอดคล้องกับความจริง

- แบบสอบถามมีการแยกส่วน ความคาดหวังและความพึงพอใจออกจากรายชื่อผู้ตอบแบบสอบถามไม่จำเป็นต้องตอบเหมือนกัน

รายการ	ความคาดหวัง				ความพึงพอใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อยที่สุด	ไม่คาดหวัง	มากที่สุด	มาก	น้อยที่สุด	ไม่พึงพอใจ
ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนดนตรีในด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ								
1. ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้สถาบันจัดการดนตรี วางแผนหลักสูตรฯ ให้เหมาะสมกับบุคลิกของท่าน								
2. ท่านคาดหวังให้และพึงพอใจสถาบันฯ มีการพัฒนาหลักสูตรฯ ให้ทันสมัยเหมาะสม ต่อการเรียนของบุคลากร								
3. ท่านคาดหวังให้และพึงพอใจ สถาบันฯ พัฒนาเผยแพร่ หลักสูตร "ร้อง เล่น เต้น ฟัง" ให้เป็นระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นไป								
4. ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้หลักสูตร "ร้อง เล่น เต้น ฟัง" เป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมของบุคลากรของท่านเพื่อการศึกษา ดนตรี ในระดับสูงขึ้นไป								
5. ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้หลักสูตร "ร้อง เล่น เต้น ฟัง" เป็นหลักสูตรที่ช่วยทำให้ค้นพบศักยภาพทางดนตรีของบุคลากร								
6. ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้สถาบันฯ มีการวัดผลและประเมินผล การเรียนของบุคลากรของท่านที่เป็นระบบ ได้มาตรฐาน								
7. ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้สถาบันฯ จัดครูผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถเพื่อการสอนเด็ก								

รายการ	ความคาดหวัง					ความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่คาดหวัง	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พึงพอใจ
8. ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้สถาบันฯ จัดครูผู้สอนที่มีจิตวิทยาในการสอนและใช้อย่างเหมาะสมกับเด็ก										
9. ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้สถาบันฯ จัดครูผู้สอนที่มีการใช้วิธีการสอนที่ทันสมัยมีการพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ										
10. ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้สถาบันฯ มีการจัดผู้เชี่ยวชาญในการดูแลและให้คำปรึกษากับท่านเมื่อ เกิดมีข้อสงสัยหรือปรึกษาด้านการศึกษาการสอน										
11. ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้สถาบันฯ ให้ความสำคัญในการจัดสถานที่เรียนให้มีความเหมาะสม (ขนาดห้องกับจำนวนเด็ก, การตกแต่ง, การจัดบอร์ดเกี่ยวกับความรู้ด้านดนตรี, การมีสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมหลากหลายรวมถึงสภาพแวดล้อมที่ดี										
12. ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้สถาบันฯ จัดทำเอกสาร ตำรา เทป เพลงแผ่นเสียงเพิ่มขึ้นเพื่อประกอบการเรียนของบุตรหลานของท่าน										
13. ท่านคาดหวังและพึงพอใจให้สถาบันฯ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ความสามารถของบุตรหลานของท่าน อาทิ การจัดนิทรรศการดนตรีกับเด็ก การแสดงต่อสาธารณชน										

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันดนตรี อย่างไร
ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน (งานวิชาการ)

.....
.....
.....

ด้านสื่ออุปกรณ์ (หนังสือ, เครื่องดนตรี, เครื่องเล่นเสียง)

.....
.....
.....
.....

ด้านอาคารสถานที่ (ห้องเรียน)

.....
.....

ความคิดเห็นอื่นๆ

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือน้อย่างที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาวพิมลมาศ พร้อมสุขกุล

นิสิตปริญญาโท สาขาดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

นางสาวพิมลมาศ พร้อมสุขกุล

วัน เดือน ปีเกิด

10 เมษายน 2527

สถานที่เกิด

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

พ.ศ. 2545 - 2548

ศิลปกรรมศาสตร์

สาขาคุริยางคศาสตร์สากล

มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2552

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรี

แขนงวิชาดนตรีศึกษา

